GABRIELLE

ZEVIN

viața de poveste a lui A.J. Fikry

„Niciun om nu e o insulă; fiecare carte e o lume.“

BABEL

colecţie coodonată de Dana Ionescu

BABEL

Gabrielle Zevin s-a născut pe 24 octombrie 1977 la New York și a început să scrie la paisprezece ani, când a devenit titulara unei rubrici de muzică la o publicație locală. A studiat literatura engleză și americană la Harvard University. În 2005 a debutat cu romanul pentru adolescenți *Elsewhere*, care a câștigat Quill Award și Borders Original Voices Award și a fost tradus în peste douăzeci de limbi. Romanul *Memoirs of a Teenage Amnesiac*, și el un succes, a apărut în 2007, când autoarea a fost recompensată cu mai multe distincții și pentru scenariul *Conversations with Other Women*, după care regizorul Hans Canosa a realizat filmul cu același titlu. În 2010 a publicat *The Hole We're In*. Este, de asemenea, autoarea seriei Anya Balanchine (*All These Things I've Done* – 2011, *Because It Is My Blood* – 2012, *In the Age of Love and Chocolate* – 2013). În 2014 i-a apărut romanul *Viața de poveste a lui A. J. Fikry*. Cartea a cucerit repede cititorii, a devenit imediat bestseller New York Times și urmează să fie tradusă în douăzeci și cinci de țări. Autoarea, care s-a mutat recent la Los Angeles, își dedică tot timpul scrisului și, de-a lungul anilor, a colaborat cu mai multe publicații de renume, printre care *New York Times Book Review*.

GABRIELLE

ZEVIN

Viața de poveste a lui A.J. Fikry

Traducere din limba engleză și note
IOANA SOCOLESCU

NEMIRA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ZEVIN, GABRIELLE
Viața de poveste a lui A. J. Fikry / Gabrielle Zevin; trad.: Ioana Socolescu. - București: Nemira Publishing House, 2015
ISBN print: 978-606-758-188-1
ISBN epub: 978-606-758-256-7
ISBN mobi: 978-606-758-257-4

I. Socolescu, Ioana (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Gabrielle Zevin
THE STORIED LIFE OF A. J. FIKRY
© 2014 by Gabrielle Zevin

© Nemira, 2015
Coperta: Cristian FLORESCU, Ana NICOLAU
Redactor: Monica ANDRONESCU
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Dana IONESCU
Tehnoredactor ebooks: Mihai Eftimescu

Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Cuprins

Despre autor
Partea întâi
- Ca mielul la tăiere - 1953/Roald Dahl
- Un diamant cât Hotelul Ritz - 1922/F. Scott Fitzgerald
- Norocul din Roaring Camp - 1868/Bret Harte
- Cum pare lumea - 1985/Richard Bausch
- E greu să găseşti un om bun - 1953/Flannery O'Connor
- Faimoasa broască săltăreaţă din Ţinutul Calaveras - 1865/Mark Twain
- Fetele în rochii de vară - 1939/Irwin Shaw

Partea a doua
- O conversaţie cu tata - 1972/Grace Paley
- O zi perfectă pentru peştele-banană - 1948/J.D. Salinger
- Inima care-şi spune taina - 1843/E.A. Poe
- Cap de fier - 2005/Aimee Bender
- Despre ce vorbim atunci când vorbim despre dragoste - 1980/Raymond Carver
- Librarul - 1986/Roald Dahl

Mulţumiri
Note

PARTEA ÎNTÂI

Ca mielul la tăiere

1953/Roald Dahl [1]

O femeie îşi ucide soţul cu o pulpă congelată de miel, apoi se descotoroseşte de „armă“ servind-o poliţiştilor pe post de mâncare. O ofertă destul de solidă din partea lui Dahl, cu toate că Lambiase a avut dubii că o gospodină sadea ar reuşi să gătească o pulpă de miel aşa cum s-a descris – adică fără a-l decongela, asezona sau marina. Rezultatul nu ar fi o bucată de carne tare şi crudă? Nu mă ocup cu gătitul (nici cu omuciderile), dar, dacă punem detaliul sub semnul întrebării, toată povestea pare cusută cu aţă albă. În ciuda acestei rezerve, creaţia stă în picioare graţie unei fete pe care o cunosc şi care altădată adora povestea James şi piersica uriaşă.

A.J.F.

Pe bacul care duce de la Hyannis în Insula Alice, Amelia Loman îşi face unghiile cu ojă galbenă şi, aşteptând să se usuce, răsfoieşte notiţele făcute de cel care a avut jobul ăsta înaintea ei. „Island Books, vânzări anuale de aproximativ 350000 de dolari, majoritatea realizate în lunile de vară, cumpărătorii fiind turişti în concediu“, raportează Harvey Rhodes. „182,4 metri pătraţi de spaţiu destinat expunerii obiectelor spre vânzare. Fără angajaţi cu normă întreagă, în afară de proprietar. Secţiune minusculă dedicată literaturii pentru copii. Prezenţă online superficială. Slabe contacte cu restul comunităţii. Inventarul pune accent pe volumele de literatură, ceea ce e bine pentru noi, dar gusturile lui Fikry sunt foarte bine definite, iar, în absenţa lui Nic, nu te poţi baza pe A.J. ca să vinzi la bucată. Din fericire pentru el, Island e singura librărie din oraş.“ Amelia cască – o bântuie o vagă mahmureală – şi se întreabă dacă o librărie mică şi pretenţioasă va merita să bată atâta drum. Înainte să i se întărească oja pe unghii, neobositul ei optimism intră în acţiune: *Normal că merită!* Specialitatea ei sunt tocmai librăriile mici şi pretenţioase şi ciudatele exemplare umane care le administrează. Printre talentele ei se numără rezolvarea mai multor sarcini în acelaşi timp, alegerea vinului potrivit pentru cină (plus abilităţile de coordonare, oblojirea prietenilor care au exagerat cu băutura), plantele în ghiveci, animalele de pripas şi alte cauze pierdute.

În secunda în care coboară de pe bac îi sună telefonul. Nu recunoaşte numărul, pentru că niciunul dintre prietenii ei nu-şi mai foloseşte telefonul pe post de telefon. Chiar şi aşa, se bucură că o distrage ceva; unde mai pui că nu vrea să ajungă genul ăla de om care e de părere că veştile bune vin numai de la apelurile pe care le aştepţi şi de la oameni cunoscuţi. Dar de sunat, o sună Boyd Flanagan, al treilea ei eşec în materie de întâlniri amoroase online, care o dusese la circ cu şase luni în urmă.

— Am încercat să-ţi trimit un SMS acum câteva săptămâni, îi spune el. L-ai primit?

Amelia îi răspunde că şi-a schimbat recent slujba, aşa că gadgeturile ei au fost date peste cap.

— În plus, m-am mai gândit la chestia asta cu întâlnirile online. Nu ştiu dacă sunt pentru mine.

Se pare că Boyd nu a auzit ultima propoziţie.

— Vrei să ne mai vedem? o întreabă.

Răspunsul: întâlnirea lor. Un timp noutatea pe care o prezenta spectacolul de circ îi distrăsese atenţia de la faptul că nu aveau nimic în comun. La sfârşitul cinei, adevărul de neocolit ieşise la iveală: nu erau compatibili. Poate ar fi trebuit să îşi dea seama mai devreme, când nu reușiseră să se pună de acord asupra aperitivului sau la felul principal, când el declarase că nu îi plac „lucrurile vechi“, fie ele antichităţi, case, câini sau oameni. Chiar şi aşa, Amelia nu îşi îngăduise să fie sigură înainte de desert, când îl întrebase ce carte îl influenţase cel mai mult în viaţă, iar el răspunsese: *Principiile contabilităţii*, volumul doi.

Îl refuză blând: nu, ar prefera să nu se mai vadă.

Respiraţia precipitată şi întretăiată a lui Boyd îi răsună în ureche. Îşi face griji că bărbatul plânge.

— Eşti bine? îl întreabă.

— Nu mă lua de sus!

Amelia ştie că ar trebui să închidă, însă nu poate. O părticică din ea vrea să audă povestea. Ce rost au întâlnirile nereuşite, dacă nu să-ţi furnizeze istorioare amuzante pe care să le spui prietenilor?

— Poftim?

— Doar vezi că nu ţi-am telefonat imediat, Amelia. Nu te-am sunat fiindcă am cunoscut pe cineva mai potrivit, iar când între noi n-a mers am hotărât să-ţi mai dau o şansă. Aşa că nu umbla cu nasul pe sus! Ai un zâmbet acceptabil, măcar atât recunosc. Dar ai dinţii şi fundul prea mari şi nici nu mai ai douăzeci şi cinci de ani, chiar dacă așa s-ar zice, după cum tragi la măsea. Calul de dar nu se caută la dinţi.

Calul de dar începe să bocească.

— Scuză-mă. Îmi pare foarte rău.

— Nu-i nimic, Boyd.

— Ce-i în neregulă cu mine? Ne-am simţit bine la circ, nu? Iar eu nu-s chiar rău.

— Ai fost grozav! Chestia cu circul a fost foarte ingenioasă.

— Dar ai avut un motiv să nu mă placi. Fii sinceră!

În clipa asta are o grămadă de motive să nu-l placă. Alege unul.

— Ţii minte când ţi-am zis că lucrez în domeniul editorial, iar tu ai răspuns că nu prea citeşti?

— Eşti snoabă, trage el concluzia.

— În unele privinţe, da, probabil că sunt. Uite ce e, Boyd. Am treabă. Trebuie să te las.

Închide. Nu e mândră de cum arată şi sigur nu dă doi bani pe părerea lui Boyd Flanagan, care oricum nu prea vorbise cu ea. Pur şi simplu ea e dezamăgirea lui cea mai recentă. Şi ea a avut parte de dezamăgiri.

Are treizeci şi unu de ani şi îşi zice că până acum ar fi trebuit să întâlnească pe cineva.

Şi totuşi...

Latura ei optimistă crede că e mai bine să nu fii cuplat decât să ai un partener care nu-ţi împărtăşeşte afinităţile şi interesele. (Aşa e, nu?)

Mama Ameliei tot spune că romanele pe care le-a citit i-au alungat orice șansă de a avea succes la bărbaţii din lumea reală. Observaţia asta e o jignire pentru Amelia, fiindcă sugerează că citeşte doar cărţi cu protagonişti de un romantism clasic. Nu o deranjează să citească din când în când ceva cu un erou romantic, dar gusturile ei în materie de lectură sunt mult mai diversificate. În plus, îl adoră pe Humbert Humbert [2] ca personaj, dar recunoaște în acelaşi timp că nu şi l-ar dori partener pe viaţă, nici iubit, nici măcar cunoştinţă

întâmplătoare. Are aceeaşi părere despre Holden Caulfield [3] , despre domnul Rochester [4] şi domnul Darcy. [5]

Firma de deasupra verandei din vila victoriană vopsită mov e decolorată, iar Amelia aproape că trece pe lângă ea fără s-o vadă.

ISLAND BOOKS
Din 1999 furnizorul exclusiv de literatură superioară
pentru Insula Alice
Niciun om nu e o insulă; fiecare carte e o lume

Înăuntru, o adolescentă supraveghează tejgheaua, citind simultan noua carte de povestiri scurte a lui Alice Munro.

— Cum e cartea? întreabă Amelia.

Ea adoră povestirile lui Munro, dar, în afară de concedii, nu prea are timp să citească alte cărţi decât cele de pe listă.

— E pentru şcoală, îi răspunde fata, ca și cum ar vrea să încheie discuţia.

Amelia se prezintă drept noul agent de vânzări al Editurii Knighley, iar adolescenta, fără să ridice ochii din carte, face un gest vag, arătând spre partea din spate a librăriei.

— A.J. e în biroul lui.

De o parte şi de alta a holului sunt aliniate teancuri instabile de exemplare de semnal şi de şpalturi, iar Amelia simte obişnuita izbucnire de disperare. În sacoşa uriaşă care-i atârnă de umăr sunt

câteva volume care vor îmbogăţi teancurile lui A.J. şi un catalog plin cu alte titluri, pe care Amelia va încerca să i le vândă. Nu minte niciodată despre cărţile de pe lista ei. Dacă nu îi place o anumită carte, nu spune niciodată că o adoră. De regulă, găseşte ceva bun de zis despre fiecare carte; dacă nu despre asta, ceva despre copertă; dacă nici despre asta, atunci despre autor; dacă nici despre autor, atunci despre website-ul lui. *Şi tocmai de-aia sunt plătită cu bişţari buni*, glumeşte câteodată în gând. Câştigă 37000 de dolari pe an, başca posibilitatea de a primi bonusuri, deși nimeni care lucrează pe acelaşi post ca al ei nu a mai primit de mult niciun bonus.

Uşa de la biroul lui A.J. e închisă. Când Amelia ajunge la jumătatea distanţei care o desparte de birou, mâneca puloverului i se agaţă de un teanc şi o sută de cărţi – sau poate mai multe – se prăbuşesc pe podea cu un zgomot asurzitor. Uşa se deschide şi A.J. Fikry se uită când la talmeș-balmeșul de acolo, când la uriaşa cu păr blond murdar, care încearcă disperată să pună cărţile la loc.

— Cine naiba eşti?

— Amelia Loman.

Așază încă zece cărţi unele peste altele şi jumătate cad.

— Lasă-le acolo! ordonă A.J. Au fost aşezate într-o anumită ordine. Nu mă ajuţi. Te rog, pleacă!

Amelia se ridică. E cu cel puţin zece centimetri mai înaltă decât A.J.

— Dar aveam o întâlnire.

— Nu avem nicio întâlnire! zice A.J.

— Ba *da*, insistă Amelia. Săptămâna trecută v-am trimis un e-mail despre lista de iarnă. Aţi spus că e-n regulă să vin sau joi după-amiază, sau vineri după-masă. V-am scris că vin joi.

Schimbul de e-mailuri a fost scurt, dar Amelia ştie că nu a visat.

— Sunteţi agent de vânzări?

Uşurată, aprobă dând din cap.

— Mai spuneţi-mi o dată: de la care editură?

— Knightley.

— Harvey Rhodes e reprezentantul Editurii Knightley, îi zice A.J. Când mi-aţi scris săptămâna trecută am crezut că sunteţi asistenta lui.

— Îl înlocuiesc pe Harvey.

A.J. oftează din rărunchi.

— La ce editură s-a mutat Harvey?

Harvey a murit şi Amelia se gândeşte o clipă să facă o glumă proastă, născocind firma „Lumea Cealaltă“, unde Harvey ar fi angajat.

— A murit, răspunde Amelia fără ezitare. Credeam că ştiţi.

Majoritatea contactelor ei aflaseră deja. Harvey fusese o legendă, în măsura în care un agent de vânzări poate să fie o legendă.

— Am impresia că apărut un necrolog în buletinul informativ ABA [7] şi în *Publishers Weekly*, îl informează ea, în chip de scuze.

— Nu prea urmăresc ştirile despre lumea editorială, spune A.J.

Îşi scoate ochelarii negri, cu lentile groase, şi şterge ramele îndelung.

— Îmi pare rău dacă e un şoc pentru dumneavoastră.

Amelie pune o mână pe braţul lui A.J., iar el se scutură.

— Ce-mi pasă mie? Abia dacă-l cunoşteam. Îl vedeam de trei ori pe an. Nu atât cât să-l pot considera prieten. Şi ori de câte ori ne întâlneam încerca să-mi vândă ceva. Asta nu-i prietenie.

Amelia îşi dă seama că A.J. nu are deloc chef să i se vândă cărţi de pe lista de iarnă. Ar trebui să-i propună să vină în altă zi. Dar pe urmă se gândeşte la drumul de două ore cu maşina până la Hyannis, la traversarea cu bacul, care ţine de optzeci de minute, până în insula Alice, şi la orarul de funcţionare al bacului, mai neregulat după luna octombrie.

— Dacă tot sunt aici, zice Amelia, nu vreţi să parcurgem lista de iarnă de la Knightley?

Biroul lui A.J. e cât un dulap. Nu are ferestre, nici tablouri atârnate pe pereţi, nici fotografii de familie pe birou; fără nimicuri, fără cale de scăpare. Biroul e plin de cărţi, are rafturi metalice ieftine, ca cele de prin garaje, o cartotecă şi un computer străvechi – posibil să fie din secolul XX. A.J. nu-i oferă nimic de băut şi, cu toate că îi e sete, Amelia nu cere nimic de băut. Dă la o parte volumele de pe un scaun şi se aşază.

Se avântă în lista de iarnă. Atât în ceea ce priveşte dimensiunea, cât şi aşteptările, lista de iarnă e cea mai mică din tot anul. Câteva debuturi importante (sau cel puţin promiţătoare); în rest, e plină de titluri faţă de care editura are cele mai firave speranţe comerciale.Totuși, lui Amelie îi plac cel mai mult „titlurile de iarnă“. Acestea sunt volumele umile, învingătorii improbabili, pariurile riscante. (N-ar fi exagerat să spunem că Amelie crede acelaşi lucru despre ea însăși.) Lasă la urmă cartea ei preferată: un volum de memorii scris de un bărbat de optzeci de ani, un flăcău tomnatic care s-a căsătorit la şaptezeci şi opt de ani. Mireasa lui a murit la doi ani după nuntă, la şaptezeci şi opt de ani. De cancer. Conform biografiei, autorul a lucrat ca reporter pe teme ştiinţifice pentru câteva ziare din Vestul Mijlociu al Americii, iar proza lui e precisă, amuzantă, deloc sentimentală. În tren Amelia plânsese fără să se poată stăpâni, de la New York până la Providence. Ştie că *The Late Bloomer* [8] e o carte minoră şi că descrierile sună puţin cam mult a clişee, dar e convinsă că alţii o să se îndrăgostească de ea, dacă o să-i acorde o şansă. După experienţa ei, majoritatea problemelor din viaţa oamenilor s-ar rezolva dacă lumea ar acorda şanse mai des.

Amelia tocmai descrie volumul *The Late Bloomer*, când A.J. îşi pune capul pe masă.

— S-a întâmplat ceva? întreabă Amelia.

— Nu-i pentru mine, explică A.J.

— Încercaţi măcar primul capitol.

Amelia încearcă să-i vâre şpaltul în mâini.

— Ştiu că subiectul poate fi incredibil de răsuflat, dar când o să vedeţi cum e scr...

O întrerupe:

— Cartea asta nu-i de mine.

— Bine. Atunci, să vă vorbesc despre alt titlu.

A.J. trage adânc aer în piept.

— Păreţi o tânără destul de drăguţă, dar predecesorul dumneavoastră... Vreau să spun că Harvey îmi cunoştea gusturile. Ne plăceau aceleaşi cărţi.

Amelia pune şpaltul pe birou.

— Mi-ar plăcea să am ocazia de a afla ce vă place, îi spune ea simţindu-se întru câtva ca un personaj de filme porno.

Bărbatul mormăie ceva. Deşi nu e sigură, Ameliei i se pare că a spus „La ce bun?“.

Amelia închide catalogul Knightley.

— Domnule Fikry, vă rog să-mi spuneţi ce anume vă place.

— Ce-mi *place*! repetă el dezgustat. Ce-ar fi să vă spun ce nu-mi place? Nu-mi plac postmodernismul, decorurile postapocaliptice, naratorii post-mortem, realismul magic. Rar sunt receptiv la găselniţele aşa-zis isteţe, la folosirea de fonturi multiple, la folosirea pozelor acolo unde n-au ce căuta. În general, nu răspund la şmecherii, de orice natură ar fi ele. În opinia mea, ficţiunile literare despre Holocaust sau despre alte tragedii istorice majore sunt de

prost-gust. Nu-mi plac amestecurile literare de genul romanului poliţist sau al fanteziei literare. Literatura ar trebui să rămână literatură, genul literar – gen literar, iar hibridizarea genurilor are rareori rezultate mulţumitoare. Nu-mi plac cărţile pentru copii, mai ales cele despre orfani, şi prefer să nu-mi aglomerez rafturile cu literatură pentru adolescenţi. Nu-mi plac cărţile care depăşesc 400 de pagini sau cele mai mici de 150 de pagini. Am oroare de romanele vedetelor din emisiuni-tabloid, scrise de fapt de altcineva, nu-mi plac cărţile despre celebrităţi, cu poze, nici memoriile sportivilor celebri, nici cărţile inspirate de jocuri video, nici cele în ediţie limitată şi – mi se pare de la sine-înţeles – nici cărţile cu vampiri. Foare rar fac stocuri cu cărţi de debut, literatură pentru femei, poezie sau traduceri. Dacă ar fi după mine, aş prefera să nu am stocuri de ficţiune literară, dar mă constrânge bugetul. Cât despre dumneavoastră, nu e nevoie să mă informaţi despre „următoarea colecţie importantă“, până când nu înţepeneşte pe lista de bestselleruri *New York Times*. Mai presus de toate, domnişoară Loman, consider că volumașele de memorialistică despre bătrânei ale căror neveste bătrâne au murit de cancer sunt pur şi simplu intolerabile, oricât de bine ar pretinde agentul de vânzări că sunt scrise. Oricâte exemplare îmi promiteţi că o să vând de Ziua Mamei.

Amelia roşeşte, deşi e mai degrabă furioasă decât jenată. E de acord cu o parte din spusele lui A.J., dar atitudinea lui e inutil jignitoare. Oricum, Editura Knightley nu vinde nici măcar jumătate din soiurile pe care le-a enumerat bărbatul. Îl studiază din ochi. E mai în vârstă decât Amelia, dar nu cu mult; nu cu mai mult de zece ani. E prea tânăr ca să-i placă atât de puţine cărţi.

— Ce anume vă place? îl întreabă.

— Tot restul. Recunosc că din când în când mă las pradă unei slăbiciuni pentru povestiri. Dar clienţii niciodată nu vor să le cumpere.

Pe lista Ameliei există un singur volum de povestiri, o carte de debut. Amelia n-a citit-o de la cap la coadă şi probabil că timpul limitat n-o să-i permită s-o facă, dar prima povestire i-a plăcut. O clasă de elevi de a şasea din America şi una din India participă la un program internaţional de prietenie prin corespondenţă. Naratorul e un puşti indian care le scrie americanilor, dându-le informaţii greşite şi amuzante despre cultura indiană. Amelia îşi curăţă gâtlejul încă îngrozitor de uscat.

— *Anul în care Bombay a devenit Mumbai.* Cred că o să vă intereseze în mod deo...

— Nu.

— Nici n-am apucat să vă spun despre ce e vorba.

— Pur şi simplu, nu.

— Dar de ce?

— Dacă sunteţi sinceră, o să recunoaşteţi că îmi vorbiţi despre cartea asta numai fiindcă sunt în parte indian, iar dumneavoastră credeţi că o să mă intereseze în mod special. Corect?

Amelia îşi închipuie că îi trânteşte computerul străvechi în cap.

— Vă vorbesc despre cartea asta pentru că mi-aţi zis că vă plac povestirile! Şi e singurul volum de povestiri de pe lista mea. Şi, ca să ştiţi – aici minte –, e absolut superb, de la primul la ultimul râns.

Chiar dacă e volum de debut. Şi încă ceva: ador volumele de debut. E unul din motivele pentru care fac munca asta.

Amelia se ridică. Îi zvâcneşte capul. Poate că, într-adevăr, bea prea mult? Îi bubuie capul, la fel şi inima.

— Vreţi să ştiţi ce cred?

— Nu prea, îi răspunde el. Ce vârstă aveţi? Douăzeci şi cinci de ani?

— Domnule Fikry, librăria asta e minunată, dar, dacă o ţineţi tot aşa, cu cu...

În copilărie se bâlbâia şi uneori, când e supărată, bâlbâiala reapare. Îşi drege glasul:

— ...cu felul ăsta retrograd de a gândi, în curând Island Books n-o să mai existe.

Îi pune pe birou *The Late Bloomer*, împreună cu catalogul de iarnă. La ieşire, se împiedică de cărţi.

Următorul bac pleacă abia peste o oră, aşa că se întoarce fără grabă, mergând agale prin oraş. La ieşirea dintr-o filială Bank of America, o placă de bronz comemorează vara aceea pe care a petrecut-o acolo Herman Melville [9] pe vremea când în locul băncii se afla Hanul Alice. Întinde telefonul şi se fotografiază lângă placă. Insula Alice e un loc destul de drăguţ, dar nu crede că va avea motiv să se întoarcă prea curând.

Îi trimite un SMS şefului ei, la New York: *Nu cred că vom primi comenzi de la Island.*

Şeful îi răspunde: *Nu te agita. E doar un cont mic, iar Island face grosul comenzilor anticipând vara, când vin turiştii. Tipul care administrează librăria e ciudăţel, iar Harvey avea mereu mai mult noroc la vânzarea volumelor din lista de primăvară-vară. Şi la tine o să fie la fel.*

La ora şase, A.J. îi spune lui Molly Klock să plece.

— Cum e noul volum al lui Munro? o întreabă.

Ea geme agasată.

— De ce toată lumea îmi pune azi întrebarea asta?

Se referă doar la Amelia. Lui Molly îi place să exagereze.

— Probabil pentru că îi citeşti cartea.

Molly geme din nou.

— Bine. Uneori, personajele ei sunt... nu'ş cum să zic... prea umane.

— Cred că asta e şi scopul lui Munro, îi zice el.

— Nu'ş. Prefer chestiile vechi. Ne vedem luni.

În timp ce întoarce plăcuţa de la intrare pe partea cealaltă, pe care scrie ÎNCHIS, A.J. îşi zice că trebuie să facă ceva cu Molly. Cu excepţia faptului că îi place să citească, Molly e un librar groaznic. Dar lucrează cu numai jumătate de normă, iar să instruieşti pe altcineva e o bătaie de cap cumplită; în plus, cel puţin nu fură. Nic o angajase, aşa că probabil văzuse ceva deosebit la ursuza domnişoară Klock.

A.J. dă afară clienţii rămaşi (cel mai tare îl enervează unii care studiază chimia organică, dar care nu au cumpărat nimic; în schimb, stau cu nasul în reviste de la ora patru. Colac peste pupăză, A.J. e convins că unul dintre ei a înfundat toaleta) și pe urmă se ocupă de chitanţe – o sarcină tot atât de deprimantă pe cât pare. În sfârşit, urcă în apartamentul lui de la mansardă. Trânteşte în cuptorul cu microunde o cutie cu *vindaloo* [10] congelat. Îl lasă nouă minute, cum indică instrucţiunile de pe cutie. În timp ce aşteaptă în picioare, se gândeşte la tipa de la Editura Knightley. Arătase ca un călător în timp, aterizat din Seattle-ul anului 1990: cu cizmele ei cu modele de ancoră, cu rochia ei înflorată, de bunicuţă, şi cu puloverul ei bej, pufos, şi cu părul ei lung până la umeri, care arăta de parcă ar fi fost tuns cu foarfeca, în bucătărie, de iubitul ei. Sau de iubita ei? A.J. rămâne la varianta iubitului. Se gândeşte la Courtney Love, pe vremea când era măritată cu Kurt Cobain. Gura dură şi roz pronunţă *Nimeni nu mă poate răni*, dar ochii blânzi, albaştri spun: *Dar tu mă poţi răni şi probabil c-o s-o şi faci*. Iar el o făcuse pe lunganca aia blondină să plângă. *Bună treabă, A.J.*

Miroase tot mai tare a *vindaloo*, dar ceasul arată că mâncarea mai are de stat în cuptor încă şapte minute şi jumătate.

Vrea să aibă ceva de făcut. O sarcină care să-l solicite fizic, dar nu istovitoare. Se duce la subsol să îndoaie cutii de carton pentru cărţi, folosind cutterul pentru cutii. Taie. Pliază. Stivuieşte.

Îi pare rău că s-a purtat așa cu agentul de vânzări. Nu era vina ei. Cineva ar fi trebuit să-i spună că Harvey Rhodes a murit.

Taie. Pliază. Stivuieşte.

Probabil că cineva îl anunţase. A.J. îşi citeşte e-mailurile în diagonală şi nu răspunde niciodată la telefon. Oare se organizase o înmormântare? Nu că el s-ar fi dus! Abia dacă îl cunoscuse pe Harvey Rhodes. *Evident.*

Taie. Pliază. Stivuieşte.

Şi totuşi... În ultimii şase ani petrecuse ore întregi cu tipul ăla. Discutaseră numai despre cărţi, dar există în viaţa asta ceva mai intim decât cărţile?

Taie. Pliază. Stivuieşte.

Şi cât de rar se întâmplă să găseşti un om care să-ţi împărtăşească gusturile? Singura lor ceartă adevărată fusese din cauza lui David Foster Wallace [11] . Se întâmpla la puţin timp după sinuciderea lui Wallace. Lui A.J. tonul respectuos al necroloagelor i se păruse insuportabil. Tipul scrisese un roman acceptabil (deşi îngăduitor şi mult prea lung), câteva eseuri de o profunzime modestă şi cam atât.

— *Infinite Jest* [12] e o capodoperă, spusese Harvey.

— *Infinite Jest* e o probă de rezistenţă. Reuşeşti s-o termini şi n-ai de ales, trebuie să spui că-ţi place. Altfel, trebuie să accepţi că ţi-ai irosit câteva săptămâni de viaţă, parase A.J. Prietene, cartea are stil, nu şi substanţă.

Aplecat peste masă, Harvey se înroşise la faţă.

— Spui acelaşi lucru despre toţi scriitorii născuţi în acelaşi deceniu cu tine!

Taie. Pliază. Stivuieşte.

Când se întoarce sus, mâncarea s-a răcit din nou. Dacă reîncălzeşte caserola aia de plastic, probabil c-o să se îmbolnăvească de cancer.

Duce caserola de plastic pe masă. Prima înghiţitură e clocotită. A doua, congelată. *Vindaloo*-ul ursului-tată şi *vindaloo*-ul puiului de urs [13] . Trânteşte caserola de perete. Cât de neînsemnat fusese el pentru Harvey şi cât de important fusese Harvey pentru el!

Când locuieşti singur, partea grea e că trebuie să strângi singur când faci mizerie.

Nu. De fapt, când locuieşti singur, cu adevărat greu e că nimănui nu îi pasă că eşti supărat. Nimeni nu dă doi bani că un bărbat de treizeci şi nouă de ani a azvârlit o caserolă cu *vindaloo* în celălalt capăt al camerei, ca un ţânc. Îşi toarnă un pahar de merlot. Acoperă masa cu o faţă de masă. Se duce în sufragerie. Descuie o vitrină cu temperatură controlată şi scoate din ea exemplarul din *Tamerlane* [14] . Se întoarce în bucătărie, își pune cartea în faţă, de cealaltă parte a mesei, o sprijină de scaunul unde se aşeza de obicei Nic.

— Hai noroc, jegule! îi zice volumului subţire.

Termină de băut. Îşi mai toarnă un pahar şi îşi promite că după ce o să termine o să citească o carte. Poate una din preferatele lui – de pildă, *Old School* de Tobias Wolff [15] –, deşi mai bine ar citi cărţi noi. Despre ce tot bătuse apa în piuă agentul ăla nătâng? *The Late Bloomer.* Bleah! A.J. vorbise la modul serios. Nu e nimic mai nasol decât memoriile drăgălaşe despre văduvi. Mai ales dacă eşti văduv de douăzeci şi una de luni, ca A.J. Agentul e nou – nu e vina ei că nu ştiuse despre tragedia lui personală. Doamne, cât îi lipseşte Nic! Îi e dor de glasul ei, de gâtul ei, până şi de subsuorile ei. Erau ţepoase ca o limbă de pisică, iar la sfârşitul zilei miroseau a lapte care se acreşte.

După încă trei pahare de vin, i se rupe filmul la masă. Are doar un metru şaizeci şi nouă înălţime şi şaizeci şi patru de kilograme, n-a mâncat nici măcar *vindaloo*-ul ăla congelat ca să mai prindă puteri. În seara asta, teancul de cărţi pregătite pentru citit o să rămână neatins.

— Ajay, du-te la culcare, şopteşte Nic.

În sfârşit, visează. Ăsta-i rostul băutului în neștire.

Nic, soţia-fantomă născocită de mintea lui beată, îl ajută să se ridice.

— Tocilarule, eşti o ruşine. Ştii?

El încuviinţează din cap.

— *Vindaloo* congelat şi vin roşu, de cinci dolari.

— Onorez tradiţiile seculare ale moştenirii mele culturale.

Împreună cu fantoma, îşi târâie picioarele până în dormitor.

— Felicitări, domnule Fikry! Eşti pe cale să ajungi un alcoolic sadea.

— Îmi pare rău, zice el.

Ea îl întinde uşor pe pat.

Părul ei castaniu e scurt, tuns băieţeşte.

— Te-ai tuns, observă el. Ciudat.

— Azi te-ai purtat oribil cu fata aia.

— Din cauza lui Harvey.

— Evident.

— Nu-mi place când mor oameni care mă cunosc.

— De asta nu vrei s-o concediezi pe Molly Klock?

El dă din cap.

— Nu poţi continua aşa.

— Ba pot, spune A.J. Am făcut-o. O s-o fac.

Îl sărută pe frunte.

— Adică nu vreau să continui în stilul ăsta.

A dispărut.

Nimeni nu e de vină pentru accident. Nic conducea un scriitor acasă, după un eveniment de după-amiază. Probabil că soţia lui călcase acceleraţia ca să prindă ultimul bac înapoi spre Insula Alice. E posibil să fi virat brusc, vrând să evite o căprioară. Sau poate că se întâmplase din cauza stării şoselelor din Massachusetts iarna. Nu avea cum să ştie. Poliţistul de la spital îl întrebase dacă Nic avea tendinţe sinucigaşe.

— Nici vorbă, venise răspunsul lui A.J.

Nic era însărcinată în două luni. Nu spuseseră nimănui. Avuseseră dezamăgiri în trecut. Stând în camera de aşteptare de lângă morgă, A.J. îşi dorea să le fi dat vestea şi altora. Măcar ar fi cunoscut o perioadă de fericire înainte de... Nici nu ştia cum să numească *asta*.

— Nu, nu avea tendinţe sinucigaşe.

A.J. făcuse o pauză.

— Conducea incredibil de prost, dar credea contrariul.

— Da, zisese poliţistul. Nu a fost vina nimănui.

— Oamenilor le place să spună asta, i-o întorsese A.J. Dar cineva a fost de vină. Ea a fost de vină. Ce tâmpenie a făcut! Ce tâmpenie melodramatică! Nic, ce afurisit de film după un roman de Danielle Steel! Dacă situaţia asta ar fi un roman, m-aş opri din citit chiar acum şi l-aş azvârli.

Poliţistul (care nu prea citea – din când în când, câte un roman comercial de Jeffery Deaver [16]) încercase să schimbe subiectul, călăuzindu-l spre realitate:

— Aşa este. Sunteţi proprietarul librăriei.

— Eu şi nevastă-mea suntem proprietarii, spunsese A.J. automat. Hristoase, tocmai am făcut tâmpenia aia, când personajul uită că partenerul i-a murit şi spune „noi“ din greşeală. Ditamai clişeul! Domnule poliţist... – se oprise ca să citească numele scris pe insigna poliţaiului – Lambiase, dumneavoastră şi cu mine suntem nişte personaje dintr-un roman prost. Ştiaţi? Cum dracu' am ajuns aici? Probabil că vă spuneţi în gând „Bietul nenorocit“, iar în seara asta o să vă strângeţi în braţe copiii mai tare ca de obicei, pentru că exact aşa procedează personajele din romanele astea. Ştiţi despre ce tip de cărţi vorbesc, nu? Genul ăla de ficţiune literară sforăitoare, care urmăreşte o vreme un personaj secundar neînsemnat, aşa încât firul narativ să pară în stilul lui Faulkner şi expansiv. Ia uite cât ţine

autorul la persoanele neimportante! Până şi numele dumneavoastră – domnul poliţist Lambiase – e perfect pentru stereotipul poliţaiului de Massachusetts. Sunteţi rasist, Lambiase? Se presupune că persoanele de tipul dumneavoastră sunt rasiste.

— Domnule Fikry, i se adresase poliţistul Lambiase, aţi vrea să sun pe cineva?

Era un poliţist de treabă, care știa cum clachează oamenii îndureraţi. Îi pusese o mână pe umăr lui A.J.

— Aşa! Bravo, domnule poliţist Lambiase, exact asta ar trebui să faceţi în momentul ăsta! Vă jucaţi admirabil rolul! Ştiţi cumva ce ar trebui să facă văduvul acum?

— Să dea un telefon, venise răspunsul lui Lambiase.

— Da, cred că aveţi dreptate. Dar deja i-am sunat pe socrii mei.

A.J. dăduse din cap.

— Dacă am face parte dintr-o povestire scurtă, noi doi am fi terminat conversaţia. O întorsătură ironică şi gata. De-asta în proză nimic nu e mai elegant decât o povestire scurtă, domnule poliţist Lambiase. Dacă am fi într-un text de Raymond Carver [17] , m-aţi alina puţin, s-ar lăsa înserarea şi totul s-ar termina. Dar treaba asta... îmi miroase mai degrabă a roman, la urma urmei. Din punct de vedere emoţional, vreau să zic. O să-mi ia ceva timp să-l înţeleg. Pricepeţi?

— Nu-s convins că pricep. Nu l-am citit pe Raymond Carver, spusese poliţistul Lambiase. Mie-mi place Lincoln Rhyme [18] . Îl ştiţi?

— Criminalistul paraplegic. Acceptabil, pentru compoziţiile literare de genul ăsta. Dar povestiri scurte aţi citit? întrebase A.J.

— Poate la şcoală. Basme. Sau... ăă, *The Red Pony* [19] ? Parcă era pe lista lecturilor obligatorii.

— *Asta* e o nuvelă, a zis A.J.

— A, scuze. Eu... Stai aşa, îmi amintesc că-n liceu am citit o povestire despre un poliţist. Ceva de genul cum să comiţi o crimă perfectă. Probabil de-aia mi-a rămas în minte. Nevastă-sa îl omoară. Arma crimei e o bucată de coastă de vită şi pe urmă i-o serveşte celuilalt...

— *Ca mielul la tăiere*, spusese A.J. Povestirea se numeşte *Ca mielul la tăiere* şi arma crimei e o pulpă de miel.

— Exact! exclamase încântat poliţistul. Chiar că vă pricepeţi!

— E un text foarte cunoscut. Socrii mei o să ajungă din clipă-n clipă. Îmi cer scuze că adineauri v-am numit „personaj secundar neînsemnat“. Am fost nepoliticos şi, în plus, poate că eu sunt „personajul secundar neînsemnat“ din epopeea măreaţă a poliţistului Lambiase. Un poliţist e un protagonist mai verosimil decât un librar. Dumneavoastră, domnule, reprezentaţi un gen literar.

— Hmmm, făcuse Lambiase. Probabil că aveţi dreptate. În legătură cu ce discutam mai înainte, am o problemă cu dimensiunea temporală a povestirii. Adică femeia pune bucata de vită...

— De miel.

— De miel. Vasăzică îl mătrăşeşte pe tip cu pulpa de miel congelat, pe urmă o bagă în cuptor fără s-o decongeleze. N-oi fi eu Rachael Ray [20] , dar...

Când i-au scos maşina din apă, Nic începuse să îngheţe, iar după ce stătuse în sertarul de la morgă i se albăstriseră buzele. Lui A.J. culoarea asta îi adusese aminte de rujul negru al lui Nic de la petrecerea pe care o organizase în cinstea lansării nu ştiu cărei cărţi cu vampiri. Lui nu prea-i surâsese ideea ca nişte adolescente neroade să ţopăie prin Island în rochii de bal, dar Nic, căreia chiar îi *plăcuse* tâmpenia aia de carte cu vampiri şi femeia care o scrisese, insistase că un bal cu vampiri ar promova librăria şi, în plus, era distractiv.

— Mai ţii minte cum e să te distrezi, nu?

— Vag, spusese el. Demult, înainte să devin librar, când weekendurile şi nopţile îmi aparţineau, când încă citeam din plăcere, îmi aduc aminte că mă distram. Aşa că răspunsul e: vag, foarte vag. Da.

— Hai să-ţi amintesc. Să te distrezi înseamnă să ai o soţie isteaţă, drăguţă, tolerantă, cu care să-ţi petreci toate zilele de muncă.

Încă o vedea în faţa ochilor, îmbrăcată în rochia aia ridicolă din satin negru, cu braţul drept petrecut în jurul unui stâlp din verandă, cu buzele ei drăgălaşe, colorate, strânse într-o linie.

— Din nefericire, soţia mea a fost transformată într-un vampir.

— Bietul de tine!

Nic traversase veranda şi îl sărutase, lăsându-i pe piele o urmă de ruj, ca o vânătaie.

— Nu-ţi rămâne decât să devii şi tu vampir. Nu te împotrivi! E cel mai rău lucru pe care ai putea să-l faci. Tocilarule, stai liniştit. Invită-mă înăuntru. [21]

Un diamant cât Hotelul Ritz

1922/F. Scott Fitzgerald

Din punct de vedere tehnic, e o nuvelă. Dar, pe de altă parte, nuvela e un gen ambiguu. Şi totuşi, dacă se întâmplă să fiţi în prezenţa unor oameni care îşi bat capul cu asemenea distincţii – iar altădată eu eram o astfel de persoană –, ar fi bine să cunoaşteţi diferenţele. (Dacă mergeţi la o facultate de elită [22] *, cel mai probabil veţi avea de-a face cu persoane ca astea. Înarmaţi-vă cu cunoştinţe împotriva acestei tagme îngâmfate. Dar deviez de la subiect.) E.A. Poe defineşte povestirea scurtă drept un text ce poate fi citit cap-coadă odată. Îmi închipui că pe vremea lui Poe „odată" desemna o perioadă mai lungă. Dar iar divaghez.*

E povestea cu schepsis, ciudată, şi abordează provocările pe care le implică deţinerea unui oraş făcut din diamante şi eforturile pe care bogătaşii sunt gata să le depună pentru a-şi proteja stilul de viaţă. În nuvela asta, Fitzgerald e în mare formă. Fără îndoială, Marele Gatsby este sclipitor, dar romanul ăsta mi se pare uneori prea îngrijit, ca o grădină englezească. Pentru Fitzgerald, formatul povestirii scurte este o treabă mai încăpătoare, mai dezordonată. Un diamant... respiră, asemenea unui pitic de grădină fermecat.

Oare să fac un gest previzibil şi să-ţi spun că tocmai înainte de a te întâlni am pierdut, la rândul meu, ceva de mare valoare – chiar dacă una speculativă?

A.J.F.

Deşi nu-și aduce aminte cum a ajuns acolo, nici că s-ar fi dezbrăcat, A.J. se trezeşte în pat, doar în chiloţi. Îşi aduce aminte că Harvey Rhodes a murit; îşi aduce aminte că s-a purtat ca un rahat cu reprezentanta drăguţă a Editurii Knightley; îşi aduce aminte că a azvârlit caserola cu *vindaloo* prin cameră; îşi aduce aminte primul pahar cu vin băut şi toastul ţinut în cinstea lui *Tamerlane*. Pe urmă, blanc total. Din perspectiva lui, seara de dinainte a fost un triumf.

Îi zvâcneşte capul. Ieşind din cameră, se aşteaptă să vadă resturile de *vindaloo*. Podeaua şi pereţii sunt imaculate. A.J. pescuieşte o aspirină din dulăpior, în tot acest timp felicitându-se că a avut inspiraţia să cureţe mâncarea de pe jos. Se aşază la masa din sufragerie şi observă că şi sticla de vin a ajuns la gunoi. Venind din partea lui, această grijă e ciudată, deşi nu fără precedent. Orice s-ar spune, când se îmbată, e foarte ordonat. Priveşte dincolo de masă, acolo unde cu o seară în urmă a lăsat exemplarul din *Tamerlane*. Cartea a dispărut. Poate doar *a crezut* că a scos-o din vitrină?

Când traversează camera, lui A.J. îi bubuie inima aproape la fel de tare pe cât îi zvâcnește capul. La jumătatea drumului care îl desparte de bibliotecă, observă că sicriul de sticlă cu temperatură controlată, care îl protejează pe *Tamerlane* de restul lumii, e larg deschis şi gol.

Trage pe el un halat şi-și pune repede pantofii sport, care în ultima vreme nu prea au fost puşi la treabă.

A.J. aleargă pe strada Captain Wiggins, iar halatul ponosit, din stofă ecosez, flutură în urma lui. Parc-ar fi un supererou depresiv, subnutrit. Coteşte pe strada Main şi intră în fugă în secţia de poliţie toropită a Insulei Alice.

— Am fost jefuit! anunţă.

Cu toate că n-a avut mult de alergat, gâfâie.

— Vă rog, să mă ajute cineva!

Se străduieşte să nu se simtă ca o băbuţă căreia i s-a furat poşeta.

Lambiase îşi pune jos cana de cafea şi-l măsoară din ochi pe bărbatul tulburat, îmbrăcat în halat. Îl recunoaşte: e proprietarul librăriei, bărbatul a cărui soţie drăgălaşă a plonjat cu maşina în lac, cu un an şi jumătate în urmă. Dar A.J. arată mult mai îmbătrânit decât ultima dată când s-au văzut. Era de așteptat, își spune Lambiase.

— Bine, domnule Fikry, zice Lambiase. Povestiţi-mi ce s-a întâmplat.

— Cineva l-a furat pe *Tamerlane*, explică A.J.

— Cine e *Tamerlane*?

— E o carte. Una foarte valoroasă.

— Ca să înţeleg: cineva a *sustras* o carte din librărie?

— Nu. Era cartea *mea*, din colecţia mea personală. E o compilaţie foarte rară cu poezii ale lui Edgar Allan Poe.

— Adică e cartea dumneavoastră preferată? întreabă Lambiase.

— Nu. Nici măcar nu-mi place. E un rahat, un rahat plictisitor. E...

A.J. se sufocă.

— Pizda mă-sii!

— Liniştiţi-vă, domnule Fikry! Încerc să înţeleg. Nu vă place cartea, dar are valoare sentimentală?

— Nu! Dă-o-n mă-sa de valoare sentimentală! Are o mare valoare financiară. *Tamerlane* este ca un Honus Wagner [23] al cărţilor rare! Pricepi?

— Normal. Taică-meu colecţiona cartonaşe cu jucători de baseball, încuviinţează Lambiase. E aşa de valoroasă?

A.J. nu pridideşte să vorbească îndeajuns de iute.

— E prima creaţie a lui Edgar Allan Poe. A scris-o la optsprezece ani. Exemplarele sunt extrem de rare, pentru că s-au tipărit doar cincizeci, iar cartea a fost publicată anonim. Pe copertă e scris „Un bostonian“, în loc de „Edgar Allan Poe“. În funcţie de starea volumului şi a pieţei de cărţi rare, un exemplar se vinde cu peste 400000 de dolari. Aveam de gând să o vând la licitaţie peste câţiva ani, când economia şi-ar fi revenit puţin. Voiam să închid librăria şi să mă pensionez, trăind din banii obţinuţi pe carte.

— Dacă-mi permiteţi să întreb, spune Lambiase, de ce ţineaţi un obiect atât de valoros în casă, şi nu într-un seif de bancă?

A.J. clatină din cap.

— Nu ştiu. Am fost un prost. Cred că îmi plăcea s-o ştiu aproape. Îmi plăcea să mă uit la ea şi să-mi aduc aminte că pot să mă las de muncă oricând doresc. O ţineam într-o vitrină cu cifru. Credeam că e la loc sigur.

În apărarea lui, se poate spune că pe Insula Alice se fură foarte puţin, în afară de sezonul turistic. Acum e octombrie.

— Păi, cineva a spart vitrina sau cunoştea combinaţia de cifre? întreabă Lambiase.

— Nici una, nici alta. Aseară am vrut să mă fac praf. Ca un dobitoc, am scos cartea, să mă uit la ea. Ştiu, e un surogat de tot râsul pentru compania umană.

— *Tamerlane* era asigurat?

A.J. se ia cu mâinile de cap. Pentru Lambiase, gestul e un răspuns: nu.

— Am găsit cartea acum abia un an, la câteva luni după moartea nevesti-mii. Nu am vrut să cheltuiesc alţi bani pe asigurare. Nu m-am mobilizat niciodată îndeajuns ca s-o asigur. Nu ştiu de ce. Privind în urmă, am făcut-o dintr-un milion de motive idioate, dintre care cel mai important e faptul că sunt un idiot, domnule poliţist Lambiase.

Lambiase nu-şi bate capul să-i spună că titulatura corectă este *poliţist-şef* Lambiase.

— Uitaţi ce-o să fac. Mai întâi, noi doi o să completăm o plângere în scris. Pe urmă, după ce detectivul meu ajunge la birou – în extrasezon lucrează doar part-time–, o să-l trimit la dumneavoastră acasă, să caute amprente şi alte dovezi. Poate c-o să apară ceva.

Celălalt lucru pe care îl putem face e să telefonăm caselor de licitaţii şi persoanelor care se ocupă cu vânzarea unor asemenea obiecte. Dacă volumul e atât de rar cum spuneţi, lumea o să observe când apare pe piaţă un exemplar. Drăcoveniile astea nu au de obicei o listă cu foştii proprietari, nişte... cum îi spune?

— Acte de provenienţă, zice A.J.

— Da, exact! Nevastă-mea se uita într-o vreme la *Antiques Roadshow*. V-aţi uitat vreodată la emisiunea asta?

A.J. nu răspunde.

— O ultimă întrebare. Ştia cineva de carte?

A.J. pufneşte.

— Toată lumea. Ismay, sora soţiei mele, predă la liceu. Îşi face griji pentru mine încă de când Nic... Mă tot bate la cap să las baltă librăria, să plec de pe insulă. Cu aproape un an în urmă, m-a târât cu ea la niște reduceri deprimante, în Milton. Volumul zăcea într-o cutie, laolaltă cu alte cincizeci, doar că respectiva carte era *Tamerlane*. Am plătit cinci dolari pe ea. Oamenii ăia nu ştiau ce comoară aveau. Să vă spun cinstit, m-am simţit ca un rahat când am cumpărat-o. Nu că acum ar mai conta. În fine, Ismay a zis că ar ajuta librăria şi că ar fi educativ – sau altă aiureală asemănătoare – dacă aş expune cartea în librărie. Aşa că toată vara trecută am ţinut-o în magazin. Probabil că nu intraţi niciodată în librărie.

Lambiase îşi studiază pantofii. Îl apucă iar bine cunoscuta ruşine de a fi participat la o mie de ore de curs de limbă engleză, fără să parcurgă minimumul de lecturi obligatorii.

— Nu prea citesc.

— Dar aţi citit câteva romane poliţiste, nu?

— Aveţi memorie bună, zice Lambiase.

De fapt, memoria lui A.J. e perfectă când vine vorba de preferinţele de lectură ale oamenilor.

— Citiţi volumele lui Deaver, nu? Dacă gustaţi genul ăsta de cărţi, a apărut un scriitor nou, din...

— Sigur, o să trec pe la librărie. Vreţi să sun pe cineva? Cumnata dumneavoastră e Ismay Evans-Parish, nu?

— Ismay e la...

În momentul ăsta A.J. încremeneşte, ca şi cum cineva i-ar fi apăsat butonul de pauză. Privirea lui e goală şi i-a căzut falca.

— Domnule Fikry?

Aproape treizeci de secunde A.J. rămâne stană de piatră, apoi continuă să vorbească de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Ismay e la serviciu, iar eu mă simt bine. Nu-i nevoie să-i telefonaţi.

— Aţi fost cu mintea aiurea aproape un minut, spune Lambiase.

— Cum?

— Vi s-a rupt filmul.

— O, Hristoase! E doar un atac de *absenţă* [24] . În copilărie mi se întâmpla mereu. La maturitate păţesc asta foarte rar, doar când sunt neobişnuit de stresat.

— Ar trebui să vă consulte un doctor.

— Nu, e-n regulă. Serios. Vreau să-mi găsesc cartea.

— Aş fi mai liniştit dacă aţi merge la medic, insistă Lambiase. Aţi avut o dimineaţă traumatizantă şi ştiu că locuiţi singur. O să vă duc la spital şi pe urmă o să le spun socrilor dumneavoastră să vină acolo. Între timp, îmi trimit băieţii să verifice dacă pot afla ceva despre carte.

La spital, A.J. completează formulare, aşteaptă, se dezbracă, aşteaptă, i se fac analize, aşteaptă, se îmbracă la loc, aşteaptă, i se fac alte analize, aşteaptă, se dezbracă iar, şi în cele din urmă e consultat de un medic generalist de vârstă mijlocie. Femeia nu pare să-şi facă griji din cauza atacului. Dar analizele arată că, pentru un bărbat de treizeci şi nouă de ani, tensiunea arterială şi nivelul colesterolului lui A.J. sunt undeva între limita acceptabilă şi cea superioară. Femeia îi pune întrebări despre stilul lui de viaţă. A.J. răspunde sincer:

— Nu se poate spune că sunt alcoolic, dar îmi place să beau până leşin măcar o dată pe săptămână. Fumez ocazional şi supravieţuiesc cu o dietă bazată pe gustări congelate. Folosesc rar aţa dentară. Altădată alergam pe distanţe lungi, dar acum nu mai fac mişcare deloc. Locuiesc singur şi duc lipsă de relaţii personale împlinite. Iar de când mi-a murit soţia îmi urăsc şi munca.

— A, doar atât? întreabă doctoriţa. Sunteţi încă tânăr, domnule Fikry, dar corpul are limite. Dacă vă străduiţi să vă sinucideţi, să ştiţi că

există metode mai rapide şi mai uşoare. Vreţi să muriţi?

Nu-i trece niciun răspuns prin cap.

— Dacă într-adevăr vreţi să muriţi, vă pot pune sub observaţie psihiatrică.

— Nu vreau să mor, spune A.J. după o vreme. Pur şi simplu îmi vine greu să fiu *prezent* tot timpul. Credeţi că am luat-o razna?

— Nu. Înţeleg de ce simţiţi asta. Treceţi printr-o perioadă foarte grea. Pentru început, faceţi mişcare, îi spune ea. O să vă simţiţi mai bine.

— În regulă.

— Soţia dumneavoastră era încântătoare, zice femeia. Când avea clubul de lectură mamă-fiică, la librărie, participam la întruniri. Fiica mea încă lucrează pentru dumneavoastră, cu jumătate de normă.

— Molly Klock?

— Klock e numele partenerului meu. Eu sunt doctoriţa Rosen.

Ciocănește cu degetul în eticheta care îi arată identitatea.

În hol, A.J. dă peste o scenă cunoscută.

— Vă deranjează? întreabă o asistentă medicală în halat roz, întinzându-i o carte broşată ferfeniţită unui bărbat în sacou de catifea, cu petice în coate.

— Mi-ar face plăcere, răspunde Daniel Parish. Cum vă numiţi?

— Jill. Ca în poezioara aia cu Jack şi Jill. Numele de familie e Macy, ca magazinul. V-am citit toate cărţile, dar asta e de departe cea mai bună.

— Toată lumea crede *asta*, Jill din poezioară.

Daniel nu glumeşte. Niciuna dintre cărţile lui nu s-a vândut la fel de bine ca primul volum.

— Nici nu vă pot spune cât de mult a însemnat pentru mine. Îmi dau lacrimile, nu alta, când mă gândesc.

Femeia îşi înclină capul şi îşi pleacă ochii, respectuoasă ca o gheişă.

— Cartea asta m-a făcut să-mi doresc să devin asistentă medicală! Abia am început să lucrez aici. De când am auzit că locuiţi în oraş am sperat că o să treceţi pe aici odată şi-odată.

— Adică aţi sperat c-o să mă îmbolnăvesc? întreabă Daniel zâmbind.

— Nu, bineînţeles că nu!

Roşeşte, apoi îi arde una peste braţ.

— Sunteţi groaznic!

Când Nic îl întâlnise pe Daniel Parish pentru prima oară, remarca ei fusese că Daniel era arătos ca un crainic TV. Dar, când se întorceau acasă, cu maşina, se răzgândise:

— Are ochii prea mici pentru un crainic. Ar putea fi tipul care prezintă rubrica meteo.

— Chiar că are o voce sonoră, spusese A.J.

— Dacă ţi-ar zice un tip ca el că furtuna a trecut, l-ai crede fără doar şi poate, chiar dacă în tot acest timp ai fi chiar în mijlocul furtunii, răspunsese ea.

A.J. le întrerupe flirtul.

— Dan, am crezut că au sunat-o pe *nevastă-ta*.

A.J. nu se străduieşte să fie subtil.

Daniel îşi drege glasul.

— Nu se simte prea bine, aşa că am venit eu. Cum rezişti, bătrâne?

Daniel îi spune lui A.J. „bătrâne“, deşi Daniel e cu doar cinci ani mai mare decât el.

— Mi-am pierdut avutul şi doctorul mi-a zis c-o să mor. În afară de asta, o duc nemaipomenit.

Sedativul luat îl ajută să vadă situaţia în perspectivă.

— Minunat! Hai să bem.

Daniel se răsuceşte către Asistenta Jill şi-i şopteşte ceva la ureche. Când Daniel îi restituie cartea, A.J. observă că bărbatul şi-a scris numărul de telefon pe o pagină.

— Hai, vino, tu, „monarh al viţei“ [25] , îi spune Daniel, îndreptându-se spre ieşire.

Deși iubește la nebunie cărţile şi e proprietarul unei librării, A.J. nu prea se dă în vânt după scriitori. Îi consideră neîngrijiţi, narcisişti, găgăuţe şi, în general, nişte nesuferiţi. Se străduieşte să evite

întâlnirile cu cei care au scris cărţi la care ţine, pentru ca nu cumva oamenii în carne şi oase să-i strice plăcerea acelor volume. Din fericire, cărţile lui Daniel nu îi plac – nici măcar primul lui roman, cel de succes. Dar Daniel? Păi, într-o oarecare măsură, pe A.J. îl amuză. Prin asta se înţelege că Daniel Parish e cel mai bun prieten al lui A.J.

— E vina mea, spune A.J. după două beri. Ar fi trebuit să închei o asigurare. Ar fi trebuit s-o ţin într-un seif. N-ar fi trebuit s-o scot când eram beat. Indiferent cine a furat cartea, nu pot să zic că m-am comportat impecabil.

În combinaţie cu sedativele, alcoolul îl înmoaie pe A.J., îl transpune într-o dispoziţie filozofică. Daniel îi mai toarnă un pahar, din carafă.

— Nu te învinovăţi! îi spune.

— E un avertisment. Asta e. Sigur o s-o las mai moale cu băutura.

— Da, după ce termini băutura asta! glumeşte Daniel.

Ciocnesc halbele. În bar intră o liceană în blugi decupaţi atât de scurt, încât i se văd fesele. Daniel închină halba în direcţia ei.

— Faine ţoale!

Fata îi arată un deget mijlociu.

— Ar fi cazul să te laşi de băut, iar eu – să n-o mai înşel pe Ismay, zice Daniel. Dar dup-aia îmi cad ochii pe o pereche de pantaloni scurţi, ca ăia de acolo, iar voinţa mi-e greu pusă la încercare. Ce se-

ntâmplă în noaptea asta e aiuritor! Asistenta medicală! Pantalonii ăia scurţi!

A.J. îşi soarbe berea.

— Cum merge cartea?

Daniel ridică din umeri.

— E o carte. O să aibă pagini şi coperte. O să aibă intrigă, personaje, complicaţii. O să oglindească anii de studiu, de șlefuire şi de exersare a artei mele. Chiar şi-aşa, bag mâna-n foc c-o să aibă mai puţin succes decât aia pe care am scris-o la douăzeci şi cinci de ani.

— Bietul nefericit! spune A.J.

— Bătrâne, sunt convins că tu iei Premiul Bietul Nefericit al Anului.

— Ce noroc pe capul meu!

— Să ştii că Poe e un scriitor de căcat. Iar *Tamerlane* e groaznic. O imitaţie plicticoasă după Lordul Byron. Ar fi fost ceva dacă ai fi avut ediţia princeps a vreunei opere cât de cât acceptabile.

Ancheta ţine o lună, ceea ce – raportat la scala temporală a Poliţiei de pe Insula Alice – e cât un an. La locul infracţiunii Lambiase şi echipa lui nu găsesc niciun indiciu concret. Aparent, infractorul nu numai că aruncase sticla de vin şi curăţase resturile de *vindaloo*, ci ştersese și amprentele din tot apartamentul. Anchetatorii le-au pus întrebări angajaţilor lui A.J., celor câţiva prieteni ai lui şi cunoştinţelor de pe Insula Alice. Nu obţin nimic incriminatoriu în urma interogatoriilor.

Niciun comerciant de cărţi, nicio casă de licitaţii nu raportează apariţia unui exemplar din *Tamerlane*. (Dar fireşte că de obicei casele de licitaţii nu suflă o vorbă despre asemenea tărăşenii). Ancheta este clasificată drept nerezolvată. Cartea a dispărut, iar A.J. ştie că n-o va revedea niciodată.

Vitrina nu mai e utilă, iar A.J. nu ştie ce să facă acum cu ea. Nu mai are alte cărţi rare. Chiar şi aşa, l-a costat mult, aproape cinci sute de dolari. O mică parte din el vrea să creadă că va apărea altceva, mai bun, pe care să-l pună în vitrină. Când a cumpărat-o, vânzătorul i-a spus că se poate folosi şi la depozitarea trabucurilor.

Cum pensionarea nu mai e o opţiune, A.J. citeşte şpalturi, răspunde la e-mailuri, la telefoane, ba chiar scrie câteva mici comentarii de expus pe rafturi. Seara, după ce închide librăria, începe să alerge din nou. Alergatul pe distanţe mari are multe provocări, iar una dintre cele mai importante e să găsească un loc în care să-şi pună cheile. În cele din urmă, hotărăşte să lase uşa de la intrare neîncuiată. Nu consideră că are lucruri care merită furate.

Norocul din Roaring Camp [26]

1868/Bret Harte

O poveste prea dulceagă despre nişte mineri care adoptă un bebeluş „piele-roşie“ şi îl poreclesc Luck [27] *. Am citit-o prima dată la Princeton, la un seminar intitulat* Literatura Vestului American*, şi nu m-a emoţionat absolut deloc. În recenzia mea academică (din 14 noiembrie 1992) am menţionat că singurul lucru care recomandă povestirea ar fi numele pitoreşti ale personajelor: Stumpy, Kentuck, French Pete, Cherokee Sal etc. Acum câţiva ani s-a întâmplat să dau iar de* Norocul din Roaring Camp *şi am plâns atât de mult citind-o, încât o să vezi că exemplarul meu de la Dover Thrift e murat de lacrimi. Am impresia că acum, la vârsta mijlocie, am devenit sentimental. Mai cred şi că reacţia mea recentă dovedeşte că în viaţă trebuie să întâlnim poveştile la timpul potrivit. Ţine minte, Maya: lucrurile cu care rezonăm la douăzeci de ani nu sunt neapărat cele cu care vom rezona la patruzeci şi viceversa. Se aplică atât în cărţi, cât şi în viaţă.*

A.J.F.

În săptămânile de după jaf, Island Books înregistrează o mică – dar improbabilă, din punct de vedere statistic – creștere în vânzări. A.J. o pune pe seama unui indicator economic mai obscur, cunoscut sub denumirea „Orăşeanul Băgăreţ“.

Câte un orăşean binevoitor (O.B.) se va prelinge până la tejghea.

— Vreo veste despre *Tamerlane*? [Traducere: *Îmi permiţi să transform pierderea ta însemnată în prilej de amuzament?*]

A.J. va răspunde:

— Deocamdată, nimic. [Traducere: *Viaţa mea e în continuare distrusă.*]

O.B.:

— Ei, sunt sigur că o să apară ceva. [Traducere: *Din moment ce rezultatul acestei împrejurări nu mă afectează în niciun fel, nu mă costă nimic să fiu optimist.*] Ce cărţi noi aveţi, pe care nu le-am citit?

A.J.:

— Avem câteva. [Traducere: *Păi, cam toate. N-ai mai intrat aici de luni bune, poate chiar de ani.*]

O.B.:

— Am citit despre o carte în *The New York Times Book Review*. Parcă avea coperte roşii?

A.J.:

— Mda, îmi sună cunoscut. [Traducere: *E o descriere foarte vagă. Autorul, titlul, descrierea intrigii sunt indicii mai utile. Că acele coperte sunt roşii şi că titlul volumului a apărut în* The New York Times Book Review *mă ajută mult mai puţin decât crezi.*] Vă amintiţi altceva despre carte? [*Foloseşte-ţi propriile cuvinte.*]

Apoi A.J. îl va conduce pe O.B. la standul cu noutăţi, unde se va asigura că-i vinde omului un volum cartonat.

E destul de ciudat: moartea lui Nic a avut un efect opus asupra vânzărilor. Deşi deschisese şi închisese librăria cu regularitatea lipsită de emoţie a unui ofiţer SS, trimestrul fiscal de după moartea ei adusese cele mai slabe vânzări din istoria librăriei Island Books. Sigur că atunci oamenilor le-a părut rău pentru el, dar au regretat *prea* mult. Nic fusese de-a locului, una de-a lor. Se simţiseră mişcaţi când absolventa de Princeton (nici mai mult, nici mai puţin decât cea care ţinuse discursul la ceremonia de absolvire a promoţiei sale, la Liceul Alice Island) se întorsese în Alice să deschidă o librărie împreună cu soţul ei, un bărbat cu ochi serioşi. E îmbucurător să vezi că tinerii se mai şi întorc acasă. Când Nic a murit, lumea a descoperit că nu aveau nimic în comun cu A.J., în afara faptului că o pierduseră pe Nic. Îl învinuiau? Unii dintre ei, da. Puţin. De ce nu fusese el la volanul maşinii în noaptea aceea? Se consolau unii pe alţii şi şopteau pe la colţuri că A.J. fusese dintotdeauna cam ciudăţel şi – se jurau că nu o spun la modul rasist – un pic străin; e limpede că tipul nu-i de

pe-aici, dacă mă-nţelegi. (Se născuse în New Jersey). Când treceau pe lângă librărie îşi ţineau respiraţia, de parcă ar fi mers prin dreptul unui cimitir.

A.J. le trece cardurile de credit prin aparat şi trage concluzia că un furt e o pierdere acceptabilă din punct de vedere social, în timp ce un deces te izolează. În decembrie vânzările au revenit la nivelul lor obişnuit de dinaintea jafului.

Cu două săptămâni înainte de Crăciun, cu două minute înainte de ora închiderii, A.J. îi dă afară pe ultimii clienţi. Un bărbat într-o geacă înfoiată dă nehotărât târcoale celei mai recente cărţi cu Alex Cross. [28]

— Douăzeci şi şase de dolari mi se pare cam mult. Ştiţi că pot s-o cumpăr mai ieftin online, nu?

A.J. îi spune că da şi îi arată uşa.

— Dacă vreţi să fiţi competitiv, ar trebui să scădeţi preţurile, îi zice omul.

— Să scad preţurile. *Să. Scad. Preţurile.* Nu mi-a trecut prin cap până acum, spune A.J. blajin.

— Tinere, faci pe obraznicul?

— Nu. Sunt recunoscător. La următoarea şedinţă a acţionarilor Island Books, voi propune neapărat ideea dumneavoastră inovatoare. Sunt convins că dorim să rămânem în continuare competitivi. Între noi fie vorba, pe la începutul anilor 2000 renunţaserăm la competitivitate. Eu am ştiut că e o greşeală, dar

comitetul meu de administraţie a hotărât că mai bine am lăsa competitivitatea în seama atleţilor olimpici, a puştilor care participă la concursuri de silabisire şi a producătorilor de fulgi din cereale. Acum mă bucur să spun că Island Books a început să fie din nou competitivă. Apropo, am închis, îi zice A.J., arătându-i ieşirea.

Când tipul în geacă înfoiată iese bombănind, o femeie în vârstă trece pragul, scârţâind din toate încheieturile. E o clientă obişnuită, aşa că A.J. se străduieşte să nu fie prea agasat că femeia vine după program.

— A, doamna Cumberbatch! Din nefericire, tocmai închidem.

— Domnule Fikry, nu te uita la mine cu privirea aia de Omar Sharif! Sunt foarte supărată pe dumneata.

Doamna Cumberbatch se strecoară pe lângă el şi trânteşte pe tejghea o carte broşată, voluminoasă.

— Cartea pe care mi-ai recomandat-o ieri e cea mai proastă pe care am citit-o în cei optzeci şi doi de ani ai mei şi îmi vreau banii înapoi.

A.J. se uită când la carte, când la bătrână.

— Ce problemă aţi avut cu ea?

— *Probleme*, domnule Fikry, i-o întoarce femeia. În primul rând, povestitorul e Moartea! Sunt o femeie de optzeci şi doi de ani şi nu mi se pare deloc plăcut să citesc o carte de 552 de pagini povestită de Moarte. Mi se pare o alegere groaznic de nesimţitoare.

A.J. îşi cere scuze, dar nu simte că-i pare rău. Cine se cred oamenii ăştia care au impresia că o carte vine cu garanţia că le va plăcea?

Cântăreşte din ochi volumul returnat. Cotorul e rupt. Nu-l va mai putea vinde. Nu se poate abţine:

— Doamnă Cumberbatch, mi se pare că aţi citit-o. Mă întreb la ce pagină aţi ajuns.

— Da, am citit-o. Sigur că am citit-o. Am fost atât de furioasă, că am stat trează toată noaptea. La vârsta mea, aş prefera să nu stau. Şi nici să bocesc așa din pricina unei cărţi. Domnule Fikry, data viitoare când îmi recomanzi o carte, sper să ţii cont de asta.

— Aşa voi face, îi zice el. Şi îmi cer scuze, doamnă Cumberbatch. Majorităţii clienţilor noştri le-a plăcut destul de mult *Hoţul de cărţi*.

După ce a închis magazinul, A.J. se duce la mansardă să se schimbe în hainele în care merge la alergat. Iese pe uşa din faţă a librăriei şi nu încuie uşa, după cum îi e obiceiul.

În liceu şi apoi la Princeton, A.J. alergase în curse pe teren variat. Se apucase de alergat mai ales pentru că nu avea abilităţi pentru alte sporturi, cu excepţia lecturii atente a textelor. Niciodată nu se gândise la alergarea pe teren variat ca la un talent. Antrenorul lui din liceu îl numise mijlocaş de nădejde, adică putea conta pe A.J. să termine cursa în eşalonul superior al oricăror concurenţi. Acum, după ce n-a mai alergat de ceva timp, trebuie să admită că fusese, într-adevăr, un talent. La condiţia lui fizică de acum, nu poate alerga mai mult de trei kilometri fără să se oprească. Rar se întâmplă să alerge mai mult de opt kilometri la rând și-l dor spatele, picioarele şi fiecare părticică din corp. E bine să alergi, așa se pare. În timpul ce

aleargă îşi întoarce gândurile pe-o parte şi pe alta, iar durerea îl distrage de la o activitate atât de sterilă.

Spre sfârşitul cursei începe să ningă. Nu vrea să lase urme de noroi prin casă, aşa că se opreşte în verandă să-şi scoată pantofii sport. Se sprijină de uşa de la intrare, care se deschide larg. Ştie că nu a încuiat-o, dar e sigur că nu a lăsat-o deschisă. Aprinde lumina. Nimic nu pare să fie mișcat. Casa de marcat arată neatinsă. Probabil că vântul a deschis uşa. Stinge lumina şi dă să urce scările, când aude un plânset ascuţit, ca al unei păsări. Plânsetul se repetă, de data asta mai insistent.

Aprinde iar lumina. Se întoarce la intrare, apoi se plimbă în sus şi-n jos, pe fiecare culoar. Ajunge la ultimul – secţiunea de cărţi pentru copii şi adolescenţi, slab aprovizionată. Pe podea stă aşezat un bebeluş. Ţine în braţe *Regele tuturor sălbăticiunilor* [29], singurul exemplar din librărie (una dintre puţinele cărţi cu desene pe care Island Books a catidicsit vreodată să le pună la vânzare). Cartea stă deschisă la mijloc. E un bebeluş mare, îşi spune A.J. Nu e un nou-născut. Nu-şi poate da seama ce vârstă are, fiindcă nu a cunoscut niciodată vreun bebeluş, în afară de sine însuşi. A fost mezinul familiei şi, firește, el şi Nic nu au avut copii. Fetiţa poartă o geacă roz, de schi. Căpşorul îi e plin de bucle castaniu-deschis, creţe-creţe. Are ochi albaştri şi pielea ei arămie e cu vreo două nuanţe mai deschisă decât a lui A.J. E de-a dreptul drăgălaşă.

—Tu cine naiba eşti? o întreabă A.J.

Fără motiv, micuţa se opreşte din plâns şi îi zâmbeşte.

— Maya, îi răspunde fetiţa.

Hai c-a fost uşor, se gândeşte A.J.

— Câţi ani ai?

Maya ridică două degete.

— Doi ani?

Ea îi zâmbeşte din nou şi întinde braţele spre el.

— Unde-i mămica ta?

Maya începe să plângă. Ţine braţele tot întinse spre el. Simţind că nu are de ales, A.J. o ia în braţe. Cântăreşte cel puţin cât o cutie cu 24 de volume cartonate, e destul de grea încât să-şi forţeze spatele. Îl ia de gât, iar A.J. observă că miroase frumos, a pudră şi a ulei de masaj pentru bebeluşi. Nu e un copil neglijat sau maltratat, asta e clar. E prietenoasă, bine îmbrăcată şi se aşteaptă – ba nu, cere de-a dreptul – să primească afecţiune. Mai mult ca sigur posesorul acestei mogâldeţe se va întoarce dintr-o clipă în alta, cu o explicaţie perfect plauzibilă. I s-o fi stricat maşina? Sau poate că mama ei a făcut brusc vreo intoxicaţie alimentară. Pe viitor o să-şi revizuiască politica uşilor descuiate. I-a trecut prin cap că ceva s-ar putea fi fura, dar niciodată că cineva ar putea să-i lase ceva.

Fetiţa îl strânge mai tare. Privind peste umărul ei, A.J. observă un Elmo [30] de jucărie aşezat pe podea, iar de pieptul lui roşu e prins un bilet, cu un ac de siguranţă. Pune copilul jos şi ia jucăria – Elmo e un personaj pe care A.J. l-a dispreţuit dintotdeauna, pentru că i se pare că cerşeşte atenţie.

— Elmo! spune Maya.

— Da, Elmo.

Desprinde biletul de jucărie şi citeşte:

Pentru proprietarul acestei librării

Ea e Maya. Are douăzeci şi cinci de luni. E FOARTE ISTEAŢĂ, excepţional de locvace pentru vârsta ei şi e o fetiţă bună, o scumpă. Vreau să crească fiind o cititoare, într-un loc cu cărţi şi printre oameni cărora le plac astfel de lucruri. O iubesc foarte mult, dar nu mai pot avea grijă de ea. Tatăl nu poate fi prezent în viaţa ei, iar eu nu am rude care să mă ajute. Sunt disperată.

Cu stimă,
Mama Mayei

„Rahat!“ îşi spune A.J.

Maya plânge din nou.

Ridică bebeluşul de jos. Scutecul e murdar. A.J. n-a schimbat un scutec în viaţa lui, deşi se pricepe cât de cât la împachetarea cadourilor. Altădată, când trăia Nic, de Crăciun librăria le oferea clienţilor servicii gratuite de împachetare a cadourilor, iar el îşi spune că împachetatul darurilor şi schimbatul scutecelor sunt activităţi înrudite. Lângă copil e o sacoşă, iar A.J. speră din toată inima să fie scutece de schimb în ea. Din fericire, aşa e. Schimbă fetiţa pe podea, încercând să nu murdărească mocheta şi să nu se uite prea

mult la părţile intime ale micuţei. Toată treaba durează douăzeci de minute. Copiii mici se mişcă mult mai mult decât cărţile, unde mai pui că n-au o formă la fel de comodă. Maya îl priveşte cu capul aplecat într-o parte, ţuguindu-şi buzele şi încreţindu-şi nasul.

A.J. îşi cere scuze.

— Îmi pare rău, Maya, dar nici pentru mine n-a fost tocmai o plăcere. Cu cât încetezi mai repede să faci pe tine, cu atât mai repede o să fim scutiţi de treaba asta.

— Scuze, spune ea.

Instantaneu, A.J. se simte îngrozitor.

— Nu, eu îmi cer scuze. Habar n-am ce se face în situaţia asta. Sunt un bou.

— Bou! repetă Maya, apoi chicoteşte.

A.J. își pune iar pantofii sport, pe urmă ia în braţe copilul, sacoşa, biletul şi se îndreaptă spre secţia de poliţie.

Fireşte, poliţistul Lambiase e de serviciu în noaptea asta. Se pare că îi e sortit să asiste la cele mai importante clipe din viaţa lui A.J. Acesta îi arată bebeluşul.

— Cineva a lăsat asta în magazin, şopteşte A.J., nevrând s-o trezească pe Maya, care a adormit în braţele lui.

Lambiase tocmai mănâncă o gogoaşă, gest pe care încearcă să-l ascundă, fiindcă acest clişeu [31] îl stânjeneşte. Poliţistul termină de mestecat, apoi i se adresează lui A.J. absolut neprofesionist:

— Vai, uite că vă place!

— Nu e bebeluşul meu, şopteşte A.J. în continuare.

— Al cui e?

— Al unui client, presupun.

Scoate din buzunar biletul și i-l dă lui Lambiase.

— Aoleu! zice Lambiase. Mama ţi-a lăsat-o în grijă.

Maya deschide ochii şi îi zâmbeşte poliţistului.

— Drăgălaşă micuţa, nu?

Lambiase se apleacă deasupra ei, iar fetiţa îl apucă de mustaţă.

— Cine mi-a luat mustaţa? întreabă el pe un ton caraghios, copilăros. Cine mi-a furat mustaţa?

— Domnule poliţist-şef Lambiase, am impresia că nu manifestaţi destulă îngrijorare.

Lambiase îşi drege glasul şi-și îndreaptă spatele.

— În regulă. Uitaţi care-i treaba. E nouă seara, vineri. O să dau un telefon la Departamentul de Asistenţă Socială, dar ninge, iar programul bacului e cel care e, așa că mă îndoiesc că vine cineva încoace mai devreme de luni dimineaţa. O să încercăm să dăm de

părinţii ei, în eventualitatea în care cineva o caută pe puşlamaua asta mică.

— Maya, zice Maya.

— Aşa te cheamă? întreabă Lambiase, cu glasul brusc devenit copilăros. E un nume grozav.

Lambiase îşi drege vocea din nou.

— Cineva trebuie să aibă grijă de copil în weekend. Eu şi câţiva alţi poliţişti am putea sta aici, să facem cu rândul sau...

— Nu e nevoie, zice A.J. Nu mi se pare tocmai în regulă să las un copil mic într-o secţie de poliţie.

—Aveţi habar de îngrijirea copilului? întreabă Lambiase.

— E vorba numai de un weekend. Cât de greu poate fi? O sun pe cumnată-mea. Dacă nu ştiu ceva, caut pe Google.

— Google, repetă fetiţa.

— Google! Ce cuvânt mare! Hm! spune Lambiase. OK, o să trec luni pe la dumneavoastră. Ce lume ciudată, nu? Cineva vă fură o carte, iar altcineva vă lasă un copil.

— Ha! exclamă A.J.

Când se întorc la apartament, Maya e în toiul unei crize de plâns – un sunet care e o combinaţie între o vuvuzelă de Anul Nou şi o alarmă de incendiu. A.J. deduce că fetiţei îi e foame, dar n-are idee

ce-i poate da de mâncare unui copilaș de douăzeci şi cinci de luni. Îi trage buza în jos, să verifice dacă i-au ieşit dinţii. Are dinţi şi îi foloseşte ca să-l muşte. Caută pe Google, tastând întrebarea: „Ce pot să-i dau de mâncare unui bebeluş de douăzeci şi cinci de luni?“, iar răspunsul primit îl anunţă că majoritatea micuţilor de această vârstă pot mânca ce mănâncă părinţii lor. Dar Google nu ştie că A.J. mănâncă aproape numai feluri dezgustătoare. La el în frigider sunt o grămadă de mâncăruri congelate, majoritatea picante. O sună pe Ismay, cumnata lui, ca să-i dea o mână ajutor.

— Scuze că te deranjez, îi zice el, dar ce îi dau să mănânce unui copil de douăzeci şi cinci de luni?

— De ce te interesează? vrea să ştie Ismay, cu voce încordată.

A.J. îi povesteşte că cineva a lăsat un copil în librărie, iar după ce face o pauză Ismay îi spune că vine la el.

— Eşti sigură?

Ismay este însărcinată în şase luni și nu vrea să o deranjeze.

— Sunt sigură. Mă bucur că ai sunat. Marele Romancier American e plecat din oraş. Şi oricum, în ultimele săptămâni am suferit de insomnie.

În mai puţin de jumătate de oră Ismay ajunge la el, cu o sacoşă de alimente luate de la ea din bucătărie: ingrediente pentru o salată, o lasagna cu tofu, o jumătate de prăjitură cu mere.

— Atât am putut să încropesc la repezeală.

— E perfect, îi spune A.J. Bucătăria mea e un fiasco.

— Bucătăria ta e scena unei crime, i-o întoarce ea.

Când dă cu ochii de Ismay, copilul zbiară şi mai și.

— Cred că-i e dor de mama ei, zice Ismay. Poate că-i aduc aminte de ea.

El aprobă dând din cap, deşi e de părere că de fapt cumnata lui o sperie pe fetiţă. Ismay e tunsă scurt, la modă, și are părul roşu, cu ţepi. Are pielea şi ochii palizi, iar membrele îi sunt lungi, fusiforme. Trăsăturile ei sunt puţin prea mari, iar gesturile – puţin cam prea însufleţite. Însărcinată, Ismay arată ca un Gollum foarte drăgălaş. Până şi vocea ei ar putea nelinişti un copil mic. Are precizie, a antrenată pentru scena de teatru, iar sonoritatea ei umple orice cameră în care intră. A.J. îşi zice că de mai bine de cincisprezece ani, de când o ştie, Ismay a îmbătrânit aşa cum ar trebui să îmbătrânească o actriţă: de la Julieta a trecut la Ofelia, apoi la Gertrude şi la Hecate.

Ismay încălzeşte mâncarea.

— Vrei să-i dau eu? întreabă ea.

Maya o cântăreşte din ochi, bănuitoare.

— Nu, o să încerc eu, zice A.J. şi se răsuceşte spre micuţă. Foloseşti ustensile?

Maya nu-i răspunde.

—N-ai un scăunel pentru copii. Trebuie să improvizezi ceva, ca să nu se răstoarne, îl sfătuieşte Ismay.

O aşază pe Maya pe podea. Dintr-un teanc de şpalturi A.J. construieşte trei pereţi, pe urmă căptuşeşte fortul de şpalturi cu perne.

Prima linguriţă de lasagna e înghiţită fără împotrivire.

— E uşor, spune el.

La a doua linguriţă, în ultimul moment Maya întoarce capul şi sosul sare în toate direcţiile – pe A.J., pe pernele din pat, pe partea laterală a fortului de şpalturi. Zâmbind cu gura până la urechi, micuţa se răsuceşte la loc, de parcă tocmai a făcut cea mai isteaţă poantă cu putinţă.

— Sper că n-aveai de gând să citeşti alea! zice Ismay.

După cină, o culcă pe futonul din al doilea dormitor.

— De ce n-ai lăsat-o la secţia de poliţie?

—Nu mi s-a părut că e bine.

— Doar n-ai de gând s-o păstrezi, nu? întreabă Ismay masându-şi burta.

— Sigur că nu. Doar am grijă de ea până luni.

— E posibil ca mama ei să apară până luni. Poate se răzgândeşte, spune Ismay.

A.J. îi întinde biletul.

— Biata de ea! o căinează Ismay.

— De acord, dar eu n-aş putea face aşa ceva. N-aş fi în stare să-mi abandonez copilul într-o librărie.

Ismay dă din umeri.

—O fi avut motive fata.

— De unde ştii că-i o fată? Ar putea fi o femeie între două vârste, căreia i-a ajuns cuţitul la os.

— Tonul biletului mi se pare a fi al unei tinere, aşa cred. Şi scrisul la fel.

Ismay îşi trece degetele prin părul scurt.

— În rest, cum te descurci?

— Sunt OK, răspunde A.J.

Îşi dă seama că de câteva ceasuri nu s-a gândit nici la Nic, nici la *Tamerlane*.

Ismay spală vasele, cu toate că A.J. îi spune să le lase în chiuvetă.

— N-am de gând s-o păstrez, repetă A.J. Locuiesc singur. Nu am mulţi bani puşi deoparte, iar afacerea nu prea merge ca pe roate.

— Bineînţeles, aprobă Ismay. Nici nu mi s-ar părea normal, la viaţa pe care o duci.

Şterge vasele şi le pune la locul lor.

— Să ştii că nu ţi-ar strica să începi să mănânci nişte legume proaspete.

Ismay îl sărută pe obraz. A.J. îşi zice să seamănă atât de mult cu Nic şi, în acelaşi timp, sunt atât de diferite. Uneori suportă cu greu să aibă dinaintea ochilor părţile alea care-i aduc aminte de Nic (faţa, corpul); alteori, păţeşte la fel cu părţile care nu seamănă cu Nic.

— Să-mi spui dacă mai ai nevoie de ajutor, zice Ismay.

Deşi Nic fusese cea mai mică dintre ele, îşi făcuse mereu griji pentru Ismay. Din punctul de vedere al lui Nic, sora ei mai mare fusese un manual despre cum să nu-ţi trăieşti viaţa. Ismay alesese o anumită facultate fiindcă îi plăcuseră pozele din broşură, se măritase cu un bărbat pentru că arăta splendid în frac şi începuse să predea pentru că văzuse un film despre un profesor cu har.

— Biata Ismay! comentase Nic. Mereu rămâne dezamăgită.

„Nic şi-ar dori să mă port frumos cu sora ei“, îşi spune A.J şi o întreabă:

— Cum merge spectacolul?

Ea zâmbește şi pare o fetişcană.

— Măi să fie, A.J.! Habar n-aveam că ştii de spectacol.

— *The Crucible* [32] , spune A.J. Puştimea intră în librărie să cumpere cartea.

— Da, logic. Piesa e îngrozitoare. Dar fetele au ocazia să urle şi să zbiere din plin, iar asta le face plăcere. Mie, mai puţin. Aduc la fiecare repetiţie un flacon de Tylenol. Şi poate că, pe lângă ţipete şi urlete, mai învaţă câte ceva despre istoria Americii. Normal că de fapt am ales piesa pentru că are atât de multe roluri feminine – ştii, o

să se bocească mai puţin când o să afişez distribuţia. Dar acum, când copilul e pe drum, piesa asta începe să mi se pară o tevatură cam mare.

Fiindcă se simte dator faţă de Ismay, care a adus mâncare, A.J. se oferă să dea o mână de ajutor.

— Pot să vopsesc decorul, să scot la imprimantă programul de sală ori altceva de genul ăsta?

Ea ar vrea să-i răspundă „Nu-ţi stă deloc în fire“, dar se abţine. Ismay crede că A.J. e unul dintre cei mai egoişti bărbaţi pe care i-a întâlnit vreodată, cu excepţia soţului ei. Dacă o după-amiază petrecută în compania unui bebeluş are o influenţă atât de civilizatoare asupra lui A.J., închipuie-ţi ce s-ar putea întâmpla cu Daniel după naşterea copilului! Micul gest amabil al cumnatului ei îi dă speranţă. Îşi masează pântecele. Înăuntru creşte un băieţel şi i-au ales deja un nume şi încă unul de rezervă, în caz că primul nu i se potriveşte.

A doua zi după-amiază, când ninsoarea s-a oprit şi zăpada a început să se topească, transformându-se în noroi, valurile aruncă un cadavru pe o mică porţiune de uscat din apropierea farului. Cartea de identitate găsită în buzunarul înecatei dezvăluie că aceasta e Marian Wallace şi lui Lambiase nu-i ia prea mult să deducă faptul că respectivul cadavru şi bebeluşul sunt rude.

Marian Wallace nu are rude pe Insula Alice şi nimeni nu ştie ce căuta acolo, pe cine a venit să vadă sau de ce s-a hotărât să se sinucidă înotând în decembrie în apele îngheţate din strâmtoarea Insulei

Alice. Mai bine spus, nimeni nu ştie exact motivul. Ce se ştie e că Marian Wallace este de culoare, avea douăzeci şi doi de ani şi un copil de douăzeci şi cinci de luni. La acestea au adăugat informaţiile din biletul ei pentru A.J. Iese la iveală o poveste incompletă, dar acceptabilă. Poliţia trage concluzia că Marian Wallace e doar un caz de suicid, nimic mai mult.

În weekend apar mai multe informaţii despre Marian Wallace. Era studentă bursieră la Harvard, campioana statului Massachusetts la înot şi o scriitoare pasionată. Se născuse în Roxbury. Mama ei murise de cancer când Marian avea treisprezece ani. Bunica din partea mamei murise după un an, din aceeaşi cauză. Tatăl ei e dependent de droguri. Şi-a petrecut anii de liceu mutându-se de la un îngrijitor aprobat de stat la altul. Una din mamele ei adoptive îşi aminteşte că Marian era mereu cu nasul în cărţi. Nimeni nu ştie cine e tatăl bebeluşului. Nimeni nu-şi aduce aminte nici măcar ca Marian să fi avut vreun iubit. I s-a acordat o perioadă de pauză de la studiile universitare pentru că în semestrul de dinainte picase la toate materiile: condiţia de mamă şi programul academic riguros deveniseră prea greu de suportat. Marian era drăguţă, deşteaptă, ceea ce îi transformă moartea într-o tragedie. Era săracă şi de culoare şi din motivul ăsta lumea declară că se aştepta să se întâmple aşa ceva.

Duminică seara Lambiase trece pe la librărie să vadă ce face Maya şi să-l pună pe A.J. la curent cu ultimele veşti. Poliţistul are câţiva fraţi mai mici şi se oferă să o supravegheze pe Maya cât timp A.J. se ocupă de treburile librăriei.

— Nu te deranjează? îl întreabă A.J. Nu trebuie să mergi undeva?

Lambiase a divorţat de curând. Se însurase cu iubita lui din liceu şi i-a luat mult să-şi dea seama că femeia nu era deloc un om de treabă. Când se certau, îi plăcea să-i spună că e prost şi gras. Că tot veni vorba, Lambiase nu e prost – deși n-a citit prea mult şi nu e umblat. Nici gras nu e, dar are constituţia unui buldog: gât gros, vânjos, picioare scurte, nas borcănat şi turtit. Un buldog solid, american, nu englezesc.

Soţia nu-i lipseşte, dar îi e dor să aibă un loc unde să se ducă după serviciu.

Se instalează pe podea şi o ia în braţe pe Maya. După ce fetiţa adoarme, îi spune lui A.J. ce-a aflat despre mama ei.

— Mi se pare ciudat din capul locului că a venit pe Isula Alice, zice A.J. Cam e bătaie de cap să ajungi aici. Până şi maică-mea a venit în vizită o singură dată, în toţi anii de când locuiesc aici. Chiar nu crezi că venise aici să se vadă cu cineva anume?

Lambiase schimbă puţin poziţia fetiţei.

— M-am tot gândit. Poate că nu-şi făcuse un plan unde să meargă. Poate că pur şi simplu a luat primul tren, pe urmă primul autobuz, apoi primul bac şi a ajuns aici.

Din politeţe, A.J. dă din cap, dar nu crede în întâmplări. E un cititor de cărţi şi crede în construcţia narativă. Dacă în primul act apare o armă, atunci în actul trei arma aia o să se descarce.

— Poate că voia să moară într-un loc cu o privelişte frumoasă, adaugă Lambiase. Femeia de la Departamentul de Asistenţă Socială o să vină luni s-o ia pe dulceaţa asta mică. Fiindcă mama nu avea

nicio rudă, iar tatăl e necunoscut, va trebui să i se găsească o familie temporară.

A.J. numără banii din casa de marcat.

— Cam greu pentru copiii din sistemul ăsta, nu?

— Uneori, da. Dar e foarte mică şi cred că o să se descurce.

A.J. mai numără o dată banii din sertar.

— Spuneaţi că mama a trecut şi ea prin sistemul de familii temporare?

Poliţistul dă din cap afirmativ.

— Și-o fi zis că fetiţa o să aibă o soartă mai bună într-o librărie.

— Cine ştie?

— Domnule poliţist-şef Lambiase, nu sunt credincios. Nu cred în soartă. Soţia mea credea în destin.

În aceeaşi clipă Maya deschide ochii şi întinde mânuţele spre A.J. El închide sertarul casei de marcat şi o ia de la Lambiase. Poliţistului i se pare că fetiţa i-a spui lui A.J. „tati“.

— Uff, îi tot zic să nu-mi mai spună aşa. Dar nu mă ascultă.

— Copiilor le intră în cap tot felul de idei, comentează Lambiase.

— Vrei să bei ceva?

— Sigur. De ce nu?

A.J. încuie uşa de la intrarea în librărie şi urcă scările. O aşază pe Maya pe futon şi intră în camera principală.

— Nu pot să ţin cu mine un bebeluş, explică A.J. cu convingere. De două nopţi nu dorm. E o teroristă! Se trezeşte la ore imposibile. Se pare că ziua ei începe la 03:45 dimineaţa. Locuiesc singur. Sunt sărac. Nu poţi creşte un copil numai cu cărţi.

— Aşa-i, aprobă Lambiase.

— Abia dacă pot să am grijă de mine, continuă A.J. E mai rea decât un căţeluş. Iar un bărbat ca mine n-ar trebui să aibă în veci un căţeluş. Nu știe să facă la oliţă şi n-am nici cea mai vagă idee cum s-o învăţ sau alte chestii de genul ăsta. În plus, niciodată nu prea mi-au plăcut bebeluşii. Maya îmi place, dar... Conversaţiile cu ea sunt anoste, ca să nu spun mai mult. Vorbim despre Elmo – iar eu nu pot să-l sufăr, apropo –, dar, în afară de asta, discutăm mai mult despre ea. E absolut egocentrică.

— Bebeluşii cam au tendinţa asta, spune Lambiase. Când o să înveţe mai multe cuvinte, probabil că discuţiile o să se îmbunătăţească.

— Şi vrea să citească mereu aceeaşi carte. Cea mai proastă carte cu ilustraţii scrisă vreodată. *The Monster at the End of This Book* [33].

Lambiase îi spune că n-a auzit de ea.

— Crede-mă, are gusturi groaznice la cărţi! râde A.J.

Poliţistul dă din cap şi-şi bea vinul.

— Nimeni n-a spus că eşti obligat să o ţii cu tine.

— Da, da, sigur că nu. Dar crezi că o să am un cuvânt de spus despre locul în care va ajunge? E un copilaş tare isteţ. Deja ştie alfabetul, ba chiar am reuşit s-o fac să înţeleagă ordinea alfabetică. N-aş suporta să ştiu că o să ajungă într-o casă de neisprăviţi care nu apreciază lucrul ăsta. După cum am zis, nu cred în soartă. Dar simt o oarecare răspundere faţă de ea. La urma urmei, tânara aia mi-a lăsat-o în grijă.

— Tânăra aia nu era în toate minţile, precizează Lambiase. Era la o oră distanţă de înec.

— Mda, se încruntă A.J. Ai dreptate.

Din camera cealaltă se aude un plânset.

— Mă duc să văd ce s-a întâmplat, se scuză A.J.

La sfârşitul săptămânii Maya ar trebui să facă o baie. Deşi ar prefera să lase activitatea asta atât de intimă în seama statului Massachusetts, A.J. nu vrea să predea fetiţa la Serviciul de Asistenţă Socială arătând ca o domnişoară Havisham [34] în miniatură. După câteva căutări pe Google, A.J. stabileşte protocolul băii: „temperatura potrivită a apei de baie pentru un copil de doi ani“; „un copil de doi ani poate folosi şampon pentru adulţi?“; „cum spală tatăl părţile intime ale unei fetiţe de doi ani fără să fie pervers?“; „nivelul apei în cadă – copil mic“, „cum să previi înecul în cadă la un copil de doi ani“; reguli generale pentru desfăşurarea în siguranţă a activităţii de îmbăiere şi aşa mai departe.

O spală pe cap cu şampon pe bază de cânepă, care a fost al lui Nic. Deși a trecut mult timp de când a donat sau a aruncat obiectele soţiei, nu l-a lăsat inima să se descotorosească de produsele ei de baie.

A.J. îi clăteşte părul, iar Maya începe să cânte.

— Ce cânţi acolo?

— Cântec, răspunde ea.

— Ce cântec?

— La la. Buia. La la.

A.J. râde.

— Mda, Maya. Mie îmi sună a păsărească.

Fetiţa îl stropeşte.

— Mami?

— Nu, nu sunt mama ta.

— Plecată, spune Maya.

— Da, confirmă A.J. Probabil că nu se mai întoarce.

Fetiţa cugetă la informaţia asta, pe urmă aprobă din cap.

— Cântă tu.

— Prefer să nu cânt.

— Cântă.

Micuţa şi-a pierdut mama. A.J. îşi zice că măcar atât poate să facă pentru ea.

N-are timp să caute pe Google cântece pentru bebeluşi. Înainte de a-şi cunoaşte soţia, A.J. a cântat ca tenor secund în Notele de subsol, grupul coral *a cappella*, integral masculin, al Universităţii Princeton. Corul suferise când A.J. se îndrăgostise de Nic, iar după un semestru în care lipsise de la repetiţii fusese eliminat din grup. Îşi aduce aminte de ultimul spectacol susţinut de Notele de subsol, un omagiu adus muzicii anilor ’80. Pentru reprezentaţia din baie A.J. urmează îndeaproape programul acelui spectacol: începe cu melodia *99 Luftballoons*, apoi face direct trecerea la *Get Out of My Dreams, Get into My Car*. În încheiere cântă *Love in an Elevator*. Se simte doar puţin caraghios.

Când termină spectacolul, fetiţa bate din palme.

— Mai vreau! porunceşte Maya. Mai vreau!

— Spectacolul ăsta are o singură reprezentaţie.

O ridică din cadă şi o zvântă cu prosopul, ştergându-i pe rând fiecare degeţel desăvârşit.

— Luftbalon, spune Maya. Te iubesc.

— Cum?

— Te iubesc.

— E clar că reacţionezi la puterea cântecelor *a cappella*.

Maya dă din cap.

— Te iubesc.

— Mă iubeşti? Nici măcar nu mă cunoşti, spune A.J. N-ar trebui să iubești așa de repede, micuţo!

O ia în braţe.

— Ne-am simţit bine împreună. Ultimele şaptezeci şi două de ore au fost încântătoare – iar, cel puţin pentru mine, memorabile. Dar unii oameni nu rămân în viaţa ta pentru totdeauna.

Ea îl priveşte cu ochii ei mari, albaştri, întrebători, şi repetă:

— Te iubesc.

A.J. îi usucă părul cu prosopul, apoi îi adulmecă evaluator căpșorul.

— Mă îngrijorezi. Dacă iubeşti pe toată lumea, de cele mai multe ori o să sfârşeşti cu inima frântă. Raportat la durata ta de viaţă, ai senzaţia că mă cunoşti de mult. Maya, ai o perspectivă foarte deformată asupra timpului. Dar sunt bătrân şi în curând o să uiţi că m-ai cunoscut.

Molly Klock bate la uşa apartamentului.

— A venit femeia de la Serviciile de Asistenţă Sociale. E în regulă dacă îi spun să urce?

A.J. aprobă cu o mişcare a capului.

O ia pe Molly în poală, apoi aşteaptă împreună, ascultând cum asistenta socială urcă treptele care scârţâie.

— Nu te teme, Maya! Doamna o să-ţi găsească un cămin foarte bun. Mai bun decât cel de aici. Să ştii că nu poţi dormi tot restul vieţii pe un futon. Nu vrei să cunoşti genul de oameni care sunt oaspeţi permanenţi pe un futon!

Pe asistenta socială o cheamă Jenny. A.J. nu-şi aminteşte să fi întâlnit vreodată o femeie adultă care să se numească Jenny. Dacă Jenny ar fi o carte, atunci ar fi un volum broşat, proaspăt scos din cutie: fără colţuri îndoite, fără urme de apă, fără încreţituri pe cotor. A.J. ar prefera să aibă de-a face cu un asistent social experimentat. Îşi închipuie rezumatul de pe coperta a patra a lui Jenny: „Când s-a angajat asistentă socială în metropolă, temerara Jenny din Fairfield, Connecticut, habar n-avea ce o aşteaptă“.

— E prima dumneavoastră zi de muncă? o întreabă A.J.

— Nu. Lucrez aici de ceva timp, îi spune Jenny, zâmbindu-i Mayei. Măi, dar eşti o frumuseţe!

Micuţa îşi ascunde faţa în gluga lui A.J.

— Voi doi păreţi tare apropiaţi.

Jenny îşi notează ceva în carneţel.

— Uitaţi cum stau lucrurile: o s-o iau pe Maya la Boston. În calitate de asistent social care i s-a desemnat, o să completez actele în numele ei; evident, nu poate să le completeze singură. Ha, ha! Va fi evaluată de un medic şi de un psiholog.

— Pare destul de sănătoasă şi de adaptată, spune A.J.

— E bine că aţi observat. Doctorii o să fie atenţi la depistarea unor eventuale întârzieri de dezvoltare, boli şi alte lucruri care nu sunt evidente pentru cei neinstruiţi. După aceea Maya va fi dată în grija unei familii de îngrijitori preaprobate şi...

— Care e procesul de preaprobare pentru o familie de îngrijitori? întreabă A.J. E la fel de simplu ca obţinerea unui card de credit într-un magazin?

— Ha, ha! Binneînţeles că nu. Procesul presupune mai multe etape. Completarea unor cereri, vizite la domiciliu...

— De fapt, vreau să ştiu cum te asiguri că nu laşi un copil nevinovat în grija unui psihopat, o întrerupe A.J.

— Păi, domnule Fikry, în mod sigur nu pornim de la premisa că toţi cei care doresc să ia un copil în grijă sunt psihopaţi. Dar evaluăm în amănunt toate familiile noastre de îngrijitori.

— Îmi fac griji pentru că… Maya e foarte inteligentă, dar şi mult prea credulă, spune A.J.

— Inteligentă, dar credulă. O observaţie bună. O să notez.

Jenny ia notiţe.

— După ce o plasez într-o familie de îngrijitori păstrată în caz de urgenţă şi *non-psihopată* – îi zâmbeşte lui A.J. –, mă apuc din nou de treabă. Încerc să aflu dacă vreun membru al familiei ei vrea să o revendice și, dacă nu, încerc să găsesc o familie permanentă pentru Maya.

— O adopţie, vreţi să spuneţi.

— Întocmai. Bravo, domnule Fikry!

Jenny nu e obligată să dea toate explicaţiile astea, dar îi place să le arate bunilor samariteni – asemenea lui A.J. – că timpul lor a fost valoros.

— Apropo, spune ea, vreau să vă mulţumesc. Avem nevoie de mai mulţi oameni ca dumneavoastră, dispuşi să se implice.

Jenny întinde braţele spre fetiţă.

— Eşti gata, scumpo?

A.J. o trage pe Maya mai aproape de el. Inspiră adânc. Chiar o s-o facă? *O s-o fac. Doamne Dumnezeule.*

— Spuneaţi că Maya va merge la o familie temporară de îngrijitori? N-aş putea fi chiar eu familia asta?

Asistenta socială îşi ţuguiește buzele.

— Domnule Fikry, toate familiile noastre de îngrijitori au trecut printr-un proces de candidatură.

— Vreau să zic că... Ştiu că e neortodox, dar mama ei mi-a lăsat biletul ăsta.

I-l întinde lui Jenny.

— Și-a dorit să păstrez copilul, înţelegeţi? A fost ultima ei dorinţă. Mi se pare corect ca fetiţa să rămână cu mine. Nu vreau să ajungă într-o familie de îngrijitori, când aici are o familie cât se poate de bună. Am căutat chestia aseară pe Google.

— Google, zice Maya.

— Îi place cuvântul. Habar n-am de ce.

— Ce chestie? se interesează Jenny.

— Dacă dorinţa mamei a fost ca fata să rămână cu mine, nu sunt obligat să o predau, explică A.J.

— Tati, spune fetiţa, ca la un semn.

Jenny se uită la A.J., apoi la Maya. Ambele perechi de ochi sunt iritant de hotărâte. Oftează. Crezuse că o să fie o după-amiază ușoară, dar uite că lucrurile încep să se complice.

Femeia oftează din nou. Nu e prima ei zi de muncă, deși a terminat masteratul în ştiinţe sociale cu doar optsprezece luni în urmă. Faptul că vrea să-i ajute sugerează fie că e entuziastă, fie că nu are prea multă experienţă. Totuși, tipul e un celibatar care locuieşte deasupra unui magazin. *O să trebuiască să întocmesc o groază de acte*, îşi zice ea.

— Daţi-mi o mână de ajutor, domnule Fikry! Spuneţi-mi că aveţi experienţă în educaţie, îngrijirea copilului sau în alt domeniu asemănător.

— Ăăă... Înainte de-a abandona studiile şi a deschide librăria, îmi dădeam doctoratul în literatură americană. Specializarea mea era Edgar Allan Poe. *Prăbuşirea Casei Usher* e un set de instrucţiuni destul de bun despre cum să nu procedezi cu copiii.

— Asta e ceva, spune Jenny, dar ideea e că acest *ceva* nu-i este absolut deloc de ajutor. Sunteţi sigur că vă simţiţi în stare? E un angajament financiar şi emoţional enorm.

— Nu sunt sigur. Dar cred că Maya o s-o ducă bine cu mine. O s-o supraveghez în timp ce lucrez şi cred că ne plăcem unul pe celălalt.

— Te iubesc, spune Maya.

— Tot repetă chestia asta. Am avertizat-o că nu e bine să-şi ofere dragostea cuiva, dacă respectivul n-a făcut nimic s-o merite; dar, după părerea mea, e influenţată de prefăcutul ăla de Elmo. Ştiţi, Elmo iubeşte pe toată lumea.

— Îl știu pe Elmo, răspunde Jenny.

Îi vine să plângă. Va trebui să pregătească îngrozitor de multe documente. Iar asta, numai pentru plasamentul într-o familie de îngrijitori. Actele pentru adopţie o să fie crimă şi pedeapsă și Jenny va trebui să facă drumul de două ore până în Insula Alice ori de câte ori cineva de la Departamentul de Asistenţă Socială o să vrea să verifice cum o duc Maya şi A.J.

— Bine. O să-mi sun şeful.

În copilărie Jenny Bernstein – rodul relaţiei dintre doi părinţi stabili emoţional şi iubitori – adora poveştile cu orfani, cum sunt *Anne de la Green Gables* [35] şi *Mica prinţesă* [36]. A descoperit de curând că lectura repetată a acestor cărţi a avut sumbrul efect de a o determina să aleagă profesia de asistent social. În mare, slujba asta s-a dovedit mult mai puţin romantică decât părea în lecturile ei. Ieri o fostă colegă de şcoală a descoperit o mamă adoptivă care a înfometat un adolescent de şaisprezece ani până când băiatul a ajuns să cântărească 19 kilograme. Toţi vecinii femeii crezuseră că are şase ani.

— Tot mai vreau să cred în finaluri fericite, dar mi-e greu, îi zisese colega.

Jenny îi zâmbeşte Mayei şi îşi spune: „Ce fetiţă norocoasă!“

De Crăciun şi multe săptămâni după aceea Insula Alice fierbe la auzul veştii că A.J. Fikry, văduvul şi proprietarul librăriei, a luat în îngrijire un copil abandonat. E cea mai demnă de bârfă ştire din Insula Alice de o vreme – probabil, de când s-a furat *Tamerlane* –, iar ceea ce stârneşte interesul în mod deosebit este personajul lui A.J. Fikry. Oraşul îl etichetase dintotdeauna ca fiind cu nasul pe sus şi distant. Aşadar, pare de neconceput că un asemenea bărbat a adoptat un copil din simplul motiv că micuţul a fost părăsit în magazinul lui. Proprietarul florăriei din oraş povesteşte cum, uitând o pereche de ochelari în Island Books, se întorsese acolo după mai puţin de o zi ca să-i recupereze şi descoperise că A.J. îi aruncase.

— A zis că în magazinul lui nu e loc pentru un birou de obiecte pierdute. Unde mai pui că era o pereche de ochelari Ray Ban foarte frumoşi, de colecţie! spune florarul. Vă daţi seama ce s-ar întâmpla dacă ar găsi o fiinţă umană în librărie?

Mai mult, ani întregi A.J. fusese rugat să participe la viaţa oraşului: să sponsorizeze echipele de fotbal, să susţină financiar vânzările patiseriilor, să cumpere spaţiu de publicitate în anuarul liceului. Refuzase de fiecare dată şi nu întotdeauna într-un mod politicos. Locuitorii oraşului pot trage o singură concluzie: A.J. s-a îmbunat de când a pierdut *Tamerlane*.

Mamele din Alice se tem că bebeluşul va fi neglijat. Ce ştie un celibatar despre cum se creşte un copil? Trec pe la librărie cât mai des posibil, dându-i lui A.J. sfaturi şi mici cadouri – mobilă veche pentru copii, hăinuţe, pături, jucării. Mamele sunt uimite că Maya e o micuţă curată, fericită şi liniştită. Abia după ce ies din librărie încep să comenteze dezaprobator despre cât de tragică e povestea ei.

Vizitele lor nu-l deranjează pe A.J. De obicei ignoră sfaturile. Primeşte darurile (deşi le curăţă şi le dezinfectează zdravăn după ce femeile pleacă). Ştie că mamele comentează după ce îl vizitează şi hotărăşte că nu se va lăsa iritat de treaba asta. Pune pe tejghea un flacon cu dezinfectant de mâini Purell, lângă un afiş care porunceşte: SUNTEŢI RUGAŢI SĂ VĂ DEZINFECTAŢI MÂINILE ÎNAINTE DE A MANEVRA INFANTA. În plus, femeile astea chiar ştiu lucruri pe care el nu le ştie: cum s-o convingă să facă la oliţă (mita funcţionează în cazul ăsta), despre apariţia dinţilor (e bine să foloseşti tăviţele pentru cuburi de gheaţă) şi vaccinuri (poţi sări peste cel împotriva vărsatului de vânt). Se pare că în materie de sfaturi pentru îngrijirea copilului, Google e un domeniu vast, dar – vai! – nu şi profund.

Când vin în vizită la fetiţă, multe dintre femei cumpără cărţi şi reviste. A.J. începe să se aprovizioneze cu cărţi, crezând că lor o să le placă să discute despre ele. Un timp cercul mamelor reacţionează pozitiv la poveştile contemporane despre femei superdotate, blocate în căsnicii problematice; le place când protagonista are o aventură amoroasă. Nu că vreuna ar avea – sau ar recunoaşte deschis că a avut – o aventură. Adevărata distracţie e cum gândesc protagonistele. Femeile care-şi abandonează copiii sunt cam exagerate, deși soţii care trec prin accidente îngrozitoare sunt primiţi cu căldură (câştigă puncte în plus dacă el moare, iar ea întâlneşte iar dragostea). Cărţile lui Maeve Binchy [37] se bucură de succes o vreme, până când

Margene, care în altă viaţă a fost bancher specializat în investiţii, se plânge că literatura lui Binchy e prea plină de clişee.

— Câte cărţi pot citi despre femei care se mărită prea tinere cu bărbaţi nepotriviţi şi chipeşi, într-un orăşel irlandez sufocant?

A.J. e încurajat să-şi sporească eforturile administrative.

— Dacă tot o să înfiinţăm clubul ăsta de lectură, mai bine să avem parte de varietate, îi zice Margene.

— Deci e un club de lectură? întreabă A.J.

— Păi, nu? Doar n-ai crezut că sfaturile pentru îngrijirea copilului sunt de-a moaca?

În aprilie femeile citesc *The Paris Wife* [38] . În iunie, *A Reliable Wife* [39]. În august, *American Wife* [40]. În septembrie, *The Time Traveller's Wife* [41]. În decembrie A.J. nu mai găseşte cărţi bunicele cu un titlu care conţine cuvântul „soţie" [42] , aşa că femeile citesc *Belcanto* [43].

— N-ar strica să măreşti secţiunea de cărţi ilustrate, sugerează Penelope, care pare mereu epuizată. Şi copiii ar trebui să aibă ceva de citit când vin aici.

Propunerea e logică, dat fiind că, atunci când vin la librărie, femeile îşi aduc micuţii să se joace cu Maya. În plus, A.J. s-a săturat până-n gât să citească *The Monster at the End of this Book* şi, cu toate că înainte nu era foarte interesat de cărţile ilustrate, hotărăşte să devină expert în domeniu. Vrea ca Maya să citească volume ilustrate *literare*, dacă ele există. Şi preferabil moderne. Şi, dacă se poate, feministe. Nimic

despre prinţese. Descoperă că lucrările astea chiar există. Într-o seară, se trezeşte explicând:

— Din punct de vedere al formei, o carte ilustrată are o eleganţă asemănătoare cu cea a povestirii scurte. Pricepi ce zic, Maya?

Fetiţa dă din cap cu seriozitate şi întoarce pagina.

— O parte din ilustratorii ăştia sunt nemaipomenit de talentaţi, spune A.J. Habar n-aveam.

Maya ciocăneşte cu degetul în cartea ei. Citesc *Micuţa boabă de mazăre*, povestea unei boabe de mazăre care trebuie să mănânce toate dulciurile din farfurie ca să poată mânca legume la desert.

— Asta se numeşte ironie, Maya, explică A.J.

— Fier [44] , spune ea şi schiţează o mişcare de parcă ar netezi ceva cu un fier de călcat.

— Ironie, repetă el.

Fetiţa îşi înclină capul într-o parte, iar A.J. hotărăşte că o s-o înveţe altă dată ce e ironia.

Poliţistul-şef Lambiase vine des în vizită la librărie şi, ca să-şi justifice vizitele, cumpără cărţi. Pentru că Lambiase nu vrea să arunce banii pe fereastră, le citeşte. La început, cumpărase în special volume ieftine, – autori ca Jeffery Deaver și James Patterson (sau orice i-o fi scriind cărţile) –, apoi A.J. îl face să avanseze la nivelul ediţiilor broşate mai răsărite: Jo Nesbø [45] şi Elmore Leonard [46] . Ambii autori

îi plac lui Lambiase, aşa că A.J. îl face să avanseze din nou, la nivelul lui Walter Mosley [47] şi Cormac McCarthy [48] . Ultima oară A.J. i-a recomandat *Case Histories* de Kate Atkinson.

De cum intră în librărie, Lambiase vrea să discute despre cartea citită.

— Ştii, la început n-o sufeream, dar pe urmă am îndrăgit-o. Chiar aşa.

Se sprijină de tejghea.

— Pentru că e vorba de-un detectiv. Dar acţiunea e destul de lentă şi majoritatea cazurilor rămân nerezolvate. Dar dup-aia mi-am zis: aşa-i în viaţă. Chiar aşa e meseria asta.

— Există o urmare, îl informează A.J.

Lambiase dă din cap.

— Nu-s convins că vreau să m-apuc de ea deocamdată. Uneori îmi place ca toate să se rezolve. Ăia răi să fie pedepsiţi, ăia buni să iasă învingători. Cam aşa. Dar parcă aş mai citi o carte de-a lui Elmore Leonard. Uite la ce m-am gândit: ce-ar fi dacă noi doi am pune pe roate un club de lectură pentru ofiţerii de poliţie? Poate că altor poliţişti pe care-i ştiu le-ar plăcea să citească ceva din cărţile astea. În plus, eu sunt poliţistul-şef şi i-aş pune să cumpere cărţi de aici. Dar nu numai poliţişti şi fanii forţelor de ordine ar putea face parte din clubul ăsta.

Lambiase îşi toarnă în palmă gel dezinfectant şi o ia pe Maya în braţe.

— Hei, frumoaso, ce mai faci?

— Adoptată, spune ea.

— Ăsta-i un cuvânt foarte important.

Lambiase se uită la A.J.:

— Deci treaba e pe bune? Chiar s-a întâmplat?

Procedura adopţiei a durat ca de obicei şi s-a încheiat în septembrie, când Maya a împlinit trei ani. Printre cele mai importante argumente împotriva lui A.J. se număraseră lipsa permisului de conducere (nu şi-l luase niciodată din cauza crizelor), faptul că e un bărbat celibatar, care nu a crescut în viaţa lui un copil – nici măcar n-a avut un câine sau o plantă de apartament. În cele din urmă, educaţia lui A.J., legăturile sale puternice cu comunitatea (*i.e.* librăria) şi faptul că mama fetiţei îşi exprimase dorinţa ca Maya să rămână la el au atârnat în balanţă mai greu decât minusurile.

— Îi felicit pe cărturarii mei preferaţi! zice Lambiase.

O aruncă pe Maya în aer, o prinde şi o pune pe podea. Se întinde dincolo de tejghea, ca să strângă mâna lui A.J.

— Ba nu, omule. Tre' să te îmbrăţişez. Vestea asta merită îmbrăţișări.

Și Lambiase trece dincolo de tejghea, ca să-l îmbrăţișeze pe A.J.

— Hai să ciocnim, propune acesta.

A.J. o saltă pe Maya pe șold și cei doi bărbaţi urcă la etaj. A.J. o culcă pe Maya, ceea ce durează o veșnicie (etapele complicate ale toaletei

de seară şi lectura a două cărţi ilustrate), iar Lambiase deschide sticla.

— Şi-acum o s-o botezi? întreabă poliţistul.

— Nu sunt nici creştin, nici deosebit de credincios. Prin urmare, nu.

Lambiase îi cântăreşte spusele, mai bea puţin vin.

— Nu că mi-ai fi cerut părerea, dar ar trebui măcar să organizezi o petrecere, ca s-o prezinţi oamenilor. Doar e Maya Fikry, corect?

A.J. aprobă dând din cap.

— Lumea ar trebui să ştie. În plus, tre' să-i dai şi un al doilea prenume. Pe lângă asta, cred că s-ar cuveni să-i fiu naş.

— Şi ce ar presupune asta, mai precis?

—Păi, să zicem că puştoiaca are doisprezece ani şi e prinsă furând dintr-un magazin. Probabil că mi-aş folosi influenţa ca să intervin.

— Maya n-ar face niciodată aşa ceva.

— Asta cred toţi părinţii, zice Lambiase. În principiu, aş fi varianta ta de rezervă. Oamenii ar trebui să aibă aşa ceva.

Lambiase dă pe gât paharul cu vin.

— Te-aş ajuta cu petrecerea.

— Şi ce anume presupune o petrecere de non-botez?

— Nu mare lucru. Ai deja ce-ţi trebuie în magazin. Îi cumperi Mayei o rochiţă nouă, de la Filene's Basement. Pun pariu că Ismay te poate ajuta cu treaba asta. Cumperi mâncare de la Costco. Poate nişte brioşe din alea uriaşe? Soră-mea zice că au o mie de calorii fiecare. Şi nişte chestii congelate. Ceva de calitate. Creveţi cu cocos. O halcă zdravănă de brânză Stilton. Şi, din moment ce n-o să fie un botez creştin...

A.J. îl întrerupe:

— Pentru informaţia ta, n-o să fie nicio petrecere necreştină.

— Bun. Voiam să zic că poţi să dai de băut. Îi invităm pe cumnaţii tăi şi pe doamnele alea cu care arzi gazul şi pe toată lumea care s-a interesat de Maya; mai pe scurt, A.J., tot oraşul. Şi, dacă vrei, eu o să zic câteva lucruri drăguţe despre Maya, în calitate de naş. Nu rugăciuni, fin'că ştiu că nu-ţi plac treburile astea. I-aş face urări de bine la începutul călătoriei pe care noi o numim viaţă. Iar tu o să le mulţumeşti tuturor că au venit. Bem cu toţii în cinstea Mayei şi toţi pleacă acasă fericiţi.

— Vasăzică o să fie un fel de petrecere tematică, iar cărţile vor fi tema.

— Exact.

Lambiase n-a fost niciodată la un asemenea eveniment.

— Urăsc petrecerile astea, spune A.J.

— Dar eşti patronul librăriei.

— Asta-i o problemă, recunoaşte A.J.

Petrecerea de non-botez a Mayei are loc în săptămâna de dinainte de Halloween. Cu excepţia celor câţiva copii prezenţi la faţa locului, îmbrăcaţi în costume de Halloween, petrecerea nu se deosebeşte cu nimic de una dată în cinstea unui botez creştin sau de o petrecere cu cărţi. A.J. o priveşte pe Maya, care poartă rochia ei nouă, roz, şi simte în el o efervescenţă vag cunoscută şi uşor insuportabilă. Îi vine să râdă în gura mare sau să dea cu pumnul în perete. Se simte beat sau cel puţin euforic. O chestie nebunească. La început crede că e vorba de fericire, dar pe urmă stabileşte că e iubire. *Pizda mă-sii de iubire*, îşi zice. *Asta mai lipsea.* Iubirea i s-a pus de-a curmezişul planului de a bea până moare, de a-şi falimenta afacerea. Cel mai enervant e faptul că, odată ce îţi pasă cât de cât de ceva, descoperi că începe să-ţi pese de toate.

Ba nu, cel mai iritant e că a început să-i placă Elmo. Pe măsuţa pliantă sunt aşezate farfurii de carton, imprimate cu chipul lui Elmo, în care s-au pus creveţii cu cocos. A.J. a intrat vesel în mai multe magazine, pentru a le cumpăra. De cealaltă parte a camerei, în secţiunea bestsellerurilor, Lambiase ţine o cuvântare plină de clişee – deşi unele spuse din inimă şi adevărate: cum că A.J. a primit nişte lămâi şi a reuşit să facă din ele limonadă, cum că Maya e o binecuvântare şi că principiul „Dumnezeu îţi închide o uşă, dar îţi deschide o fereastră“ se aplică în cazul ăsta şi aşa mai departe. Îi zâmbeşte lui A.J., iar acesta ridică paharul şi-i răspunde tot cu un zâmbet. Apoi, cu toate că A.J. nu crede în Dumnezeu, închide ochii şi mulţumeşte puterii divine din toată inima lui ursuză.

Ismay, pe care el a ales-o ca naşă, îl ia de mână.

— Scuze că trebuie să te las baltă, dar nu mă simt bine, îi spune ea.

— E din cauza discursului lui Lambiase? întreabă A.J.

— Cred că m-a prins o răceală. Merg acasă.

A.J. dă din cap.

— Sună-mă mai târziu, bine?

Mai târziu primeşte un telefon de la Daniel.

— Ismay e la spital, îi zice el fără ocol. A pierdut iar sarcina.

E a doua oară când se întâmplă anul ăsta şi a cincea oară în total.

— Cum se simte?

— A pierdut destul de mult sânge şi e obosită. Dar se ţine tare.

— Da.

— E o treabă nasoală, îi zice Daniel. Trebuie să prind un zbor devreme, spre Los Angeles. Tipii ăia din industria filmului zumzăie.

De fiecare dată, în versiunea lui Daniel tipii din industria filmului zumzăie, dar se pare că niciunul nu înţeapă.

— Poţi să te duci la ea la spital, să te asiguri că ajunge bine acasă?

Lambiase îi duce cu maşina pe A.J. şi pe Maya la spital. A.J. lasă fetiţa în camera de aşteptare, cu Lambiase, şi intră în salon, să vadă cum se simte Ismay.

Are ochii înroşiţi. Pielea îi e palidă.

— Îmi pare rău, îi spunea ea când dă cu ochii de A.J.

— De ce, Ismay?

— Merit ce mi se-ntâmplă.

— Nu-i adevărat, o contrazice A.J. N-ar trebui să spui asta.

— Daniel e un ticălos că te-a pus să vii aici.

— Am făcut-o bucuros, o asigură A.J.

—Mă înşală. Ştiai? Mă înşală tot timpul.

A.J. nu spune nimic, dar ştie. Faptul că Daniel zboară din floare-n floare nu e un secret.

— Normal că ştii, zice Ismay cu voce înăbuşită. Toţi ştiu.

A.J. nu scoate o vorbă.

— Ştii, dar nu vrei să vorbeşti despre asta. Probabil din cauza vreunui cod prostesc al onoarei masculine.

A.J. o priveşte. Sub pijamaua de spital, are umerii osoşi, dar abdomenul încă e uşor bombat.

— Arăt ca naiba, îi zice ea. Asta îţi spui acum.

— Nu, am observat că-ţi laşi părul să crească. Arată tare drăguţ.

— Eşti amabil, îi zice ea.

În clipa următoare, Ismay se ridică în capul oaselor şi încearcă să-l sărute pe A.J. pe gură.

A.J. se retrage.

— Medicii au zis că poţi merge acasă acum, dacă vrei.

— Am crezut că soră-mea e o idioată când s-a căsătorit cu tine, dar acum îmi dau seama că nu eşti rău. Felul în care te porţi cu Maya, felul în care te porţi acum, faptul că ai venit aici. A.J., contează cu adevărat că ai venit. Cred că la noapte o să rămân aici, îl anunţă Ismay întorcându-i spatele. Acasă nu e nimeni şi nu vreau să stau de una singură. Ce-am zis adineauri e adevărat: Nic a fost fata bună, eu sunt aia rea. Şi m-am căsătorit cu un bărbat rău. Ştiu că oamenii răi merită ce li se întâmplă, dar cât mai detestăm să fim singuri!

Cum pare lumea [49]

1985/Richard Bausch [50]

O fetiţă plinuţă locuieşte cu bunicul ei şi se antrenează pentru un spectacol de gimnastică susţinut de şcoala ei.

O să rămâi uimită de cât de mult îţi pasă dacă fetiţa va reuşi să sară în înălţime, peste bară. Dintr-un eveniment aparent neînsemnat, Bausch creează o încordare splendidă (deşi, evident, ăsta e scopul) şi asta-i morala pe care ar trebui s-o reţii: un spectacol de sărituri în înălţime poate fi absolut la fel de dramatic ca prăbuşirea unui avion. Nu am dat peste povestirea asta decât după ce am devenit tată, aşa că n-aş putea spune dacă în perioada P.M. (pre-Maya) mi-ar fi plăcut. În ultima vreme am trecut prin etape ale vieţii în care am fost mai înclinat să citesc povestiri scurte. Una din etapele astea a coincis cu copilăria ta timpurie; fata mea, oare aveam la dispoziţie timp pentru a citi romane?

A.J.F.

De obicei Maya se trezeşte înainte să se lumineze de ziuă, când singurul zgomot pe care-l aude e sforăitul lui A.J. răsunând din cealaltă cameră. În pijamale cu picior, lipăie pe podeaua camerei principale, până ajunge în dormitorul lui A.J. La început, şopteşte: „Tati, tati“. Dacă nu funcţionează, îl strigă pe nume; iar dacă nici aşa nu merge, ţipă. Dacă nici cuvintele nu sunt de ajuns, ţopăie pe patul lui, deşi ar prefera să nu recurgă la asemenea tertipuri.

Astăzi, A.J. se trezeşte când fetiţa a ajuns să-i strige numele.

— Treaz, spune ea. Parter.

Cel mai mult Mayei îi place parterul, fiindcă acolo e librăria, iar librăria e cel mai bun loc din lume.

— Pantaloni, mormăie A.J. Cafea.

Respiraţia îi miroase a şosete ude de la zăpadă.

Până la librărie sunt şaisprezece trepte. Maya îşi lasă fundul să alunece în jos pe fiecare, pentru că are picioarele prea scurte ca să coboare încrezătoare scara. Păşeşte şovăitor prin magazin, trece de cărţile fără poze şi de felicitări. Atinge în treacăt revistele, face să se

învârtească suportul rotativ, pe care sunt aşezate semnele de carte. Bună dimineaţa, reviste! Bună dimineaţa, semne de carte! Bună dimineaţa, cărţi! Bună dimineaţa, magazin!

Pereţii librăriei sunt acoperiţi cu panouri de lemn care ajung deasupra capului ei, dar mai sus de ele se află tapetul albastru. Maya ajunge până la hârtia aceea numai dacă se urcă pe un scaun. Tapetul are un model în relief, învolburat, şi pentru Maya e plăcut să-şi frece faţa de el. Într-o bună zi, va citi într-o carte cuvântul „damasc" şi o să-şi spună: *Sigur că da, aşa se numeşte.*

Magazinul e lat cât 15 Maya şi lung cât 20 de Maya. Fetiţa ştie fiindcă a petrecut o după-amiază întreagă măsurându-l, întinzându-se pe toată podeaua. A avut noroc că nu e mai lung de 30 de Maya, pentru că doar până la 30 ştia să numere în ziua măsurătorii.

De la postul ei de observaţie, aflat la nivelul podelei, oamenii sunt încălţări. Vara, sandale. Iarna, cizme. Câteodată Molly Klock poartă cizme roşii, lungi până la genunchi, ca ale supereroilor. A.J. este o pereche de tenişi negri, cu vârful alb. Lambiase poartă încălţări uriaşe, ca de Yeti, care-i strivesc degetele. Ismay are pantofi fără toc, care seamănă cu nişte insecte sau bijuterii. Daniel Parish poartă mocasini maro, care în partea din faţă au un spaţiu pentru ornamente.

Chiar înainte de deschiderea librăriei, la ora zece, Maya se duce la postul ei, pe culoarul cărţilor cu poze.

Când se apropie de o carte, primul lucru pe care-l face Maya e să o miroasă. Scoate coperta volantă, pe urmă o apropie de faţă şi-şi acoperă urechile cu coperte cartonate. Îndeobşte, cărţile miros ca săpunul lui tati, a iarbă, a mare, ca masa din bucătărie şi ca brânza.

Studiază ilustraţiile şi încearcă să le smulgă povestea. E o muncă obositoare, dar chiar şi la trei ani poate recunoaşte unele sensuri figurate. De exemplu, în cărţile ilustrate animalele nu reprezintă de fiecare dată animale. Un urs cu cravată poate fi un tată. Un altul, care poartă o perucă blondă, ar putea fi o mamă. Poţi deduce o mulţime de lucruri uitându-te la ilustraţii, dar câteodată imaginile te induc în eroare. Maya ar vrea să ştie să citească.

Dacă nu o întrerupe nimic, poate să parcurgă şapte cărţi ilustratate într-o dimineaţă. Însă întotdeauna e nevoită să se întrerupă. Dar îi plac clienţii şi se străduieşte să se poarte politicos cu ei. Înţelege domeniul în care lucrează cu A.J. Când copiii vin pe culoarul ei, se asigură că le strecoară în mână câte o carte. Copiii vin la casa de marcat şi de cele mai multe ori adulţii care îi însoţesc cumpără obiectul pe care micuţii îl au în mână. „Ia te uită! Tu ai ales-o?“ întreabă adulţii.

Odată cineva l-a întrebat pe A.J. dacă e fata lui.

— Amândoi sunteţi negri, dar nu sunteţi negri în acelaşi fel.

Maya îşi aduce aminte întâmplarea datorită remarcii făcute de el pe un ton pe care fetiţa nu-l mai auzise folosit de tatăl ei decât o dată, când vorbea cu un client.

— Ce *înseamnă* „negri în acelaşi fel“? întrebase A.J.

— N-am vrut să vă jignesc, spusese clientul, pe urmă şlapii s-au dat îndărăt, până la uşă, plecând fără să cumpere nimic.

— Ce înseamnă „negri în acelaşi fel“?

Se uită la mâinile ei şi se gândeşte la întrebare.

Iată şi alte lucruri la care se gândeşte Maya.

Cum înveţi să citeşti?

De ce le plac adulţilor cărţile fără ilustraţii?

Şi tati o să moară?

Ce avem de mâncare la prânz?

Prânzul e în jurul orei unu şi mâncarea soseşte de la magazinul cu sendvişuri. Maya mănâncă un sendviş cu brânză la *grill*, iar A.J., unul cu jambon de curcan. Îi place să intre în magazinul de sendvişuri, dar întotdeauna îl ţine pe A.J. de mână. N-ar vrea să fie abandonată într-un magazin de sendvişuri.

După-amiază Maya desenează recenzii. Un măr înseamnă că aprobă mirosul cărţii. O bucată de brânză înseamnă că respectiva carte e coaptă. Un autoportret dă de înţeles că Mayei îi place cartea. Îşi semnează rapoartele „MAYA“ şi i le dă lui A.J., spre aprobare.

Îi place să-şi scrie numele.

MAYA.

Ştie că numele ei de familie e Fikry, dar încă nu poate să-l scrie.

Uneori, după ce clienţii şi angajaţii librăriei au plecat, Maya crede că ea şi A.J. sunt ultimii oameni de pe Pământ. Nimeni altcineva nu pare la fel de real ca el. Ceilalţi oameni sunt perechi de încălţări pentru diferite anotimpuri, nimic mai mult. A.J. poate atinge tapetul fără să se urce pe scaun, poate umbla cu casa de marcat în timp ce

vorbeşte la telefon, poate ridica deasupra capului cutii grele, A.J. foloseşte cuvinte imposibil de lungi, ştie tot despre toate. Cine se poate compara cu A.J. Fikry?

Nu se gândeşte la mama ei aproape niciodată.

Ştie că a murit. Şi mai ştie că eşti mort atunci când adormi şi nu te mai trezeşti. Îi pare rău pentru mama ei, pentru că oamenii care nu se mai trezesc nu pot merge la parter dimineaţa, în librărie.

Maya ştie că mama ei a părăsit-o în Island Books. Dar poate că aşa li se întâmplă tuturor copiilor, la o anumită vârstă. Unii copii sunt lăsaţi în magazine de pantofi. Alţii, în magazine de jucării. Iar o parte sunt abandonaţi în magazine de sendvişuri. Şi toată viaţa ta e influenţată de felul magazinului în care eşti părăsit. Maya nu vrea să locuiască într-un magazin de sendvişuri.

Mai târziu, când va creşte, o să se gândească mai des la mama ei.

Seara A.J. îşi schimbă încălţările şi o pune pe Maya într-un cărucior. Începe să devină cam strâmt, dar îi place să se plimbe în el, aşa că încearcă să nu se plângă. Îi place să audă respiraţia lui A.J. şi să vadă lumea perindându-se atât de rapid pe lângă ea. Iar uneori, el cântă. Şi alteori îi spune poveşti. Îi povestește că odată a avut o carte numită *Tamerlane*, care valora cât toate cărţile din magazin la un loc.

Tamerlane, pronunţă Maya, iar misterul şi muzicalitatea acestor silabe îi plac.

— Şi uite-aşa am găsit al doilea prenume pentru tine.

Seara A.J. o bagă în pat şi o înveleşte. Nu-i place să se culce nici atunci când e obosită. Cel mai uşor o adoarme când îi citește o

poveste.

— Ce poveste vrei să auzi? întreabă el.

În ultimul timp o tot bate la cap să nu mai aleagă *The Monster at the End of this Story*, aşa că Maya îi face pe plac şi îi spune:

— *Şepci de vânzare.*

A mai auzit povestea înainte, dar nu reuşeşte s-o înţeleagă. E despre un bărbat care vinde pălării colorate. Bărbatul adoarme, iar maimuţele îi fură pălăriile. Speră că A.J. n-o să păţească asta niciodată.

Maya se încruntă, strângând braţul lui A.J.

— Ce s-a întâmplat? o întreabă el.

De ce vor maimuţele pălării? se întreabă Maya. Maimuţele sunt animale. Poate că – la fel ca ursul cu perucă blondă, care reprezintă o mamă – de fapt, maimuţele înseamnă altceva. Dar ce anume...? Are gânduri, dar nu găseşte cuvintele potrivite.

— Citeşte, îl îndeamnă ea.

Din când în când, A.J. cheamă o femeie în magazin, ca să le citească poveşti Mayei şi celorlalţi copii. Femeia gesticulează şi se schimonoseşte, ridicând şi coborând vocea, pentru a însufleţi firul poveştii. Mayei îi vine să-i zică să se relaxeze. S-a obişnuit cu felul de a citi al lui A.J. – încet şi cu voce scăzută. S-a obişnuit cu el.

A.J. citeşte:

— „...şi sus erau câteva şepci roşii.“

Ilustraţia înfăţişează un bărbat purtând multe şepci colorate.

Maya îşi pune o mână peste a lui A.J., ca să nu întoarcă pagina. Privirea ei trece de la ilustraţie la pagina scrisă şi înapoi. Dintr-odată ştie că r-o-ş-u înseamnă „roşu“; ştie la fel cum ştie că numele ei e Maya şi că cel mai bun loc din lume este librăria Island Books.

— Ce s-a întâmplat? întreabă el.

— Roşu, vine răspunsul ei.

Îi ia mâna şi o deplasează, aşa încât degetul lui arată cuvântul pe care Maya tocmai l-a pronunţat.

E greu să găseşti un om bun [51]

1953/Flannery O'Connor [52]

O excursie cu familia degenerează în altceva. Povestirea asta e preferata lui Amy. (Pare atât de drăguţă în aparenţă, nu crezi?) Eu şi Amy nu prea avem aceleaşi gusturi, dar povestirea asta îmi place.

Când mi-a zis că e preferata ei, mi-a sugerat lucruri stranii şi minunate despre caracterul ei – lucruri pe care nu le bănuisem –, zone întunecate pe care mi-ar plăcea să le vizitez. Oamenii spun minciuni plicticoase despre politică, Dumnezeu şi dragoste. Ştii tot ce e de ştiut despre un om după răspunsul pe care îl dă când îl întrebi care e cartea lui preferată.

A.J.F.

În a doua săptămână din august, chiar înainte să înceapă grădiniţa, Maya se pricopseşte cu o pereche de ochelari (rotunzi, cu rame roşii) asortaţi cu vărsat de vânt (bube rotunde, roşii). A.J. bombăne împotriva mămicii care îi spusese că vaccinul contra vărsatului de vânt e opţional, dat fiind că varicela e o adevărată nenorocire [53] pe capul lor. Maya se simte groaznic, iar asta îl face şi pe A.J. să se simtă groaznic. Bubele i s-au întins pe faţă, aparatul de aer condiţionat se strică şi în casa lor nimeni nu poate dormi. A.J. îi aduce cârpe înmuiate în apă rece, desprinde pieliţa de pe felii de mandarină, îi bagă mâinile în şosete şi stă de veghe la căpătâiul ei.

În a treia zi de boală, la patru dimineaţa, Maya adoarme. A.J. e epuizat, dar nu are stare. I-a spus unei angajate să coboare la subsol şi să-i aducă vreo două şpalturi. Din păcate, fata e nouă şi, în loc să ia cărţi din teancul pe care scrie DE CITIT, a luat unele din teancul DE RECICLAT. A.J. nu vrea să plece de lângă fetiţă; prin urmare, hotărăşte să citească unul din şpalturile vechi, respinse. Cel de deasupra teancului e un roman *fantasy* pentru adolescenţi, în care personajul principal a murit. *Bleah!* îşi zice A.J. Două dintre chestiile pe care le detestă cel mai mult (naratorul post-mortem şi romanele pentru adolescenţi) într-o singură carte. Aruncă şpaltul la o parte. Al doilea din teanc e o carte de memorii scrisă de un bărbat de optzeci

de ani, celibatar de o viaţă şi jurnalist pe teme ştiinţifice pentru diverse ziare din Vestul Mijlociu al Americii. *The Late Bloomer* de Leon Friedman. Cartea îi sună cunoscut lui A.J., dar nu ştie exact de ce. Deschide şpaltul şi din el cade o carte de vizită: AMELIA LOMAN, EDITURA KNIGHTLEY. Da, acum îşi aduce aminte.

Sigur că a mai întâlnit-o pe Amelia Loman în anii care au trecut de la acea primă întâlnire stânjenitoare. Au schimbat câteva e-mailuri cordiale, iar femeia continuă să-i dea raportul despre cele mai promiţătoare volume ale editurii, de trei ori pe an. După ce a petrecut vreo zece după-amieze în compania ei, a ajuns la concluzia că se pricepe. E la curent cu volumele de pe listă şi cu cele mai importante tendinţe din literatură. E un reprezentant de vânzări optimist, dar nu încearcă să-i bage cărţile pe gât. De asemenea, se poartă drăguţ cu Maya – de fiecare dată îşi aduce aminte să-i aducă fetiţei un volum din colecţia pentru copii de la Knightley. Mai presus de toate, Amelia Loman e o profesionistă, iar asta înseamnă că niciodată nu a adus vorba despre comportamentul lamentabil al lui A.J. din ziua când s-au cunoscut. Doamne, cât de urât se purtase cu ea! Drept pedeapsă, A.J. hotărăşte să-i acorde o şansă cărţii *The Late Bloomer*, cu toate că nu e genul lui.

„Am optzeci şi unu de ani şi, din punct de vedere statistic, ar fi trebuit să mor cu 4,7 ani în urmă“ – aşa începe cartea.

La ora 05.00, închide cartea şi o bate uşurel pe copertă.

Maya se trezeşte, simţindu-se mai bine.

— De ce plângi?

— Citeam, îi răspunde A.J.

Cu toate că nu recunoaşte numărul, Amelia Loman răspunde la primul sunet de apel.

— Bună, Amelia. Sunt A.J. Fikry, de la librăria Island. Nu mă aşteptam să răspunzi.

— Da, răspunde ea râzând. Sunt ultimul om de pe lumea asta care îi mai răspunde la propriul telefon.

— Da, se poate.

— Biserica Catolică se gândeşte să mă beatifice.

— Sfânta Amelia care a răspuns la telefon, zice A.J.

Nu a mai sunat-o niciodată până acum, iar ea presupune că ştie motivul apelului:

— Rămâne stabilit să ne vedem peste două săptămâni sau trebuie să anulezi? întreabă ea.

— A, nu, deloc. De fapt, aveam de gând să-ţi las un mesaj.

Amelia vorbeşte monoton:

— Bună. Aceasta este mesageria vocală a Ameliei Loman. Biip.

— Ăăă...

— Biip, repetă Amelia. Lăsaţi un mesaj.

— Ăă, salut, Amelia. Sunt A.J. Fikry. Tocmai am terminat de citit o carte pe care mi-ai recomandat-o...

— Serios? Pe care?

— Ce ciudat! Mi se pare că mesageria vocală îmi răspunde. Mi-ai recomandat-o acum câţiva ani. *The Late Bloomer* de Leon Friedman.

— A.J., nu-mi frânge inima! Era preferata mea de pe lista noastră de iarnă de acum patru ani. Nimeni n-a vrut s-o citească. Am adorat cartea aia. O ador încă! Pe de altă parte, sunt regina cauzelor pierdute.

— Poate e din cauza supracopertei, spune A.J. neconvingător.

Amelia e de acord:

— E o supracopertă jalnică: picioare de oameni bătrâni, flori. Nimeni nu vrea să se gândească la picioare zbârcite şi bătrâne, darămite să cumpere o carte pe care apare aşa ceva! Nici refacerea supracopertei, pentru ediţia broşată, nu a ajutat: alb şi negru, mai multe flori. Dar oricum, supracopertele sunt ţapii ispăşitori ai industriei editoriale. Dăm vina pe ele pentru orice.

— Nu ştiu dacă-ţi mai aduci aminte, dar mi-ai dat *The Late Bloomer* când ne-am întâlnit prima oară, spune A.J.

Amelia tace o clipă.

— Chiar aşa? Da, logic. Probabil că s-a întâmplat pe la începutul jobului meu la Knightley.

— Păi, să ştii că memoriile cu tentă literară nu prea sunt stilul meu, dar cartea asta a fost – la scară mică – pur şi simplu spectaculoasă. Înţeleaptă şi...

Când vorbeşte despre lucruri care îi plac foarte mult, A.J. se simte despuiat.

— Zi mai departe.

— Fiecare cuvânt era exact cel potrivit şi exact unde trebuia să fie. Pe scurt, e cel mai mare compliment pe care îl pot face unei cărţi. Singurul meu regret e că am citit-o atât de târziu.

— Aşa mi se întâmplă mereu. Ce te-a împins să pui mâna la ea, până la urmă?

— Fetiţa mea era bolnavă, aşa că...

— Vai, săraca Maya! Sper că n-a fost nimic grav!

— A avut vărsat de vânt. Am stat treaz toată noaptea, să-i ţin companie, şi *The Late Bloomer* era singura carte la îndemână.

— Mă bucur că ai citit-o în sfârşit, spune Amelia. M-am rugat de toţi cunoscuţii să o citească şi nimeni nu m-a ascultat – în afară de mama şi nici măcar ea nu s-a lăsat uşor convinsă.

— Câteodată cărţile nu ne găsesc decât la momentul potrivit.

— Asta nu prea-l încălzeşte cu nimic pe domnul Friedman, adaugă Amelia.

— Păi, o să comand o cutie de volume broşate cu supracopertă jalnică. Şi la vară, când o să vină turiştii, poate că domnul Friedman

o să vină aici, să organizăm un eveniment.

— Dacă mai apucă, zice Amelia.

— E bolnav?

— Nu, dar are vreo nouăzeci de ani!

A.J. râde.

— Bun, Amelia. Atunci, ne vedem peste două săptămâni.

— Poate că data viitoare când îţi zic că un volum e „cel mai bun de pe lista de iarnă“ o să mă asculţi.

— Probabil că nu. Sunt bătrân, cu tabieturi, îndărătnic.

— Nu eşti chiar aşa bătrân, îi spune ea.

— Dacă mă compari cu domnul Friedman, probabil că ai dreptate.

A.J. îşi drege vocea.

— Când vii pe aici, poate luăm cina împreună.

Nu-i ceva neobişnuit ca reprezentanţii de vânzări şi librarii să ia masa împreună, dar Amelia simte un anumit ton în vocea lui A.J. Vrea să lămurească chestiunea:

— O să avem ocazia să aruncăm o privire peste noua listă de iarnă.

A.J. răspunde puţin cam repede:

— Da, sigur. E foarte lung drumul până la Alice. O să-ţi fie foame când o să ajungi. E o lipsă de politeţe că nu ţi-am sugerat mai

devreme să mâncăm împreună.

— Atunci, o să luăm un prânz târziu, spune Amelia. Trebuie să prind ultimul bac spre Hyannis.

A.J. hotărăşte să o ducă pe Amelia la Pequod's, al doilea pe lista celor mai bune restaurante cu fructe de mare de pe Insula Alice. Cel mai drăguţ restaurant, Corazon, nu e deschis la ora prânzului şi, chiar dacă ar fi fost deschis, ar fi putut părea prea romantic pentru o simplă întâlnire de afaceri.

A.J. ajunge la restaurant primul, ceea ce îi dă răgaz să regrete alegerea făcută. Nu a mai fost la Pequod's dinainte s-o ia pe Maya şi decorul localului i se pare jenant, menit să atragă turiştii. Feţele de masă de bun-gust, din bumbac alb, nu reuşesc să distragă atenţia de la harpoanele, plasele de pescuit şi hainele de ploaie care atârnă pe pereţi, nici de la căpitanul sculptat dintr-un butuc, care te întâmpină cu o căldare plină cu cu bomboane din partea casei. Din tavan atârnă o balenă din fibră de sticlă, cu ochi mici şi trişti. Lui A.J. i se pare că aude comentariul cetaceului: *Ar fi trebuit să alegi El Corazon, matelot*.

Amelia întârzie cinci minute.

— Pequod [54] , ca în Moby Dick [55] , spune ea.

Poartă o rochie care pare cusută dintr-o faţă de masă croşetată şi reciclată, îmbrăcată pe deasupra unui furou vechi, roz. Amelia şi-a înfipt o margaretă artificială în părul blond şi creţ şi poartă galoşi, deşi ziua e însorită. A.J. îşi spune în sinea lui că galoşii o fac să pară un cercetaş alert şi pregătit pentru vreo calamitate.

— Îţi place *Moby Dick*? o întreabă el.

— Detest cartea asta, îi răspunde Amelia. Şi nu-i un lucru pe care să-l pot spune despre multe. Profesorii o pun pe lista de lecturi obligatorii, iar părinţii sunt bucuroşi că odraslele lor citesc „ceva de calitate“. Dar copii ajung să urască cititul tocmai pentru că li se bagă pe gât cărţi dintr-astea.

— Mă mir că n-ai contramandat când ai auzit numele restaurantului.

— Ei, să ştii că mi-a trecut prin cap, îi spune ea cu o undă de amuzament în glas. Dar pe urmă mi-am zis că e doar un nume de restaurant şi că probabil numele n-o să influenţeze calitatea mâncării. În plus, am căutat pe Internet recenzii despre restaurant şi felurile de mâncare păreau delicioase.

— N-ai avut încredere în mine?

— Îmi place să mă gândesc la ce anume o să mănânc înainte de a ajunge la restaurant. Îmi place să – şi Amelia lungeşte cuvântul – an-ti-ci-pez.

Deschide meniul.

— Observ că au multe cocteiluri botezate după personaje din *Moby Dick*.

Întoarce pagina.

— Oricum, dacă n-aş fi vrut să mănânc aici, probabil că mi-aş fi inventat o alergie la crustacee.

— O alergie falsă. Câtă perfidie din partea ta! spune A.J.

— N-o să mai pot folosi şiretlicul ăsta cu tine.

Ospătarul poartă o cămaşă înfoiată şi albă, în contrast evident cu ochelarii negri. Și cu frizura cu creastă. Stilul vestimentar al ospătarului e un amestec între hipster şi pirat.

— Ziua bună, mateloţi începători! îi salută ospătarul, fără introducere. Vreţi să încercaţi un cocteil tematic?

— Băuturile pe care le prefer sunt tradiţionaliste, dar cum să reziști unui cocteil tematic? spune Amelia. Aduceţi-mi un Queequeg, vă rog.

Apucă braţul ospătarului.

— Staţi puţin. E bun?

— Ăăă... Se pare că turiştilor le place.

— Ei, păi dacă turiştilor le place... spune Amelia.

— Ca să ştiu dacă am înţeles corect: vreţi sau nu cocteilul?

— Absolut, răspunde Amelia. Îl vreau, orice-ar fi.

Îi surâde ospătarului.

— N-o să vă învinuiesc dacă o să fie groaznic.

A.J. comandă un pahar din vinul roşu al casei.

— Ce trist! spune Amelia. Pun pariu că până acum n-ai băut în viaţa ta un Queequeg, deşi locuieşti aici şi probabil că-ţi place *Moby Dick*.

— Evident, eşti o persoană mai evoluată decât mine, zice A.J.

— Da, observ. Şi probabil că, după ce beau cocteilul ăsta, viaţa mea o să se schimbe.

Sosesc băuturile.

— Ia uite, spune Amelia. Un crevete cu un harpon înfipt în el. Ce minunăţie neaşteptată!

Amelia îşi scoate telefonul şi face o fotografie.

— Îmi place să-mi fotografiez băuturile.

— Sunt ca nişte rude, îi spune A.J.

— Ba chiar mai mult decât atât.

Amelia ridică paharul şi îl ciocneşte de al lui A.J.

— Cum e? se interesează el.

— Sărat, fructat, cu aromă de peşte. Ca şi cum un cocteil cu creveţi ar fi făcut amor cu un cocteil Bloody Mary.

— Îmi place cum spui „a *făcut* amor“. Apropo, după descrierea ta, cocteilul ăsta pare scârbos.

Amelia soarbe iar din cocteil şi ridică din umeri.

— Începe să-mi placă.

— În ce restaurant inspirat dintr-un roman ţi-ar fi plăcut să iei cina? o întreabă A.J.

— Grea întrebare! O să ţi se pară absurd, dar în studenţie mi se făcea o foame de lup când citeam *Arhipelagul Gulag*. Din cauza atâtor descrieri ale pâinii şi a supei din închisorile sovietice, spune Amelia.

— Eşti ciudată.

— Mersi. Dar ţie unde ţi-ar plăcea să mănânci?

— Nu într-un restaurant propriu-zis. Dintotdeauna am vrut să încerc rahatul turcesc din Narnia. În copilărie, după ce am citit *Leul, vrăjitoarea şi dulapul* [56] , mă gândeam adesea că rahatul ăla turcesc sigur e incredibil de delicios, dacă din cauza lui Edmund şi-a trădat familia, spune A.J. Cred că i-am zis asta şi nevesti-mii, pentru că într-un an, de Crăciun, Nic mi-a dat o cutie cu rahat turcesc. Am descoperit că e o bomboană cleioasă, acoperită cu zahăr-pudră. Nu cred c-am fost vreodată mai dezamăgit.

— În clipa aia s-a zis cu copilăria ta!

— N-am mai fost niciodată acelaşi, completează A.J.

— Poate că rahatul turcesc al Vrăjitoarei Albe era mai bun. Vreau să zic că rahatul magic e mai gustos.

— Sau poate că Lewis sugerează că Edmund nu trebuia rugat de două ori să-şi trădeze familia.

— E foarte cinic ce spui, îi atrage Amelia atenţia.

— Dar tu ai mâncat rahat turcesc, Amelia?

— Nu.

— Trebuie să-ţi aduc câteva bucăţi.

— Şi dacă o să-mi placă la nebunie?

— Probabil o să am o părere proastă despre tine.

— Să ştii că n-o să te mint doar ca să mă placi, A.J. Sinceritatea e una dintre cele mai bune calităţi ale mele.

— Mi-ai spus că ai fi pretextat o alergie la crustacee doar ca să nu mănânci aici.

— Da, dar numai ca să nu jignesc un client. Niciodată n-aş minţi despre ceva cu adevărat important, ca rahatul turcesc.

Comandă de mâncare, apoi ea scoate din geanta imensă catalogul de iarnă.

— Vasăzică Knightley, zice ea.

— Knightley, repetă el.

Amelia trece rapid prin lista de iarnă, sărind nemilos peste titlurile pe care A.J. nu le vrea; pune accent pe volumele în care editura îşi pune mari speranţe şi păstrează cele mai alese adjective pentru preferatele ei. În cazul anumitor clienţi, spui dacă volumul are extrase – aprobarea primită din partea unor scriitori consacraţi – care apar pe coperta a patra. A.J. nu se numără printre aceşti clienţi. La a doua sau a treia lor întâlnire, A.J. calificase aceste extrase drept „diamantele însângerate“ ale industriei editoriale.

Acum Amelia îl cunoaşte ceva mai bine şi – se subînţelege – de aceea toată procedura e ceva mai puţin dureroasă. „Are mai multă încredere în mine“, îşi spune ea, „sau poate faptul că e tată l-a mai înmuiat.“ (E înţelept să păstrezi asemenea gânduri pentru tine.) A.J. promite să citească o parte dintre exemplarele de semnal propuse.

— Sper să-ţi ia mai puţin de patru ani, îi spune Amelia.

— O să mă străduiesc să le citesc în trei ani.

A.J. tace o clipă.

— Să comandăm desert, îi spune el. Probabil că au în meniu „porţii de îngheţată cât o balenă“ sau ceva asemănător.

Amelia geme agasată.

— E un joc de cuvinte de-a dreptul groaznic.

— Nu te supăra că te întreb, dar de ce *The Late Bloomer* a fost cartea ta preferată din lista aia? Eşti o femeie tânără...

— Nu chiar aşa de tânără. Am treizeci şi cinci de ani.

— La vârsta asta eşti încă tânăr, spune A.J. Vreau să zic că probabil nu ai trecut prin majoritatea experienţelor descrise de domnul Friedman. Mă uit la tine şi, după ce am citit cartea, mă întreb ce anume a făcut să rezoneze în tine.

— Măi să fie Domnule Fikry, asta-i o întrebare foarte personală, spune Amelia şi soarbe ultima înghiţitură din al doilea cocteil Queequeg. Cartea mi-a plăcut atât de mult în principal datorită calităţii prozei, firește.

— Fireşte. Dar nu-i de-ajuns.

— Hai să zicem aşa: înainte ca *The Late Bloomer* să aterizeze pe biroul meu, avusesem foarte multe întâlniri amoroase nereuşite. Sunt o romantică, dar câteodată vremurile pe care le trăim nu prea mi se par romantice. Cartea asta vorbeşte despre posibilitatea de a găsi marea dragoste, la orice vârstă. Ştiu că sună a clişeu.

A.J. aprobă dând din cap.

— Dar ţie de ce ţi-a plăcut? întreabă Amelia.

— Calitatea prozei, bla-bla-bla...

— Parcă ziceai că n-avem voie să zicem asta! îi reproşează Amelia.

— Păi, nu cred că vrei să-mi auzi poveştile triste.

— Ba bine că nu! îi zice ea. Ador poveştile triste.

A.J. îi povesteşte versiunea prescurtată a morţii lui Nic.

— Friedman abordează într-un anumit fel subiectul pierderii unei persoane dragi. Spune că nu pierzi un singur lucru. Pierzi din nou şi din nou.

— Când a murit? întreabă Amelia.

— Cu ceva timp în urmă. Eram puţin mai în vârstă decât eşti tu acum.

— Asta trebuie că a fost acum *multă* vreme.

El nu bagă în seamă înţepătura.

— *The Late Bloomer* ar fi putut fi un succes.

— Ştiu. Mă gândesc să pun pe cineva să citească un fragment din ea la nunta mea.

A.J. tace o clipă.

— Amelia, te căsătoreşti. Felicitări! Cine-i norocosul?

Răscoleşte cu harponul resturile amestecate cu suc de roşii ale cocteilului Queequeg, încercând să prindă un crevete, care a dispărut în misiune.

— Îl cheamă Brett Brewer. Mai că mă lăsasem păgubaşă. Pe urmă l-am întâlnit online.

A.J. bea drojdia amară depusă pe fundul celui de-al doilea pahar cu vin.

— Povesteşte-mi.

— Lucrează în armată. Îşi face serviciul militar în Afganistan.

— Bravo ţie! Te măriţi cu un erou american.

— Cam aşa ceva.

— Îi detest pe tipii ăştia. Mă fac să mă simt complet nelalocul meu. Zi-mi ceva urât despre el, ca să mă simt mai bine.

— Păi, nu stă pe-acasă prea mult.

— Îmi închipui că-i duci lipsa.

— Da. Pe de altă parte, citesc mult.

— Asta-i bine. El citeşte?

— Nu. Nu prea citeşte. Dar tocmai asta-i interesant, nu crezi? E interesant că am un partener ale cărui... ăăă... interese sunt atât de diferite de ale mele. Habar n-am de ce tot spun „interese“. La urma urmei, e un bărbat de treabă.

— Se poartă bine cu tine?

Ea aprobă din cap.

— Asta contează. Oricum, nimeni nu-i perfect, spune A.J. Probabil că cineva l-a obligat şi pe el să citească *Moby Dick* în liceu.

Amelia înfige harponul în crevete.

— L-am prins. Soţia ta... citea mult?

— Citea şi scria. Dar să ştii că, în locul tău, nu mi-aş face griji pentru asta. Oricum, se face prea mult tam-tam în legătură cu cititul. La televizor sunt o grămadă de chestii bune. De exemplu, *True Blood.* [57]

— Faci mişto de mine!

— Ei! Cărţile sunt pentru tocilari, spune A.J.

— Aşa, ca noi.

Când vine nota de plată, plăteşte A.J., cu toate că se obişnuieşte ca reprezentantul de vânzări să achite.

— Eşti sigur? îl întreabă Amelia.

A.J. îi spune că poate plăti ea data viitoare.

Odată ieşiţi din restaurant, cei doi îşi strâng mâna şi schimbă obişnuitele amabilităţi profesionale. Ea se răsuceşte şi se îndreaptă spre bac, iar o secundă mai târziu, el o ia spre librăriee.

—Hei, A.J.! îl strigă ea. Meseria de librar are ceva eroic. Ca adopţia unui copil.

— Fac şi eu ce pot.

Schiţează o plecăciune. La jumătatea gestului, îşi dă seama că nu e genul de bărbat în stare să facă plecăciuni reuşite, aşa că se îndreaptă iute de spate.

— Îţi mulţumesc, Amelia.

— Prietenii îmi spun Amy, îi zice ea.

Maya nu l-a mai văzut niciodată pe A.J. aşa de ocupat.

— Tati, de ce ai aşa de multe teme? îl întreabă.

— O parte din ele sunt suplimentare.

— Ce înseamnă „suplimentar“?

— Dac-aş fi în locul tău, aş căuta cuvântul în dicţionar.

Pentru un om cu un copil de grădiniţă vorbăreţ şi o mică afacere, lectura tuturor titlurilor de pe lista de iarnă a unei edituri – chiar dacă una de dimensiuni modeste, ca Knightley – e foarte cronofagă.

După fiecare volum citit, îi trimite câte un e-mail, să-i spună ce părere are. În e-mailuri nu reuşeşte să scrie porecla „Amy“, deşi i s-a permis să o folosească. Uneori, dacă o carte îi place mult, o sună. Dacă vreuna îi displace, îi trimite un SMS: *Nu-i de mine.* Din punctul ei de vedere, Amelia n-a primit niciodată atâta atenţie din partea unui client.

Nu ai de citit şi cărţi de la alte edituri? îi scrie Amelia într-un SMS.

A.J. cugetă îndelung la răspunsul pe care vrea să-l trimită. Prima lui variantă este *N-am nicio carte de la o editură cu reprezentanţi de vânzări care să-mi placă la fel de mult ca tine*, dar decide că ar fi prea încrezut din partea lui să trimită mesajul ăsta unei tipe logodite cu un erou american. Reface ciorna: *Păi lista celor de la Knightley e captivantă.*

A.J. comandă atâtea cărţi de la Knightley, încât până şi şeful Ameliei observă.

— N-am mai avut niciun client mic, cum e Island, care să comande atâtea de la noi, spune el. S-a schimbat proprietarul?

— E acelaşi tip, îi răspunde Amelia. Dar s-a schimbat în comparaţie cu prima dată când l-am întâlnit.

— Păi, atunci, înseamnă că l-ai vrăjit ca lumea! Tipul ăla nu ia ce nu poate vinde, îi spune şeful. Harvey n-a reuşit niciodată, nici pe departe, să obţină genul ăsta de comenzi de la Island.

În sfârşit, A.J. ajunge la ultimul titlu de pe listă. E o carte fermecătoare de memorii despre maternitate, alcătuirea de albume de amintiri şi viaţa de scriitor, şi a fost scrisă de o poetă americană care i-a plăcut dintotdeauna lui A.J. Cartea are doar 150 de pagini,

dar lui îi ia două săptămâni s-o parcurgă. Nu poate citi nici măcar un capitol fără să adoarmă sau fără ca Maya să-l întrerupă. După ce o termină, descoperă că nu e în stare să-i trimită Ameliei impresiile lui. Proza e destul de elegantă şi A.J. crede că volumul ar avea succes la femeile care vin în librărie. Bineînţeles, problema e că, odată ce îi va scrie Ameliei, o să termine discuţia despre catalogul de iarnă al Editurii Knightley şi nu va mai avea motiv să o caute decât cu ocazia următorului catalog de vară. O place şi crede în posibilitatea ca şi ea să îl placă, în ciuda acelei prime întâlniri groaznice. Dar... A.J. Fikry nu e genul de bărbat căruia i se pare în ordine să fure logodnica altuia. Nu crede în „aleasa inimii". Pe lume sunt atâtea miliarde de oameni; nimeni nu e *chiar atât de special*. În plus, o cunoaşte prea puţin pe Amelia Loman. Ce s-ar întâmpla dacă o fură şi descoperă că nu sunt compatibili în pat?

Amelia îi trimite un SMS: *Ce s-a întâmplat? Nu ţi-a plăcut?*

Din păcate, nu e pentru mine, îi răspunde A.J. *Aştept cu nerăbdare să văd ce titluri vor fi pe lista de vară de la Knightley. Cu stimă, A.J.*

Răspunsul îi pare Ameliei excesiv de protocolar, de indiferent. Îi trece prin minte să pună mâna pe telefon, dar nu o face. Îi răspunde la SMS: *În timp ce aştepţi, ar trebui să te uiţi neapărat la TRUE BLOOD. True Blood* e serialul TV preferat al Ameliei. Obişnuiau să glumească, spunând că lui A.J. i-ar plăcea vampirii, dacă s-ar uita la serialul ăsta. Amelia se vede pe sine ca pe un fel de Sookie Stackhouse. [58]

Nici gând, Amy, îi scrie A.J. *Ne vedem în martie.*

Până în martie mai sunt patru luni şi jumătate. A.J. e convins că până atunci mica lui pasiune pentru Amy va dispărea sau cel puţin o să capete o intensitate tolerabilă.

Patru luni şi jumătate îi despart de luna martie.

Maya îl întreabă ce s-a întâmplat, iar el îi spune că se simte trist pentru că nu-şi va mai vedea prietena o vreme.

— Pe Amelia? se interesează Maya.

— Tu de unde ştii despre ea?

Maya dă ochii peste cap, iar A.J. se întreabă de unde a învăţat să facă asta.

Astă-seară Lambiase prezidează în librărie şedinţa Clubului de Lectură Alegerea Poliţistului-şef (titlul zilei: *L.A. Confidential* [59]), iar după aceea, aşa cum au obiceiul, deschid o sticlă cu vin.

— Cred că am cunoscut pe cineva, îi spune A.J. după ce un pahar cu vin l-a făcut să se relaxeze.

— Veşti bune, zice Lambiase.

— Există o problemă: e logodită cu altcineva.

— Sincronizare proastă, declară Lambiase. De douăzeci de ani sunt poliţist şi te asigur că aproape toate lucrurile nasoale din viaţă sunt rezultatul proastei sincronizări, iar lucrurile bune – rezultatul unei bune sincronizări.

— Mi se pare groaznic de simplificator.

— Ia gândeşte-te un pic: dacă *Tamerlane* n-ar fi fost furat, n-ai fi lăsat uşa de la intrare descuiată, iar atunci Marian Wallace n-ar fi lăsat

bebeluşul în librărie. A fost vorba pur şi simplu de o sincronizare bună.

— Da. Dar pe Amelia am cunoscut-o acum patru ani, argumentează A.J. Doar că n-am băgat-o în seamă decât cu câteva luni în urmă.

— Tot un caz de sincronizare proastă. Nevastă-ta tocmai murise. Şi pe urmă a apărut Maya.

— Nu prea mă încălzeşte, îi spune A.J.

— Dar e bine de ştiut că inima ta încă funcţionează, corect? Vrei să te cuplez cu cineva?

A.J. clatină din cap.

— Haide! insistă Lambiase. Cunosc pe toată lumea din oraş.

— Din păcate, e un oraş foarte mic.

Pentru început, poliţistul îi face lipeala cu propria lui verişoară. Verişoara are părul blond, cu rădăcini negre, sprâncene prea subţiate, o faţă în formă de inimă şi un glas subţire, ca al lui Michael Jackson. Poartă o bluză decoltată şi un sutien de tip *push-up*, care creează o poliţă mică şi tristă pe care se sprijină colierul ei cu pandantiv care-i reprezintă numele. O cheamă Maria. În timp ce mănâncă crochete cu mozzarella, cei doi epuizează toate subiectele de conversaţie.

— Care e cartea ta preferată? încearcă A.J. s-o tragă de limbă.

Femeia mestecă o crochetă cu mozzarella şi îşi strânge colierul în mână ca pe un rozariu.

— Ăsta-i un fel de test, nu?

— Nu, fiindcă nu există un răspuns corect, îi explică A.J. Sunt doar curios.

Maria îşi soarbe vinul.

— Sau poţi să-mi povesteşti despre cartea care te-a influenţat cel mai mult în viaţă. Încerc să te cunosc.

Ea soarbe iarăşi din vin.

— Sau putem vorbi despre ce ai citit cel mai recent.

— Cel mai recent...

Maria îşi încreţeşte fruntea.

— Cel mai recent am citit meniul.

După acest schimb de replici, întâlnirea lor se desfăşoară absolut cordial. A.J. nu va afla niciodată ce fel ce cărţi citeşte Maria.

Pe urmă, Margene, vânzătoarea, îi face lipeala cu vecina ei – o femeie-pompier energică, pe nume Rosie. Părul lui Rosie e negru și are o şuviţă albastră. Braţele îi sunt foarte musculoase, râde din toată inima, strident, îşi lăcuieşte unghiile scurte cu ojă roşie, pe care sunt desenate mici flăcări portocalii. În facultate, Rosie a fost campioană la săritura la obstacole şi îi place să citească despre istoria sporturilor – în special memoriile atleţilor.

La a treia întâlnire, Rosie tocmai descrie un fragment emoţionant din volumul lui Jose Canseco [60] , *Juiced*, când A.J. o întrerupe:

— Ştii că toate amintirile atleţilor au fost scrise de altcineva?

Rosie răspunde că ştie şi că nu-i pasă.

— Persoanele astea capabile de mari performanţe erau ocupate cu antrenamentele. Când au avut timp să scrie cărţi?

— Dar volumele astea... De fapt, sunt minciuni.

Rosie îşi întinde gâtul în direcţia lui A.J. şi bate darabana în masă cu unghiile ei împodobite cu flăcări.

— Ştii că eşti snob? Ratezi o grămadă de lucruri din cauza asta.

— Mi s-a mai spus.

— În memoriile sportivilor regăseşti toate aspectele vieţii, îi zice ea. Te antrenezi din greu şi reuşeşti, dar până la urmă corpul îţi cedează şi atunci s-a terminat.

— Parc-ar fi unul din ultimele romane ale lui Philip Roth, zice el.

Rosie îşi încrucişează braţele.

— Spui chestii de-astea ca să pari deştept, nu? Dar de fapt încerci să-l faci pe celălalt să se simtă prost.

Noaptea, în pat, după o partidă de sex care a semănat mai degrabă cu o repriză de lupte greco-romane, Rosie se rostogoleşte, îndepărtându-se de el, şi îl anunţă:

— Nu sunt sigură că vreau să ne mai întâlnim.

— Îmi pare rău dacă te-am jignit adineauri, îi spune el în timp ce-şi pune pantalonii. Mă refer la treaba cu memoriile.

Rosie flutură dintr-o mână.

— Nu-i nimic. Ăsta eşti, n-ai ce face.

A.J. bănuieşte că are dreptate. E un snob care nu se pricepe la relaţii. Îşi va creşte fiica, va conduce librăria, îşi va citi cărţile, iar asta – hotărăşte el – va fi mai mult decât destul.

La insistenţele lui Ismay, se stabileşte că Maya ar trebui să se apuce de dansuri.

— Doar nu vrei să rateze experienţa asta, nu? întreabă Ismay.

— Sigur că nu.

— Să ştii că dansul e important nu doar din punct de vedere fizic, ci şi social. Doar nu vrei să aibă un handicap, zice Ismay.

— Nu ştiu ce să spun. Am dubii despre ideea de a înscrie o fetiţă la dansuri. Nu-i o chestie cam demodată şi sexistă?

A.J. nu e tocmai sigur că dansurile i se potrivesc fetiţei. Deşi are doar şase ani, Maya e cerebrală: are mereu în mână o carte şi e mulţumită să rămână acasă ori în magazin.

— Nu are un handicap, protestează el. A început să citească volume cu capitole.

— Evident, nu-i vorba despre un handicap intelectual, insistă Ismay. Dar pare să prefere compania ta, în defavoarea celor de vârsta ei, iar asta probabil că nu-i tocmai sănătos.

— De ce e nesănătos?

A.J. simte furnicături neplăcute pe şira spinării.

— O să ajungă exact ca tine, zice Ismay.

— Şi de ce ar fi aşa de rău?

Ismay se uită la el de parcă răspunsul la această întrebare se subînţelege.

— Uite care-i treaba, A.J.: voi doi aveţi mica voastră lume. Nu te duci niciodată la întâlniri cu femei...

— Ba mă duc.

— Nu călătoreşti deloc...

A.J. o întrerupe.

— Nu despre mine discutăm acum.

— Nu mai fi aşa de certăreţ. M-ai rugat să fiu naşă, iar eu îţi zic să-ţi înscrii fiica la dansuri. Plătesc eu, aşa că nu te mai împotrivi.

Pe Insula Alice există o singură sală de dansuri şi o singură grupă pentru fetele de cinci şi şase ani. Proprietarul/ profesorul e doamna Olenska. E trecută de şaizeci de ani şi, cu toate că nu e supraponderală, îi atârnă pielea, dând de înţeles că de-a lungul anilor i s-au micşorat oasele. Degetele ei veşnic pline de inele par să

aibă o încheietură în plus. Copiii sunt fascinaţi şi înspăimântaţi de ea. A.J. le împărtăşeşte sentimentele. Când o aduce pentru prima data pe Maya la dansuri, doamna Olenska îi spune:

— Domnule Fikry, sunteţi primul bărbat care pune piciorul în sala de dans, după douăzeci de ani. Trebuie să profităm de dumneavoastră!

Pronunţată cu accentul ei rusesc, replica aduce cu o invitaţie cu iz sexual, dar de fapt nu cere decât muncă manuală. A.J. face pregătiri pentru spectacolul de dans de Crăciun: vopseşte şi construieşte o cutie masivă din lemn, aşa încât să se asemene cu un cub de jucărie, lipeşte cu silicon ochi bulbucaţi, clopoţei, flori, confecţionează mustăţi şi antene sclipicioase din sârme pentru curăţat ţevile. (Bănuieşte că n-o să-şi poată curăţa în veci sclipiciul de sub unghii.)

În iarna aceea îşi petrece o bună parte din timpul liber în compania doamnei Olenska şi află foarte multe despre ea. De exemplu, cel mai strălucit elev pe care l-a avut e chiar fiica ei, care dansează într-un spectacol de pe Broadway şi cu care nu a mai vorbit de zece ani. Îl ameninţă, agitându-şi degetul cu o încheietură în plus:

— Aveţi grijă să nu vi se întâmple şi dumneavoastră.

După ce priveşte melodramatic pe fereastră, doamna Olenska se întoarce lent către A.J.

— Cumpăraţi publicitate pentru librărie în program de spectacol, da.

Nu e o întrebare. Island Books devine unicul sponsor al spectacolului *Spărgătorul de nuci, Rudolph şi prietenii*. Pe spatele programului apare un cupon cu reduceri de sărbători, pentru cărţile

din librărie. Mai mult, A.J. pune la dispoziţia spectatorilor o gamă de cărţi despre dans, oferite în cadrul unei loterii, iar câştigurile urmează a fi donate trupei de balet din Boston.

Epuizat şi cu un început de răceală, A.J. priveşte spectacolul de la masa loteriei. Actele au fost aranjate în ordine crescătoare, după pricepere. Grupa Mayei intră prima. Deşi nu foarte graţioasă, Maya e un şoricel entuziast. Aleargă pe scenă cu entuziasm nestăpânit. Îşi încreţeşte nasul într-o grimasă tipic şoricească. Dă din coada confecţionată dintr-o sârmă pe care A.J. a încolăcit-o cu mari eforturi. El ştie că pe Maya nu o aşteaptă o carieră în dans.

Ismay, care îl asistă la masă, îi întinde un şerveţel.

— Am răcit, îi spune el.

— Sigur că da.

— Mulţumesc, domnule Fikry. Sunteţi bărbat bun, îi zice doamna Olenska la sfârşitul spectacolului.

— Poate că am un copil bun.

Trebuie să-şi revendice şoricelul de la vestiare.

— Da, îi răspunde ea. Dar nu-i destul. Trebuie să vă găsiţi o femeie bună.

— Îmi place viaţa mea aşa cum e, spune A.J.

— Credeţi copil de ajuns, dar copil creşte. Credeţi muncă de ajuns, dar munca nu-i un trup cald.

A.J. bănuieşte că doamna Olenska a dat deja peste cap câteva păhărele de votcă.

— Sărbători fericite, doamnă Olenska!

În timp ce se îndreaptă spre casă, se gândeşte la vorbele profesoarei de dans. E celibatar de aproape şase ani. Durerea unei pierderi e greu de îndurat, dar niciodată nu l-a deranjat să trăiască de unul singur. Unde mai pui că A.J. nu-şi doreşte orice trup cald. O vrea pe Amelia Loman, cu inima ei mare şi cu hainele ei nereuşite. Sau măcar o femeie ca ea.

Începe să ningă, iar fulgii se agaţă în mustăţile Mayei. Și-ar dori să-i facă o poză, dar nu vrea să se oprească şi să fotografieze.

— Îţi stă bine cu mustăţi, îi spune A.J.

Complimentul declanşează un torent de comentarii despre recital, dar A.J. e cu mintea aiurea.

— Maya, ştii câţi ani am eu?

— Da. Douăzeci şi doi.

— Sunt puţin mai bătrân.

— Optzeci şi nouă?

—Am...

A.J. ridică ambele palme de patru ori, apoi îi arată Mayei încă trei degete.

— Patruzeci şi trei?

— Bravo! Am patruzeci şi trei de ani şi în ultimul timp am învăţat că e mai bine să iubeşti şi să pierzi, bla-bla-bla, că e mai bine să fii singur decât împreună cu cineva care nu-ţi place. Eşti de acord?

Maya dă solemn din cap, iar urechile de şoarece aproape că-i alunecă de pe cap.

— Dar câteodată mă plictisesc să învăţ lecţii.

A.J. aruncă o privire în jos, către faţa nedumerită a fiicei sale.

— Te-ai udat la picioare?

Fetiţa încuviinţează din cap, iar A.J. se lasă pe vine, aşa încât Maya să i se caţere în spinare.

— Ţine-te de gâtul meu.

După ce Maya a urcat, A.J. se îndreaptă de spate şi geme.

— Ai crescut.

Ea îl apucă de lobul urechii.

— Ce-i asta? îl întreabă.

— Mai demult am purtat cercel.

— De ce? Erai pirat?

— Eram tânăr.

— De vârsta mea?

— Mai în vârstă. Aveam o prietenă.

— O domniţă?

— O femeie. Îi plăcea o trupă care se numea The Cure şi i s-a părut ca lumea să-mi găurească urechea.

Maya stă pe gânduri.

— Aveai un papagal?

— Nu. Aveam o prietenă.

— Papagalul ştia să vorbească?

— Nu, fiindcă n-am avut niciun papagal.

Maya încearcă să-l păcălească:

— Ce nume avea papagalul?

— N-am avut papagal.

— Dar, dacă ai fi avut, cum l-ai fi botezat?

— De unde ştii că ar fi fost un „el“?

— Ah!

Fetiţa îşi duce o mână la gură şi se apleacă pe spate.

— Ţine-mă de gât. Altfel, cazi. Poate că o chema Amy.

— Papagalul Amy. Ştiam eu. Aveai o corabie? întreabă Maya.

— Da. Corabia era plină de cărţi şi făceam mai mult cercetare pe ea. Eu şi echipajul învăţam mult.

— Strici povestea.

— Maya, există piraţi care omoară şi alţi piraţi care fac cercetare, iar tăticul tău se număra printre cei din urmă.

Iarna insula nu e niciodată o destinaţie îndrăgită, dar anul ăsta Alice e neobişnuit de aspră. Şoselele s-au transformat în patinoare, iar călătoriile bacului sunt suspendate zile în şir. Până şi Daniel Parish e silit să stea acasă. Scrie câte puţin, îşi evită soţia şi îşi petrece restul timpului cu A.J. şi cu Maya.

Aşa cum se întâmplă cu majoritatea femeilor, Maya îl place pe Daniel. Când bărbatul vine la librărie, nu îi vorbeşte de parcă simplul fapt că e copil înseamnă că e retardată. Deşi are doar şase ani, simte când oamenii îi vorbesc de sus. În plus, Daniel are sprâncene stufoase, blonde şi un glas care o duce cu gândul la damasc.

Într-o după-amiază, cam la o săptămână după revelion, în timp ce Daniel şi Maya stau aşezaţi pe podeaua magazinului şi citesc, ea se întoarce spre el şi întreabă:

— Unchiule Daniel, am o întrebare: tu nu te duci niciodată la serviciu?

— Acum sunt la serviciu, Maya, vine răspunsul lui.

Ea îşi scoate ochelarii şi-i şterge cu bluza.

— Mie nu mi se pare că munceşti. Citeşti. N-ai un loc unde te duci la muncă?

Maya explică:

— Lambiase e poliţist.Tati e librar. Tu cu ce te ocupi?

Daniel o ia în braţe şi o duce la raftul cu autori autohtoni. Din politeţe faţă de cumnatul lui, A.J. are în librărie toate cărţile scrise de Daniel, deşi singura care se vinde e volumul de debut – *The Children in the Apple Tree* [61] . Daniel îi arată numele lui înscris pe cotorul volumului.

— Ăsta-s eu, îi spune Mayei. Cu asta mă ocup.

Maya face ochii mari.

— Daniel Parish. Scrii cărţi, constată fetiţa. Eşti un – pronunţă cuvântul cu veneraţie – scriitor. Despre ce e cartea asta?

— Despre nesăbuinţele oamenilor. E o poveste de dragoste şi o tragedie.

— E o descriere foarte generală, îi spune Maya.

— E despre o asistentă medicală care şi-a petrecut viaţa îngrijindu-i pe alţii. Are un accident de maşină şi, pentru prima dată în viaţa ei, alţi oameni trebuie să o îngrijească pe ea.

— N-aş citi aşa ceva, spune Maya.

— Cam răsuflat, nu?

— Nuuuuuu.

Nu vrea să-l jignească pe Daniel.

— Dar mie-mi plac cărţile cu mai multă acţiune.

— Cu mai multă acţiune, vasăzică? Domnişoară Fikry, am o veste bună: cu cât petrec mai mult timp citind, cu atât învăţ să scriu mai bine, îi explică Daniel.

Maya se gândeşte.

— Vreau şi eu slujba asta.

— Draga mea, mulţi o vor.

— Cum pot s-o obţin? se interesează Maya.

— După cum am mai spus, citind.

Maya aprobă din cap.

— Eu citesc.

— Şi ai nevoie de un scaun bun.

— Am.

— Atunci, eşti pe drumul cel bun, îi spune Daniel, înainte de a o pune pe podea. Mai târziu, o să te-nvăţ cum să faci restul. Mă simt foarte bine cu tine, ştiai?

— Asta-mi zice şi tati.

— Un tip deştept. Norocos. Şi de treabă. Şi puştoaica e isteaţă.

A.J. o strigă pe Maya să vină la cină.

— Vrei să ne ţii companie? îl invită A.J.

— E cam devreme pentru mine. În plus, am de lucru.

Îi face Mayei cu ochiul.

În sfârşit, a venit luna martie. Şoselele se dezgheaţă şi totul se acoperă de noroi. Bacul îşi reia activitatea, iar Daniel Parish se apucă iar să hălăduiască. Agenţii de vânzări vin în oraş cu oferte de vară, iar A.J. se dă peste cap să-i întâmpine cum se cuvine. Începe să poarte cravată, pentru a-i da de înţeles Mayei că e „la muncă", nu „acasă".

Poate pentru că e întâlnirea pe care o aşteaptă cu cea mai mare plăcere, programează vizita de vânzări a Ameliei ultima. Cu vreo două săptămâni înaintea întâlnirii, A.J. îi trimite un SMS: *Vrei să mâncăm la Pequod's? Sau ai vrea să încercăm un loc nou?*

De data asta, fac cinste cu cocteilurile Queequeg, îi răspunde ea. *Te-ai uitat la TRUE BLOOD?*

Iarna fusese desosebit de nepotrivită pentru socializare, aşa că noaptea, după ce Maya adormea, A.J. dăduse gata patru sezoane din *True Blood*. Proiectul ăsta nu-i răpise mult timp, dat fiind că îi plăcuse mai mult decât se aşteptase: era o combinaţie între romanele sudiste gotice ale lui Flannery O'Connor şi *Prăbuşirea Casei Usher* sau *Caligula*. Avea de gând să o uluiască nonşalant pe Amelia, etalându-şi cunoştinţele despre serial, când ea avea să vină în oraş.

O să afli după ce vii aici, îi răspunde el, dar nu trimite mesajul, hotărând că sună prea provocator. Nu aflase când urma să aibă loc

nunta Ameliei, aşa că se putea să fie deja femeie măritată. În schimb, îi scrie: *Ne vedem joia viitoare.*

Miercuri, primeşte un telefon de la un număr necunoscut. Apelantul e nimeni altul decât Brett Brewer, Eroul American, care vorbeşte ca Bill, din *True Blood*. Lui A.J. i se pare că accentul sună fals, dar fireşte că un erou american n-are motive să adopte un fals accent sudist.

— Domnule Fikry, îs Brett Brewer, vă sun din partea Ameliei. A avut un accident şi m-a rugat să vă transmit că tre' să schimbaţi data întâlnirii.

A.J. îşi lărgeşte nodul cravatei.

— Sper că n-a păţit nimic grav.

— Io am tot încercat s-o conving să nu mai poarte galoşii ăia. Îs buni pe ploaie, dar destul de primejdioşi când îi gheaţă, mă-nţelegeţi? A căzut aici, în Providence, pe nişte trepte acoperite cu gheaţă – io i-am zis c-aşa o să se-ntâmple – şi şi-a rupt o gleznă. Chiar acum e-n operaţie. Carevasăzică, nu-i nimica grav, dar o să stea la pat o vreme.

— Vă rog să-i transmiteţi logodnicei dumneavoastră urările mele de bine, îi spune A.J.

O secundă de tăcere. A.J. se întreabă dacă s-a întrerupt conexiunea.

— Se face, îi răspunde Brett Brewer şi închide telefonul.

A.J. se simte uşurat că Amelia nu s-a rănit mai grav, dar e puţin dezamăgit că nu va veni (şi, de asemenea, de faptul că eroul american încă e în peisaj).

Vrea să-i trimită Ameliei flori sau o carte, dar în cele din urmă hotărăşte să-i trimită un SMS. Încearcă să găsească o replică din *True Blood*, ceva care să o amuze. Căutând pe Google, toate citatele i se par prea provocatoare. Îi scrie: *Îmi pare rău că te-ai rănit. Aşteptam cu nerăbdare să văd lista de vară de la Knightley. Sper să putem reprograma o întâlnire curând. De asemenea, îmi pare rău s-o spun, dar „să-i dai lui Jason Stackhouse sânge de vampir e ca şi cum i-ai da dulciuri unui diabetic“.*

Şase ore mai târziu, Amelia îi răspunde la mesaj: *TE-AI UITAT LA SERIAL!!!*

A.J.: *Da.*

Amelia: *Nu putem vorbi pe Skype?*

A.J.: *Ce-i ăla Skype?*

Amelia: *Chiar trebuie să te învăţ tot?!?*

După ce îi explică ce e Skype-ul, hotărăsc să vorbească aşa.

A.J. se bucură că o vede, chiar dacă doar pe monitorul unui computer. În timp ce ea parcurge lista, el descoperă că nu se poate concentra la discuţie. E vrăjit de tipicul amelian al obiectelor care se văd în spatele ei: un borcan de dulceaţă plin cu floarea-soarelui ofilite, o diplomă de absolvire de la Vassar (sau aşa i se pare că scrie acolo), o jucărie cu cap mobil care o înfăţişează pe Hermione Granger [62] , o fotgrafie înrămată în care apar Amelia şi doi oameni despre care bănuiește că sunt părinţii ei, o lampă deasupra căreia s-a pus o eşarfă cu model cu buline, un capsator care aduce cu silueta lui Keith Haring [63] , un exemplar vechi dintr-o carte al cărei titlu A.J. nu-

l poate distinge, o sticluţă cu ojă sclipitoare, o figurină care reprezintă un homar gata să arunce o minge de baseball, nişte colţi de vampir din plastic, o sticlă cu şampanie bună încă nedesfăcută, o...

— A.J., îl întrerupe Amelia. Mă asculţi?

— Da, sigur. De fapt, eu... *Mă holbez la lucrurile tale.* Eu nu sunt obişnuit cu Skype-ul. Poţi deriva un verb din „Skype“?

— Nu cred că *Oxford English Dictionary* s-a pronunţat, dar poţi folosi verbul. După cum ziceam, în noua colecţie de vară Knightley a pregătit nu una, ci două colecţii de povestiri scurte.

Amelia descrie volumele, iar A.J. începe să spioneze. *Ce carte o fi aia?* E mai subţire decât o Biblie sau un dicţionar. Se apleacă să vadă mai bine, dar textul cu foiţă de aur e prea şters ca să poată fi descifrat într-o teleconferinţă. Ce enervant că nu poate apropia imaginea sau modifica unghiul! Amelia a tăcut. E clar că aşteaptă un răspuns din partea lui A.J.

— Abia aştept să le citesc.

— Grozav! Atunci, ţi le trimit prin poştă azi sau mâine. Şi asta-i tot, până la lista din toamnă.

— Sper că o să poţi veni personal.

— O să vin cu siguranţă.

— Ce carte e aia? întreabă A.J.

— Care?

— Aia veche, sprijinită de lampă. Pe măsuţa din spatele tău.

— Cred şi eu c-ai vrea să ştii. E preferata mea. Tata mi-a făcut-o cadou când am terminat facultatea.

— Deci ce carte e?

— Dacă ajungi vreodată în Providence, o să-ţi arăt, îi spune Amelia.

A.J. se uită la ea. Cuvintele astea ar fi putut părea o invitaţie, dar când le rostise, Amelia nici nu ridicase ochii din notiţele pe care şi le lua. Şi totuşi...

— Brett Brewer pare un tip de treabă, îi spune A.J.

— Cum?

— M-a sunat să mă anunţe că te-ai rănit şi că nu poţi veni, explică el.

— Aha.

— Mi s-a părut că vorbeşte ca Bill din *True Blood*.

Amelia râde.

— Ia te uită! Arunci cu aluzii la *True Blood*. Data viitoare când îl văd pe Brett, trebuie să-i spun.

— Apropo, când are loc nunta? Sau deja a trecut?

Amelia ridică privirea spre el.

— De fapt, am anulat-o.

— Îmi pare rău.

— S-a întâmplat cu ceva timp în urmă. De Crăciun.

— Când m-a sunat, am crezut...

— Când te-a sunat, stătea la mine acasă. Încerc să rămân prietenă cu foştii iubiţi, explică Amelia. Ăsta-i stilul meu.

A.J. ştie că e băgăreţ, dar nu se poate abţine:

— Ce s-a întâmplat?

— Brett e un tip grozav, dar adevărul e că, din păcate, nu avem prea multe lucruri în comun.

— Într-adevăr, în cuplu afinităţile contează.

Telefonul Ameliei sună.

— E mama. Trebuie să răspund. Ne vedem peste câteva luni, bine?

A.J. dă din cap. Legătura pe Skype se întrerupe, iar statusul Ameliei se schimbă în „Plecat“.

Deschide motorul de căutare şi tastează o frază: „atracţii educative pentru familii în apropiere de Providence, Rhode Island“. Căutarea nu are rezultate deosebite: un muzeu pentru copii, un muzeu de păpuşi, un far şi multe altele, pe care le-ar putea face mai lesne în Boston. Mintea îi rămâne la Grădina Englezească a Animalelor Verzi, din Portsmouth. Cu ceva timp în urmă, a citit împreună cu Maya o carte ilustrată despre o grădină englezească, iar atunci Maya păruse foarte atrasă de subiect. În plus, le face bine să mai plece de pe insulă, nu? O s-o ducă pe Maya să vadă animalele, apoi o să dea o fugă până la Portsmouth, să viziteze o prietenă suferindă.

Seara, la cină, îi spune fetiţei:

— Maya, ţi-ar plăcea să vezi un arbust uriaş tuns în formă de elefant?

Maya se uită la el şi îi spune:

— Ai o voce ciudată.

— Chestia asta e tare, Maya. Îţi aminteşti că am citit împreună o carte despre grădini cu arbuşti de-ăştia?

— Da, când eram mică.

— Da. Am găsit un loc cu o grădină cu animale sculptate din arbuşti. Trebuia să merg oricum în Providence, să vizitez un prieten bolnav, şi mi-am zis că ar fi tare dacă am merge să vedem grădina cu animale, dacă tot o să fim prin zonă.

Se aşază la computer şi îi arată site-ul despre animale sculptate din arbuşti.

— Bine, aprobă Maya seriosă. Mi-ar plăcea să le văd.

Îi atrage atenţia lui A.J. că pe site e menţionat că grădina nu se află în Providence, ci în Portsmouth.

— Portsmouth şi Providence sunt la o aruncătură de băţ una de cealaltă, îi spune A.J. Rhode Island e cel mai mic stat din America.

Dar se dovedeşte că Portsmouth şi Providence nu sunt, de fapt, chiar atât de apropiate. Deși poţi ajunge de la un oraş la altul cu autobuzul, cel mai uşor e să mergi până acolo cu maşina, iar A.J. nu are permis de conducere. Îl sună pe Lambiase şi îl roagă să vină cu ei.

— Am impresia că puştoaica e în limbă după grădinile astea, observă Lambiase.

— Le adoră, confirmă A.J.

— Pur şi simplu mi se pare ciudat ca un copil să fie pasionat de treburi de-astea.

— Păi, Maya e un copil ciudat.

— Dar toiul iernii e cea mai potrivită perioadă ca să faci turul unei grădini?

— E aproape primăvară. În plus, acum îi plac grădinile cu animale sculptate. Cine ştie dacă o să-i mai placă şi la vară?

— E adevărat, copiii sunt schimbători, zice Lambiase.

— Să ştii că nu eşti obligat să vii cu noi.

— Ba nu, o să vin. Cine n-ar vrea să vadă un elefant verde, uriaş? Dar, ştii, câteodată ţi se zice că urmează să faci un anumit soi de călătorie, dar pe urmă descoperi că, de fapt, călătoria e cu totul alta. Mă-nţelegi? Pur şi simplu vreau să ştiu ce fel de călătorie mă aşteaptă. Mergem să vedem grădini cu animale sau cu totul altceva? De pildă, pe prietena aia a ta?

A.J. trage aer în piept.

— Da, mi-a dat prin cap să trec şi pe la Amelia.

A doua zi, A.J. îi trimite Ameliei un SMS: *Am uitat să-ţi zic: săptămâna viitoare Maya şi cu mine o să fim în Rhode Island. În loc să-mi trimiţi şpalturile prin poştă, aş putea trece să le iau de la tine.*

Amelia: *Nu le am aici. O să le primesc din NYC.*

S-a zis cu planul meu şubred, îşi spune A.J.

După câteva minute, Amelia îi trimite un alt SMS: *Dar ce căutaţi în Rhode Island?*

A.J.: *Mergem să vedem o grădină cu animale din arbuşti, în Portsmouth. Mayei îi plac grădinile astea!* (Semnul exclamării îl face să se simtă doar niţel umilit.)

Amelia: *Habar n-aveam că au aşa ceva acolo. Mi-ar plăcea să vin cu voi, dar deocamdată sunt doar semimobílă.*

A.J. aşteaptă câteva minute, apoi îi scrie: *Ai nevoie de vizitatori? Am putea trece pe la tine.*

Nu primeşte răspuns imediat. A.J. îi interpretează tăcerea ca pe un răspuns: Amelia are destui vizitatori.

Dar a doua zi, Amelia îi trimite un SMS: *Sigur, mi-ar plăcea. Să veniţi nemâncaţi. O să pregătesc ceva pentru tine şi pentru Maya.*

— Poţi să-i vezi, dacă te ridici în vârful picioarelor şi te uiţi peste gard, zice A.J. Uite-acolo, în depărtare!

Au plecat din Insula Alice la şapte dimineaţa, au luat bacul până la Hyannis, pe urmă au mers cu maşina două ore, până la Portsmouth, şi au descoperit că Grădina Animalelor Verzi e închisă din noiembrie până în mai.

A.J. se trezeşte că nu îi poate privi în ochi nici pe Lambiase, nici pe Maya. Afară sunt -1,6° Celsius, dar ruşinea îl încălzeşte.

Maya stă în vârful degetelor şi când manevra nu funcţionează, încearcă să ţopăie.

— Hai că te ridic eu, îi spune Lambiase şi o ia pe umeri.

— Parcă văd ceva, spune Maya fără prea multă convingere. Nu, chiar că nu văd nimic. Toate animalele sunt acoperite.

Buza de jos începe să-i tremure. Se uită la A.J. cu ochi îndureraţi. El îşi zice că nu mai suportă.

Dintr-odată fetiţa îi surâde larg.

— Dar ştii ce, tati? Pot să-mi imaginez cum arată elefantul sub învelitoare. Şi tigrul. Şi unicornul!

Maya dă din cap spre tatăl ei, de parcă ar spune: *E clar că ai vrut să fac exerciţiul ăsta de imaginaţie când m-ai adus aici în toiul iernii.*

— Bravo, Maya!

A.J. se simte cel mai rău părinte de pe planetă, dar încrederea Mayei în el pare reînnoită.

— Uite, Lambiase! Unicornul tremură de frig. Se bucură că poartă învelitoarea. Vezi, Lambiase?

A.J. se apropie de ghereta paznicului, de unde acesta îi aruncă o privire compătimitoare.

— Se-ntâmplă foarte des, îi zice.

— Atunci, nu credeţi că mi-am traumatizat fiica pe viaţă? întreabă A.J.

— Ba da, îi răspunde paznicul. Probabil că aţi făcut-o, dar mă-ndoiesc că din cauza vreunui eveniment de azi. Niciun copil n-a luat-o pe căi greşite fiindcă n-a văzut animale din arbuşti.

— Chiar dacă de fapt tatăl fetiţei voia să ajungă la o fată sexy din Providence?

Aparent, paznicul n-a auzit propoziţia asta.

— Vă sugerez să faceţi turul vilei victoriene. Copiii o adoră.

— Chiar aşa?

— Bineînţeles. Cel puţin unii dintre ei. De ce nu? Poate copilului dumneavoastră o să-i placă.

Vila victoriană îi aduce aminte Mayei de *Secretul doamnei Frankweiler* [64] , o carte pe care Lambiase nu a citit-o.

— Vai, trebuie s-ociteşti! îi spune Maya. O să-ţi placă la nebunie. E despre o fetiţă şi fratele ei, care fug de acasă şi...

— Nu-i nimic amuzant când un copil fuge de acasă, se încruntă el. Ca poliţist, te asigur că cei mici n-o duc bine pe străzi.

— Se duc la un muzeu uriaş din New York şi se ascund acolo. E... continuă Maya.

— E o infracţiune, completează Lambiase. Mai mult ca sigur, e un caz de încălcare a proprietăţii personale. Pe deasupra, probabil că e şi un caz de intrare prin efracţie.

— Nu asta-i ideea, îi spune Maya.

După ce iau un prânz la suprapreţ, într-un conac, se duc la Providence şi se cazează la hotel.

— Du-te s-o vezi pe Amelia, îi spune Lambiase lui A.J. Mă gândeam să merg cu puştoaica în oraş, la Muzeul pentru Copii. Vreau să-i demonstrez de ce e atât de ineficient să te ascunzi într-un muzeu; asta cel puţin în lumea de după 11 septembrie 2001.

— Nu eşti obligat să faci asta.

A.J. plănuise să o ia pe Maya cu el, aşa încât vizita la Amelia să pară mai inocentă. (Ei bine, da, era dispus să se coboare într-atât încât să se folosească de fiica lui preaiubită ca de un instrument.)

— Nu te mai simţi aşa de vinovat! La asta folosesc naşii de botez. La a-ţi sări în ajutor.

A.J. ajunge la casa Ameliei cu câteva minute înainte de ora cinci. A adus cu el o sacoşă enormă plină cu romane de-ale lui Charlaine Harris [65] , o sticlă de Malbec bun şi un buchet de floarea-soarelui. După ce sună la uşă, decide că florile sunt prea stridente, aşa că le piteşte sub pernele aşezate pe leagănul din verandă.

Când Amelia deschide uşa, A.J. vede că îşi sprijină genunchiul pe un mic cărucior cu rotile. Ghipsul e roz şi acoperit de semnături, aidoma albumului de sfârşit de an al celui mai îndrăgit puşti din şcoală.

Amelia poartă o rochie mini bleumarin, iar în jurul gâtului şi-a înfăşurat neglijent o eşarfă cu model roşu. Parc-ar fi o stewardesă.

— Unde e Maya? îl întreabă ea.

— Prietenul meu, Lambiase, a dus-o în Providence, la Muzeul pentru Copii.

Amelia îşi înclină capul într-o parte.

— Asta e cumva o întâlnire romantică?

A.J. încearcă să-i explice că grădina cu animale era închisă. Povestea pare incredibil de neconvingătoare şi, când ajunge la jumătatea ei, aproape că se hotărăşte să lase geanta uriașă şi s-o rupă la fugă.

— Te necăjeam doar, îi spune ea. Intră.

Casa Ameliei e dezordonată, dar curată. Are o canapea cu husă din catifea mov, un pian micuţ, o masă de sufragerie cu douăsprezece locuri, multe poze înrămate, cu prieteni şi rude, numeroase plante în ghivece, aflate în diverse stadii de viaţă, un motan chior, Puddleglum [66] , şi, fireşte, cărţi împrăştiate peste tot. Casa miroase a mâncarea pe care tocmai o găteşte – lasagna şi pâine cu usturoi. A.J. îşi scoate bocancii, ca să nu lase urme de noroi.

— Casa ta îţi seamănă leit.

— Dezordonată şi plină de obiecte desperecheate, zice ea.

— Eclectică, fermecătoare.

A.J. îşi drege glasul şi încearcă să nu se simtă insuportabil de sentimental.

Abia după ce termină de mâncat şi beau amândoi a doua sticlă cu vin, A.J. îşi ia inima în dinţi şi o întreabă ce n-a mers în relaţia ei cu Brett Brewer.

Amelia surâde puţin.

— Dacă-ţi spun, nu vreau să înţelegi greşit.

— N-o să înţeleg greşit, îţi promit.

Amelia dă pe gât resturile de vin.

— Toamna trecută, când vorbeam întruna prin e-mailuri... Ştii ce? Nu vreau să crezi că m-am despărţit de el din cauza ta, că nu aşa s-a întâmplat. M-am despărţit de el pentru că, tot vorbind cu tine, mi-am adus aminte cât de important e să ai afinităţi şi pasiuni comune cu celălalt. Probabil că sună caraghios.

— Nu, spune A.J.

Amelia mijeşte adorabilii ei ochi căprui.

— Ai fost aşa de rău cu mine când ne-am întâlnit prima oară! N-am uitat, să ştii!

— Speram să fi uitat.

— Am o memorie de elefant.

— M-am purtat oribil, recunoaşte A.J. În apărarea mea, pot spune că treceam printr-o perioadă grea.

Se apleacă peste masă şi îi îndepărtează de pe faţă o buclă blondă.

— Când te-am văzut prima oară, mi-am spus că arăţi ca o păpădie.

Amelia îşi pipăie părul, stânjenită.

— Părul meu e o pacoste.

— Păpădiile sunt florile mele preferate.

— De fapt, am impresia că păpădia e o buruiană, îi spune ea.

— Eşti răpitoare.

— Când eram la şcoală, porecla mea era Big Bird.

— Îmi pare rău!

— Există porecle şi mai rele. I-am povestit mamei despre tine. Mi-a zis că nu i se pare că ai fi bun pe post de iubit, A.J.

— Ştiu. Îmi pare rău. Eu te plac enorm.

Amelia oftează şi dă să strângă masa.

El se ridică.

— Nu, te rog să mă laşi pe mine! Ar trebui să stai aşezată.

A.J. strânge farfuriile şi le pune în maşina de spălat vase.

— Vrei să vezi ce carte era aia? îl întreabă ea.

— Ce carte? întreabă A.J. în timp ce umple cu apă vasul de lasagna.

— Aia din biroul meu, despre care m-ai întrebat. Nu ai venit aici ca s-o vezi?

Amelia se ridică şi schimbă căruciorul cu nişte cârje.

— Apropo, ca să ajungem în biroul meu, trebuie să traversăm dormitorul.

El aprobă dând din cap. Păşeşte abrupt prin dormitor, ca să nu pară obraznic. Aproape că a ajuns la uşa biroului, când ea se aşază pe pat şi îi zice:

— Stai. O să-ţi arăt cartea mâine.

Bate uşor cu mâna locul de lângă ea.

— Mă doare glezna, aşa că îmi cer scuze dacă mecanismele mele de seducţie nu-s la fel de subtile ca de obicei.

Întorcându-se din drum şi apropiindu-se de patul ei, A.J. se străduieşte să fie degajat. Dar A.J. n-a fost niciodată degajat.

După ce ea adoarme, intră în biroul ei pe vârfuri.

Cartea se sprijină de lampă; e neatinsă încă din ziua când au discutat pe Skype. Chiar şi în clipa asta, când o vede de aproape, coperta e prea ştearsă ca să poată descifra scrisul. O deschide la pagina de titlu: *A Good Man is Hard to Find*, de Flannery O'Connor.

Pe pagină e scris un mesaj:

Dragă Amy, mama ta zice că e autorul tău preferat. Sper să nu te superi că am citit povestirea care dă titlul cărţii. Mi s-a părut puţin sumbră, dar mi-a plăcut. Felicitări cu ocazia absolvirii! Sunt foarte mândru de tine. Te iubesc mult.

Tata.

A.J. închide cartea şi o pune la loc, sprijinind-o de lampă. Scrie un bilet:

Dragă Amelia, n-aş putea îndura să aştepţi până apare lista de toamnă de la Knightley înainte să te întorci pe Insula Alice.

A.J.F.

Faimoasa broască săltăreaţă din Ţinutul Calaveras [67]

1865/Mark Twain

Povestirea asta e un precursor al postmodernismului şi o poveste despre un cartofor înrăit şi broasca lui cea mai bună. Intriga nu-i cine ştie ce, dar merită s-o citeşti ca să vezi cât se distrează Mark Twain cu autoritatea narativă. (Când îl citesc pe Twain, mi se pare adesea că se distrează mult mai mult decât mine.)

Broasca săltăreaţă *îmi aminteşte întotdeauna de ziua în care Leon Friedman a venit în oraş.*

Ţii minte, Maya? Dacă nu, roag-o o dată pe Amy să-ţi povestească. Prin uşă vă văd pe amândouă pe vechea canapea mov a lui Amy. Tu citeşti Cântecul lui Solomon *de Toni Morrison [68] , iar ea se delectează cu* Olive Kitteridge *de Elizabeth Strout [69] . Motanul Puddleglum stă tolănit între voi şi nu ţin minte să fi fost vreodată atât de fericit ca acum.*

A.J.F.

În primăvară Amelia începe să poarte pantofi cu talpă plată şi face mult mai multe vizite librăriei Island Books decât e necesar pentru acest client. Dacă şeful ei bagă de seamă, nu spune nimic. În industria editorială încă lucrează oameni cu bun-simţ şi, în plus, A.J. Fikry achiziţionează nemaipomenit de multe titluri ale Editurii Knightley – chiar mai multe decât oricare altă librărie din culoarul nord-estic. Şefului Ameliei nu-i pasă dacă cifrele de vânzări ridicate se datorează iubirii, comerţului sau amândurora. Şeful îi sugerează Ameliei:

— Ce-ar fi să-i propui domnului Fikry să amenajeze un stand Knightley la intrarea în librărie?

În primăvară A.J. o sărută pe Amelia cu o clipă înainte ca ea să urce pe bacul care o va duce înapoi la Hyannis şi-i spune:

— Nu te poţi instala pe o insulă. Asta te-ar sili să faci prea multe călătorii în scop de serviciu.

Ea îl ţine un pic la distanţă şi îl tachinează:

— De acord. Nu cumva ăsta-i modul tău de a mă ruga să mă mut pe Insula Alice?

— Nu, eu... Pur şi simplu mă gândesc la tine, îi spune A.J. Ziceam doar că n-ar fi practic dacă te-ai muta pe Alice.

— Chiar că nu.

Cu o unghie roz fosforescent, Amelia desenează o inimă pe pieptul lui.

— Ce nuanţă e asta? întreabă A.J.

— „Ochelari cu Lentile Roz“.

Se aude sirena, iar ea urcă pe bac.

În primăvară, aşteptând un autobuz Greyhound, el îi spune:

— Trei luni pe an nici măcar n-ai putea să ajungi pe Alice.

— Mi-ar fi mai uşor să fac naveta în şi din Afganistan, încuviinţează ea. Apropo, îmi place că deschizi discuţia exact în staţia de autobuz.

— Încerc să mi-o alung din minte până în ultima clipă.

— E şi asta o strategie.

— Înţeleg că strategia mea nu ţi se pare prea reuşită.

O ia de mână. Mâinile ei sunt mari, dar frumoase. De pianistă. De sculptoriţă.

— Ai mâini de artistă.

Amelia dă ochii peste cap.

— Şi minte de agent de vânzări.

Şi-a lăcuit unghiile cu ojă purpuriu-închis.

— Ce culoare e asta?

— „Călătorul cu Dor“. Că tot veni vorba, te-ar deranja dacă aş da cu ojă unghiile Mayei când mai vin pe Insula Alice? Mă tot bate la cap.

În primăvară Amelia o duce pe Maya la drogherie şi o lasă să-şi aleagă orice ojă îşi doreşte, de orice culoare.

— Tu cum alegi? se interesează Maya.

— Câteodată mă întreb în ce dispoziţie sunt. Alteori, mă întreb în ce dispoziţie mi-ar plăcea să fiu.

Maya cercetează cu luare-aminte şirurile de flaconaşe de sticlă. Alege o nuanţă de roşu, apoi pune sticluţa la loc. Ia de pe raft un recipient cu ojă argintie, cu irizaţii.

— Ooo, ce culoare drăguţă! Acum urmează partea cea mai nostimă. Fiecare culoare are un nume, îi spune Amelia. Uită-te pe fundul sticluţei.

Maya se conformează.

— Au un titlu, ca o carte! *Pearly Riser*, citeşte fetiţa. Şi a ta cum se numeşte?

Amy a ales un albastru-deschis.

— „Nu Complica Lucrurile.“

În weekend Maya îl însoţeşte pe A.J. la docuri. O strânge pe Amelia în braţe şi o roagă să nu plece.

— Nici eu nu vreau să plec, îi zice Amelia.

— Şi-atunci, de ce trebuie să pleci?

— Pentru că nu locuiesc aici.

— De ce nu locuieşti aici?

— Pentru că lucrez în altă parte.

— Ai putea lucra aici, la magazin.

— Nu se poate. Tatăl tau m-ar masacra. În plus, îmi place slujba mea.

Amelia se uită la A.J., care se preface ocupat nevoie-mare să se uite la telefon. Se aude sirena.

— Ia-ţi rămas-bun de la Amy, spune A.J.

De pe puntea bacului, Amelia îi strigă:

— Eu nu pot pleca din Providence. Tu nu poţi pleca din Insula Alice. Situaţia e fără ieşire, din câte se pare.

— Aşa-i. Ce culoare are oja ta azi?

— „Nu Complica Lucrurile.“

— E cu subînţeles?

— Nu.

În primăvară, mama Ameliei îi spune:

— Nu-i corect faţă de tine. Ai treizeci de şase de ani şi de întinerit, nu mai întinereşti. Dacă vrei cu adevărat să ai un copil, nu-ţi permiţi să mai pierzi timpul cu relaţii imposibile, Amy.

Ismay îi zice lui A.J.:

— Nu-i corect faţă de Maya să-i acorzi acestei persoane un loc atât de important în viaţa ta, dacă n-ai intenţii serioase cu ea.

Iar Daniel îi zice lui A.J.:

— N-ar trebui să-ţi schimbi viaţa de dragul niciunei femei.

În iunie, vremea frumoasă îi face pe cei doi să uite de aceste probleme şi de alte obiecţii. Când vine să prezinte lista de toamnă, Amelia rămâne două săptămâni în Alice. Poartă pantaloni scurţi, din bumbac încreţit, şi şlapi împodobiţi cu margarete.

— Probabil că vara asta n-o să te prea văd, îl anunţă pe A.J. O să plec în interes de serviciu şi pe urmă, în august, vine mama să mă viziteze.

— Aş putea veni eu la tine, îi sugerează A.J.

— N-o să stau prea mult pe acasă. Doar în august. Dar îţi ia mult să înveţi s-o placi pe mama.

A.J. o unge pe spatele moale cu loţiune de protecţie solară şi decide că pur şi simplu nu poate trăi fără ea. Hotărăşte să născocească un motiv ca ea să întoarcă pe insulă.

Cum ajunge în Providence, o apelează pe Skype.

— M-am gândit. Ar trebui să-l chemăm pe Leon Friedman să vină aici în august, să dea autografe în librărie, cât mai sunt în oraș turiştii de vară.

— Dar tu deteşti turiştii de vară! obiectează Amelia.

L-a auzit de mai multe ori tunând şi fulgerând împotriva rezidenţilor sezonieri din Insula Alice: familiile care intră în librărie după ce au cumpărat îngheţată de la gelateria Captain Boomer şi-şi lasă ţâncii să alerge şi să atingă totul; oamenii care vin la festivalul de teatru şi râd prea tare; nespălaţii care îşi închipuie că o vizită săptămânală la plajă ţine loc de igienă personală.

— Nu-i adevărat, zice A.J. Îmi place să mă plâng, dar e drept că le vând destule cărţi. Iar Nic zicea că, în ciuda credinţei răspândite, cea mai propice perioadă pentru un eveniment la care participă un autor e luna august. Până atunci lumea s-a plictisit atât de tare, încât ar face orice să se distreze; inclusiv să vină la un eveniment în care autorul citeşte din propria operă.

— O lectură a autorului, spune Amelia. Vai, ăsta-i divertisment ieftin!

— Dacă-l compari cu *True Blood*, cred că ai dreptate.

Amelia îi ignoră replica.

— De fapt, ador lecturile publice.

Când abia începuse să lucreze în industria editorială, un iubit de-al ei o târâse la un eveniment la care participa Alice McDermott [70] , pe strada 92 Y, la care era intrare cu plată. Ea crezuse că nu îi plăcuse *Charming Billy*, dar când a auzit-o pe Alice McDermott citind din

cartea ei – felul în care îşi mişca braţele, accentul pus pe anumite cuvinte –, şi-a dat seama că nu înţelesese deloc romanul. După ce au plecat de la lectura publică, iubitul ei îşi ceruse scuze:

— Îmi pare rău că a fost un rateu.

După o săptămână Amelia pusese capăt relaţiei. Ce tânără fusese pe atunci şi ce standarde absurd de înalte avusese!

— Bine, îi zice ea lui A.J. O să te pun în legătură cu agentul lui literar.

— O să participi şi tu la eveniment, nu?

— O să încerc. În august vine mama, deci...

— Adu-o şi pe ea, îi spune A.J. Mi-ar plăcea s-o cunosc.

— Zici asta doar fiindcă deocamdată n-ai cunoscut-o.

— Amelia, iubirea mea, trebuie să vii. De dragul tău îl chem aici pe Leon Friedman.

Primul lucru pe care A.J. îl face a doua zi de dimineaţă e să-l sune pe agentul literar al lui Leon Friedman, de la Editura Knightley. Femeia trebuie să caute pe Google numele lui Friedman, ca să se dumirească despre ce carte e vorba.

— Mamă! Sunteţi primul care îmi solicită un eveniment cu autorul cărţii.

— Volumul e răsfăţatul librăriei. Am vândut o grămadă de exemplare, îi spune A.J.

— Cred că sunteţi prima persoană care va găzdui *vreodată* o manifestare cu Leon Friedman. Vorbesc serios! Nu sunt sigură.

Agentul literar face o pauză.

— O să discut cu editorul lui, să văd dacă autorul e în stare să participe la evenimente. Nu l-am cunoscut niciodată, dar mă uit acum la poza lui şi omul mi se pare... matur. Pot să vă sun eu după aceea?

— Dacă nu e prea matur să călătorească, aş vrea să programez evenimentul la sfârşitul lui august, înainte să plece turiştii. Aşa, va vinde şi mai multe cărţi.

După o săptămână, agentul îi transmite că Leon Friedman e încă viu şi că în august e disponibil pentru evenimentul de la Island Books.

A.J. nu a mai găzduit un autor de ani buni fiindcă îi lipseşte talentul pentru astfel de aranjamente. Librăria a organizat cel mai recent eveniment la care a fost prezent un autor pe vremea când Nic încă trăia şi ea se ocupase de toate de fiecare dată. A.J. se căzneşte să-şi aducă aminte ce anume făcea ea.

Comandă cărţi, atârnă prin magazin postere cu chipul din tinereţe al lui Leon Friedman, trimite mesaje relevante pe reţelele sociale şi îşi roagă prietenii şi angajaţii să facă acelaşi lucru. Chiar şi aşa, i se pare că eforturile lui nu sunt de ajuns. Petrecerile literare ale lui Nic aveau mereu câte o şmecherie, iar A.J. încearcă să născocească şi el una. Leon Friedman e BĂTRÂN, iar cartea a fost un eşec răsunător. Niciunul dintre aceste adevăruri nu e favorabil unei petreceri. Cartea e romantică, dar nespus de deprimantă. A.J. hotărăşte să-l sune pe Lambiase. Poliţistul îi sugerează să servească la eveniment creveţi

congelaţi de la Costco, iar A.J. recunoaşte de acum că asta e propunerea prestabilită de petrecere a lui Lambiase.

— Hei, dacă tot te-ai apucat să organizezi evenimente, tare mi-ar plăcea să-l cunosc pe Jeffrey Deaver. La secţia de poliţie din Alice, toţi suntem fani înrăiţi, îi zice poliţistul.

Apoi A.J. îl sună pe Daniel, care îl informează:

— O petrecere literară are nevoie doar de alcool din belşug.

— Dă-mi-o pe Ismay! cere A.J.

— Dat fiind că volumul nu e nici strălucit, nici prea literar, ce-ai zice de o petrecere în grădină? îi propune Ismay. *The Late Bloomer.* Flori [71] , pricepi?

— Pricep.

— Toată lumea să poarte pălării înflorate. Pune-l pe autor să jurizeze un concurs de pălării sau ceva asemănător. O să mai destindă atmosfera; probabil că toate mămicile din oraş cu care te-ai împrietenit o să vină, măcar ca să aibă ocazia de a se fotografia unele pe altele în timp ce poartă pălării caraghioase.

A.J. cântăreşte propunerea.

— Mi se pare groaznic.

— E doar o sugestie.

— Dar acum, că mă gândesc, probabil că e groaznic într-un mod potrivit.

— Accept complimentul. Amelia vine?

— Sper din suflet, spune A.J. Pentru ea organizez petrecerea asta afurisită.

În iulie, A.J. şi Maya intră în singurul magazin cu bijuterii alese de pe Insula Alice. El îi arată un inel cu model vechi, cu montură simplă şi piatră pătrată.

— E prea banal, îi spune Maya şi alege unul cu un diamant galben, mare cât hotelul Ritz, care costă cam cât un exemplar din ediţia princeps din *Tamerlane*, în cea mai bună stare.

Până la urmă, cei doi aleg un inel inspirat de epoca anilor ’60: în mijloc are un diamant, iar montura e alcătuită din petale de email.

— Seamănă cu o margaretă, observă Maya. Lui Amy îi plac florile şi lucrurile vesele.

A.J. îşi spune că inelul e puţin ţipător, dar ştie că fetiţa are dreptate – Amelia l-ar alege pe ăsta; bijuteria o s-o facă fericită. În cel mai rău caz, inelul o să se asorteze cu şlapii ei.

Pe drumul de întoarcere către librărie, A.J. o previne pe Maya că e posibil ca ea să refuze.

— Chiar dacă ar refuza, ar rămâne tot prietena noastră, îi spune el.

Micuţa dă din cap îndelung.

— De ce să refuze?

— Păi... De fapt, din multe motive. Tatăl tău nu-i tocmai o partidă strălucită.

Maya râde.

— Eşti caraghios!

— Şi aici, unde locuim noi, se ajunge greu. Iar slujba ei o obligă să călătorească.

— O s-o ceri de soţie la petrecerea literară? întreabă Maya.

A.J. clatină din cap.

— Nu. Nu vreau să se simtă stânjenită.

— De ce s-ar simţi stânjenită?

— Păi, nu vreau să se simtă strânsă cu uşa şi să accepte doar pentru că o grămadă de lume e de faţă, înţelegi?

Când avea el nouă ani, tatăl lui îl dusese la un meci al echipei Giants. Se aşezaseră lângă o femeie pe care iubitul ei o ceruse în căsătorie într-o pauză, iar momentul fusese transmis pe ecranul uriaş al terenului. Când camera video se îndreptase asupra ei, femeia spusese că acceptă, dar imediat ce meciul a fost reluat, a început să plângă în hohote. După aceea lui A.J. nu-i mai plăcuse fotbalul chiar atât de mult.

— Şi poate că nici eu nu vreau să mă fac de râs.

— Atunci, o întrebi după petrecere?

— Poate, dacă reuşesc să-mi fac curaj.

Maya aprobă dând din cap şi îşi şterge lentilele ochelarilor de tricou.

— Tati, i-am povestit despre animalele din arbuşti.

— Ce i-ai zis, mai exact?

— Că nici măcar nu-mi plac animalele astea şi că sunt sigură că am mers în Rhode Island ca să te întâlneşti cu ea.

— De ce i-ai spus asta?

— Acum câteva luni a zis că uneori eşti „greu de descifrat“.

— Mă tem că are dreptate.

Scriitorii nu seamănă niciodată cu portretele lor de autor, dar când face cunoştinţă cu Leon Friedman, primul lucru care-i trece prin cap lui A.J. e că omul *chiar* nu seamănă deloc cu portretul lui. În fotografie, Friedman e mai slab, bărbierit cu grijă, iar nasul pare mai mare. Leon Friedman de acum pare o încrucişare între Ernest Hemingway la bătrâneţe şi un Moş Crăciun de mall: un nas mare şi roşu, burtă, barbă albă, stufoasă, şi ochi jucăuşi. Leon Friedman din prezent pare cu zece ani mai tânăr decât omologul lui din fotografie. A.J. conchide că e din cauza excesului ponderal şi a bărbii. Friedman se prezintă:

— Leon Friedman, romancier prodigios.

Îl strânge pe A.J. într-o îmbrăţişare viguroasă.

— Mă bucur de cunoştinţă. Probabil că tu eşti A.J. Fătuca de la Knightley zice că îmi adori cartea. Ai gusturi bune, dacă-mi permiţi s-o spun.

— Mi se pare interesant că vă catalogaţi cartea drept un roman. Nu e mai degrabă un roman sau un volum de memorii?

— Ei, am putea să dezbatem chestiunea asta la nesfârşit, nu? Din întâmplare, nu ai ceva de băut pentru mine? După ce beau o gură de vin, mă descurc mai bine cu genul ăsta de evenimente.

Ismay a adus ceai şi minisendvişuri, dar nu alcool. Evenimentul fusese programat pentru ora 14.00, într-o duminică, iar Ismay nu considerase că băutura era necesară sau că se potrivea cu atmosfera petrecerii. A.J. se duce la etaj să caute o sticlă cu vin.

Când se întoarce, Maya e aşezată pe genunchiul lui Friedman.

— Îmi place *The Late Bloomer*, îi spune fetiţa, dar nu cred că mă încadrez în publicul-ţintă al cărţii.

— Oho, micuţo, ce observaţie interesantă!

— Fac multe observaţii interesante. În afară de dumneavoastră, am mai cunoscut doar un singur scriitor, pe Daniel Parish. Îl ştiţi?

— Nu cred.

Ea oftează.

— E mai greu să stau de vorbă cu dumneavoastră decât cu Daniel Parish. Care este cartea dumneavoastră preferată?

— Nu cred că am o carte preferată. Mai bine mi-ai spune ce vrei să primeşti de Crăciun.

— De Crăciun? se miră fetiţa. Păi, Crăciunul e abia peste patru luni.

A.J. îşi recuperează fiica din poala lui Friedman şi îi dă la schimb un pahar cu vin.

— Foarte mulţumesc, îi spune scriitorul.

— V-ar deranja să semnaţi nişte volume pentru librărie, cât aşteptaţi?

A.J. îl conduce în spate şi îi pune în braţe o cutie cu volume broşate şi un stilou. Friedman tocmai se pregăteşte să-şi scrie numele pe o copertă, când A.J. îl întrerupe.

— Dacă nu vă supăraţi, de obicei rugăm autorii să semneze pe pagina de titlu.

— Scuze, vine replica lui Friedman. Nu-s obişnuit cu treaba asta.

— Nu face nimic, îl asigură A.J.

— Să-mi spui ce anume vrei să fac.

— Bun. Eu o să spun câteva cuvinte despre dumneavoastră. M-am gândit că pe urmă v-aţi putea prezenta cartea – ce anume v-a inspirat şi aşa mai departe –, apoi aţi putea citi câteva pagini şi, dacă o să mai fie timp, o să răspundeţi la ceva întrebări din public. Am organizat un concurs cu pălării în cinstea cărţii şi am fi onoraţi dacă aţi alege câştigătorul.

— Sună grozav! spune Friedman. Friedman. F-R-I-E-D-M-A-N, pronunţă el în timp ce scrie. E uşor să uiţi de „i“-ul ăla.

— Da?

— Păi, ar trebui să existe un al doilea „e“, nu crezi?

Scriitorii sunt persoane excentrice, aşa că A.J. hotărăşte să treacă replica asta cu vederea.

— Mi se pare că vă înţelegeţi bine cu copiii.

— Mda... De Crăciun, lucrez pe post de Moş Crăciun la magazinul Macy din oraşul meu.

— Serios? E neobişnuit.

— Cred că mă pricep.

— Voiam să zic... – A.J. tace, încercând să stabilească dacă ce va spune îl va jigni pe Friedman – am zis asta doar fiindcă sunteţi evreu.

— Ai nimerit-o.

— În carte puneţi accent pe faptul că sunteţi un „fost evreu“. Am zis corect?

— Poţi să-i zici cum vrei. N-ai ceva mai tare ca vinul?

Când începe lectura publică, Friedman a dat deja peste cap câteva pahare, iar A.J. îşi zice că de asta scriitorul pronunţă stâlcit câteva substantive proprii mai lungi şi expresii străine – de exemplu, Chappaqua [72] , *après moi, le déluge* [73] , Hadassah [74] , *L'chaim* [75] , *challah* [76] şi aşa mai departe. Unii scriitori nu se simt în largul lor citind în public. Când i se pun întrebări, se rezumă la răspunsuri scurte:

Î: *Cum a fost la moartea soţiei dumneavoastră?*

R: Trist. Al naibii de trist.

Î: *Care e cartea dumneavoastră preferată?*

R: *Biblia*. Sau *Marţi cu Morrie* [77] . Dar mai degrabă *Biblia*.

Î: *În realitate, arătaţi mai tânăr decât în poză.*

R: Mulţumesc frumos!

Î: *Cum a fost când lucraţi ca ziarist?*

R: Aveam mereu mâinile murdare.

Se simte mai în largul lui alegând cea mai reușită pălărie și în timp ce semnează cărţi. A.J. a reușit să strângă destui oameni, iar coada de la intrare se prelungește până afară. Friedman are o sugestie:

— Ar fi trebuit să folosești niște ţarcuri, cum facem noi, la Macy's.

— În domeniul meu, nu prea avem nevoie de ţarcuri, îi spune A.J.

Amelia și mama ei sunt cele din urmă cărora Friedman le semnează cărţile.

— E nemaipomenit să vă cunosc, îi zice Amelia. Probabil că eu și prietenul meu n-am fi împreună, dacă n-ar fi existat cartea dumneavoastră.

A.J. pipăie inelul de logodnă din buzunar. O fi momentul potrivit? Nu, ar fi prea ostentativ, prea jenant.

— Îmbrăţişează-mă! îi spune Friedman Ameliei.

Ea se aplecă peste masă, iar lui A.J. i se pare că bătrânul strecoară o privire în decolteul ei.

— Asta-i puterea ficţiunii, comentează Friedman.

Ea se uită la el cu atenţie.

— Aveţi dreptate.

Apoi face o pauză.

— Dar în carte nu e vorba de ficţiune, nu? Toate lucrurile alea chiar s-au întâmplat.

— Da, scumpo, bineînţeles, îi răspunde scriitorul.

— Poate că domnul Friedman a vrut să spună că *asta* este puterea naraţiunii, intervine A.J.

Mama Ameliei, care e cât un greiere şi are personalitatea unei călugăriţe, explică:

— Poate că domnul Friedman încearcă să transmită că o relaţie înfiripată pe pasiunea comună pentru o carte nu are prea mulţi sorţi de izbândă.

Apoi mama Ameliei întinde o mână către bătrân:

— Sunt Margaret Loman. Şi eu mi-am pierdut soţul cu câţiva ani în urmă. Fiica mea, Amelia, m-a pus să vă citesc cartea pentru Clubul de Lectură al Văduvelor din Charleston, din care fac parte. Toată lumea a fost de părere că volumul e minunat.

— Vai, ce drăguţ! Cât de... – Friedman îi zâmbeşte larg doamnei Loman. – Cât de...

— Da? repetă doamna Loman.

Friedman îşi drege vocea, pe urmă îşi şterge sudoarea de pe frunte şi de pe nas. Aşa, înroşit la faţă, aduce şi mai mult a Moş Crăciun. Deschide gura, de parcă ar vrea să vorbească, apoi vomită peste teancul de volume proaspăt semnate şi peste pantofii bej, marca Ferragamo, ai doamnei Loman.

— Mi se pare că am băut cam mult, zice Friedman şi râgâie.

— Evident, se arată de acord doamna Loman.

— Mamă, apartamentul lui A.J. e acolo, sus, îi spune Amelia, arătându-i scările.

— Locuieşte deasupra librăriei? întreabă mama ei. Nu mi-ai dezvăluit niciodată informaţia asta încântătoare...

În aceeaşi clipă doamna Loman alunecă în băltoaca de vomă, care se întinde cu repeziciune. Îşi recapătă echilibrul, însă pălăria, care a primit laude la concurs, e pierdută.

Friedman se răsuceşte către A.J.:

— Îmi cer scuze, domnule. Am impresia că am băut prea mult. Câteodată, dacă iau o gură de aer şi fumez o ţigară, stomacul mi se calmează. Sunteţi amabil să-mi arătaţi pe unde se iese?...

A.J. îl conduce afară, pe uşa din spatele librăriei.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Maya.

Văzând că discuţia cu Friedman nu e pe gustul ei, fetiţa se concentrase din nou asupra cărţii *The Lightning Thief* [78] . Se apropie

de masa la care Friedman a semnat exemplarele, iar când vede voma vomită şi ea.

Amelia vine în grabă lângă Maya.

— Te simţi bine?

— Nu mă aşteptam să văd asta, îi explică Maya.

Între timp, pe aleea paralelă cu una din laturile magazinului, Leon Friedman vomită din nou.

— Poate că suferiţi de intoxicaţie alimentară? întreabă A.J.

Scriitorul nu răspunde.

— Poate e din cauza călătoriei cu bacul? Sau a emoţiilor? Să fie căldura de vină?

A.J. nu ştie de ce simte nevoia să dea din gură atât.

— Să vă aduc ceva de mâncare, domnule Friedman?

— Ai o brichetă? îl întreabă scriitorul cu glas răguşit. Pe a mea am lăsat-o în geantă.

A.J. se năpusteşte în magazin. Nu reuşeşte să găsească bricheta.

— DAŢI-MI O BRICHETĂ! strigă el, care rareori ridică tonul. Pe bune, nimeni din cei care lucrează aici nu-mi poate da o brichetă?

Dar, în afară de un angajat ocupat cu casa de marcat şi câţiva oameni rătăciţi de la evenimentul lui Friedman, toată lumea a plecat. O femeie elegantă, de vârsta Ameliei, îşi deschide poşeta încăpătoare.

— S-ar putea să am eu.

A.J. rămâne pe loc, fierbând în suc propriu, în vreme ce femeia scotoceşte prin poşeta care arată mai degrabă ca un geamantan. În sinea lui îşi spune că tocmai de-asta autorii n-ar trebui lăsaţi să intre în librării. Femeia caută în zadar.

— Îmi pare rău, se scuză ea. M-am lăsat de fumat după ce tata a murit de emfizem pulmonar, dar credeam că mai am bricheta.

— Nu-i nimic. Am eu o brichetă la etaj.

— E ceva în neregulă cu scriitorul? se interesează femeia.

— Ca de obicei, îi spune A.J. urcând scările.

O găseşte pe Maya singură în apartament. Are ochii umezi.

— Tati, am vomitat.

— Îmi pare rău.

A.J. dibuieşte bricheta în sertarul lui şi îl închide trântindu-l.

— Unde-i Amelia?

—O s-o ceri de soţie? întreabă fetiţa.

— Nu, draga mea. Nu chiar acum. Trebuie să-i duc o brichetă unui alcoolic.

Maya procesează informaţia.

— Pot să vin şi eu?

A.J. bagă bricheta în buzunar şi, ca să se mişte mai repede, o ia pe Maya pe sus, deşi fetiţa e prea mare ca să mai fie dusă în braţe.

Cei doi coboară, traversează magazinul şi ies din librărie, unde A.J. l-a lăsat pe Friedman. Capul scriitorului e învăluit în fum. Pipa care atârnă languros din degetele lui bolboroseşte ciudat.

— Nu v-am putut găsi geanta, îi spune A.J.

— Am avut-o cu mine de la bun început.

— Ce fel de pipă e aia? întreabă Maya. N-am mai văzut una la fel până acum.

Primul impuls al lui A.J. e să acopere ochii fetiţei, dar apoi izbucneşte în râs. Adică Friedman chiar zburase în avion cu accesorii pentru droguri? Se întoarce către fiica lui:

—Ţii minte că anul trecut am citit împreună *Alice în Ţara Minunilor*?

— Unde-i Friedman? întreabă Amelia.

— I s-a rupt filmul în jeepul lui Ismay, pe bancheta din spate.

— Biata Ismay!

— E obişnuită. De ani întregi e escorta mediatică a lui Daniel Parish, spune A.J. şi se strâmbă. Ar fi frumos din partea mea să merg cu ei.

Stabiliseră ca Ismay să-l ducă pe Friedman până la bac şi după aceea la aeroport, dar A.J. nu-i poate face asta cumnatei sale.

Amelia îl sărută.

— Eşti de treabă. O s-o supraveghez pe Maya şi o să fac curăţenie pe aici, îi zice.

— Mulţumesc. Ultima ta seară în oraş a fost groaznică!

— Ei, măcar a fost memorabilă, răspunde Amelia. Mulţumesc că l-ai invitat pe Leon Friedman, chiar dacă e puţin altfel decât mi-l imaginam.

— Doar puţin.

O sărută, pe urmă se încruntă.

— Am crezut că o să fie mai romantic.

— A fost foarte romantic, îl asigură ea. Ce poate fi mai romantic decât un moş libidinos şi beţiv care se holbează în decolteul meu?

— E mai mult decât beţiv...

A.J. schiţează gestul universal pentru fumatul unei ţigări cu marijuana.

— Poate are cancer?... sugerează Amelia.

— Poate...

— Cel puţin a aşteptat până la sfârşitul evenimentului.

— Eu, unul, nu cred că evenimentul a avut de câştigat din asta.

Ismay îl claxonează.

— Pe mine mă cheamă, spune el. Chiar trebuie să dormi cu mama ta la hotel?

— Nu trebuie. Sunt femeie în toată firea, A.J. Dar mâine plecăm spre Providence dis-de-dimineaţă.

— Nu cred că i-am făcut o primă impresie foarte bună.

— Nimeni nu-i face mamei o impresie bună, îl asigură Amelia.

— În orice caz, dacă poţi, aşteaptă-mă.

Ismay claxonează iar şi A.J. dă fuga la maşină.

Amelia se apucă să cureţe prin librărie. Începe prin a şterge voma şi o lasă pe Maya să se ocupe de resturile mai puţin respingătoare, de exemplu petalele de flori şi paharele de plastic. În rândul din spate stă femeia care adineauri nu-şi găsea bricheta. Poartă o pălărie de fetru gri, pleoştită, şi o rochie de mătase lungă până în pământ. Hainele ei par cumpărate de la un magazin de vechituri, dar Amelia – care chiar cumpără de la asemenea magazine – îşi dă seama că femeia poartă haine scumpe.

— Aţi venit pentru lectura publică? o întreabă ea.

— Da.

— Cum vi s-a părut? se interesează Amelia.

— Omul a fost foarte energic.

— Cam da, aprobă Amelia şi stoarce un burete într-o găleată. N-aş spune că scriitorul a fost întocmai cum mă aşteptam.

— Cum anume vă aşteptaţi să fie?

— Un intelectual, cred. Sună a snobism. Nu m-am exprimat bine. Poate că mă aşteptam la un om mai înţelept.

Femeia dă din cap, aprobator.

— Da, vă înţeleg.

— Probabil că am avut aşteptări prea mari. Lucrez la editura care i-a publicat cartea. De fapt, din toate volumele pe care le-am vândut vreodată, ăsta e preferatul meu.

— De ce?

— Eu....

Se opreşte. Se uită la femeie. Are ochi blânzi. Amelia s-a lăsat adesea păcălită de o pereche de ochi blânzi.

— Când am citit cartea, tatăl meu murise nu cu mult timp în urmă şi probabil că ceva din tonalitatea cărţii mi-a adus aminte de el. Pe deasupra, în carte erau multe lucruri foarte, foarte adevărate.

Amelia începe să măture podeaua.

— Vă încurc? o întreabă femeia.

— Nu, staţi foarte bine acolo.

— Mă simt prost să stau cu mâinile-n sân şi să mă uit.

— Îmi place să mătur. În plus, sunteţi îmbrăcată prea elegant ca să mă ajutaţi.

Amelia mătură cu mişcări prelungi, ritmate.

— Editorii sunt obligaţi să cureţe după evenimente? întreabă femeia.

Amelia râde.

— Nu. Eu sunt iubita proprietarului librăriei. Îl ajut.

Femeia dă din cap.

— Trebuie să fi fost un mare fan al cărţii, dacă l-a invitat pe Leon Friedman aici, după atâţia ani.

— Da.

Amelia vorbeşte încet, aproape în şoaptă:

— Adevărul e că a făcut-o pentru mine. Cartea asta e prima care ne-a plăcut amândurora.

— Ce drăguţ! Ca primul restaurant în care mergeţi împreună, ca prima melodie pe care dansaţi împreună sau ceva asemănător.

— Întocmai.

— Poate că avea de gând să vă ceară de soţie, îi spune femeia.

— M-am gândit şi la asta.

Amelia scutură făraşul în coşul de gunoi.

— De ce credeţi că volumul nu s-a vândut? întreabă femeia, după o scurtă pauză.

— *The Late Bloomer*? Păi... pentru că industria asta e foarte competitivă. Chiar şi atunci când o carte e bună, uneori nu prinde la public.

— Cred că e dificil.

— Cumva scrieţi o carte?

— Am încercat, într-adevăr.

Amelia se opreşte şi se uită la femeie. Are păr castaniu, lung, bine coafat şi foarte drept. Probabil că poşeta ei a costat cât maşina Ameliei. Amelia i se prezintă şi îi întinde o mână:

— Mă cheamă Amelia Loman.

— Leonora Ferris.

— Leonora. Ca Leon, ciripeşte Maya, care a băut un *milkshake*, iar acum şi-a revenit. Eu sunt Maya Fikry.

— Locuiţi în Alice? o întreabă Amelia.

— Nu, am venit până aici pentru eveniment.

Leonora se ridică, iar Amelia îi ia scaunul, îl pliază şi îl reazemă de pertete.

— Probabil şi dumneavoastră sunteţi un mare fan al cărţii. După cum spuneam, iubitul meu locuieşte aici şi, din experienţă, ştiu că e destul de greu să ajungi pe Alice.

— Într-adevăr, încuviinţează femeia şi îşi ia poşeta.

Deodată, un gând se iveşte în mintea Ameliei. Se răsuceşte şi spune:

— Nimeni nu călătoreşte fără un motiv. Cei care se rătăcesc vor să se rătăcească.

— Aţi citat din *The Late Bloomer*, îi spune femeia. Chiar că a fost preferata dumneavoastră.

— A fost. „În tinereţe, niciodată nu m-am simţit tânăr.“ Sau aşa ceva. Vă mai amintiţi fraza?

— Nu, răspunde Leonora.

— Scriitorii nu ţin minte tot ce au scris. Cum ar putea?

— Mi-a părut bine de cunoştinţă.

Leonora se îndreaptă spre ieşire. Amelia îi pune o mână pe umăr.

— Dumneavoastră sunteţi autorul, nu? îi zice Amelia. Sunteţi Leon Friedman.

Leonora clatină din cap.

— Nu chiar.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Cu mult timp în urmă, o tânără a scris un roman, dar nimeni nu a vrut să-l publice. Cartea era despre un bătrân a cărui soţie murise. Nu avea ca personaje fiinţe supranaturale şi nici nu aborda concepte superioare, aşa că tânăra şi-a spus că o să fie mai uşor dacă îi schimbă titlul şi îl etichetează drept un volum de memorii.

— Dar... Asta... nu-i corect, se bâlbâie Amelia.

— Ba da. Chiar dacă evenimentele din carte nu s-au petrecut în realitate, ele tot sunt adevărate pe plan emoţional.

— Şi-atunci, cine e bărbatul ăla?

— Am sunat la o agenţie de casting. De obicei îl joacă pe Moş Crăciun.

Amelia clatină din cap.

— Nu înţeleg. De ce aţi venit la lectură? De ce atâta cheltuială şi atât efort? De ce aţi riscat?

— Cartea era deja un eşec. Şi câteodată vrei să ştii... să vezi cu ochii tăi că munca ta a însemnat ceva pentru un om.

Amelia se uită la ea.

— Mă simt un pic trasă pe sfoară. Ştiţi că sunteţi o scriitoare bună?

— Ştiu.

Leonora Ferris se face nevăzută în josul străzii, iar Amelia intră iar în magazin.

— A fost o zi foarte ciudată, îi zice Maya.

— De acord.

— Amy, cine era femeia aia?

— E o poveste lungă.

Fetiţa se strâmbă.

— O rudă îndepărtată de-a domnului Friedman, îi răspunde.

O duce pe Maya la culcare, apoi îşi toarnă ceva de băut şi stă în cumpănă dacă să-i spună sau nu lui A.J. despre Leonora Ferris. Nu vrea să-l scârbească definitiv de evenimentele care implică scriitori. În plus, nu vrea să se facă de râs în faţa lui sau să se compromită pe plan profesional: i-a vândut o carte care s-a dovedit a fi falsă. Şi poate că Leonora Ferris are dreptate. Poate nu contează dacă volumul e adevărat. Amelia îşi aminteşte un seminar de teorie literară la care se ducea în anul al doilea de facultate. Profesorul îi întreba: *Ce anume este adevărat? Oare memoriile literare nu sunt tot construcţii?* Adormea de fiecare dată la seminarul ăsta – lucru deosebit de stânjenitor, mai ales pentru că participau doar nouă studenţi. După atâţia ani, pe Amelia încă o ia somnul când îşi aduce aminte.

Puţin după ora zece A.J. se întoarce la apartament.

— Cum a fost pe drum? se interesează ea.

— Cel mai bun lucru e că aproape tot drumul Friedman a fost inconştient. În ultimele douăzeci de minute am curăţat bancheta din spate a jeepului.

— Domnule Fikry, să ştiţi că aştept cu nerăbdare următorul eveniment de autor pe care îl veţi organiza, îi spune Amelia.

— A fost chiar aşa de rău?

— Nu. De fapt, am impresia că toată lumea s-a distrat pe cinste. Iar librăria a vândut multe cărţi.

Ea se ridică, vrând să plece. Dacă mai rămâne puţin, n-o să se poată abţine să-i spună lui A.J. despre Leonora Ferris.

— Mâine-dimineaţă pornim devreme, deci ar trebui să plec la hotel.

— Nu, aşteaptă! Mai stai puţin.

A.J. caută prin buzunar cutiuţa de bijuterii. Indiferent de rezultat, nu vrea ca vara să treacă fără s-o ceară în căsătorie. Iar acum e pe cale să rateze momentul. Scoate la repezeală cutiuţa din buzunar şi o aruncă în direcţia Ameliei.

— Prinde!

— Ce anume? îl întreabă ea răsucindu-se.

Cutiuţa o izbeşte taman în mijlocul frunţii.

— Au! Ce mă-sa faci?

— Încercam să te conving să nu pleci. Am crezut c-o s-o prinzi. Scuze.

A.J. se apropie de ea şi o sărută pe frunte.

— Ai aruncat puţin cam prea sus.

— Eşti mai înaltă decât mine. Uneori, supraestimez diferenţa dintre noi.

Amelia ridică de pe podea cutiuţa şi o deschide.

— L-am luat pentru tine, explică A.J. E un...

Se lasă într-un genunchi, îi cuprinde o mână într-ale lui şi se străduieşte să nu se simtă ca un impostor, ca un actor într-o piesă de teatru.

— Hai să ne căsătorim, îi spune el, cu o expresie aproape suferindă. Ştiu că nu pot pleca de pe insulă, ştiu că sunt sărac, un părinte singur, iar domeniul în care lucrez nu e prea profitabil. Ştiu că mama ta mă urăşte şi că, evident, sunt varză la organizarea evenimentelor de autor.

— E o cerere în căsătorie cam ciudată. Începe cu părţile bune!

— Pot să spun doar... Pot să spun doar că o să ne descurcăm, jur. Când citesc o carte, vreau ca tu s-o citeşti în acelaşi timp. Vreau să ştiu ce-ar zice Amelia despre cartea asta. Vreau să fii a mea. Amy, pot să-ţi promit că o să-ţi dăruiesc cărţi, conversaţii şi inima mea toată.

Ea ştie că A.J. spune adevărul. Din motivele pe care le-a enumerat, e o partidă groaznică pentru ea şi pentru oricare altă femeie. Călătoriile înspre şi dinspre insulă vor fi crimă şi pedeapsă. Acest bărbat, acest A.J., este dificil şi certăreţ. Crede că nu se înşală niciodată. Şi poate că *nu* se înşală.

Și totuși, s-a înşelat. A.J. cel infailibil nu şi-a dat seama că Leon Friedman e un impostor. Amelia nu ştie precis de ce chestia asta i se pare importantă tocmai acum. Poate e dovada că în el există o latură copilăroasă, care se amăgeşte singură. Amelia îşi înclină capul într-o parte. *O să păstrez secretul ăsta fiindcă te iubesc.* După cum a scris odată Leon Friedman (sau Leonora Ferris?), „Măcar într-o mică măsură, toate căsniciile sunt conspiraţii“.

Ea se încruntă, iar el crede că o să-l refuze.

— E greu să găseşti un bărbat cumsecade, îi spune ea.

— Te referi la povestirea lui O'Connor? Aia de pe biroul tău. E un text al naibii de întunecat ca să-l aduci în discuţie într-o asemenea ocazie.

— Nu. Mă refeream la tine. Caut un bărbat cumsecade de când mă ştiu. Şi, când colo, mă despărţeau de el doar două călătorii cu trenul şi una cu bacul.

— Dacă vii cu maşina, poţi elimina câteva drumuri cu trenul, îi spune A.J.

— Şi ce anume ştii tu despre condus? îl întreabă ea.

În toamnă, imediat ce frunzele şi-au schimbat culoarea, Amelia şi A.J. se căsătoresc.

Mama lui Lambiase, care a venit la nuntă pe post de însoţitoare a fiului său, îi zice:

— Îmi plac toate nunţile, dar nu ţi se pare absolut minunat când doi adulţi hotărăsc să se căsătorească!

Mamei lui Lambiase i-ar plăcea să-şi vadă fiul recăsătorindu-se într-o bună zi.

— Te înţeleg. Nu s-ar zice că se bagă în treaba asta cu ochii închişi, spune Lambiase. El ştie că ea nu e perfectă. Ea ştie că el cu siguranţă nu-i perfect. Amândoi ştiu că nu există perfecţiune.

Maya a ales să ducă inelul pentru că misiunea asta presupune o responsabilitate mai mare decât a duce florile.

— Dacă pierzi o floare, primeşti alta, reflectează ea cu glas tare. Dar, dacă pierzi inelul, toţi vor fi trişti pentru totdeauna. Purtătorul inelului are o putere mult mai mare.

— Parc-ai fi Gollum [79] , îi zice A.J.

— Cine-i Gollum? întrebă micuţa.

— Un mare prostănac care îi place mult tatălui tău, o lămureşte Amelia.

Înainte de ceremonia religioasă, Amelia îi dă Mayei un cadou: o cutiuţă plină cu *ex-libris*-uri pe care scrie ACEASTĂ CARTE ÎI APARŢINE MAYEI TAMERLANE FIKRY. Maya se află într-o etapă a vieţii când vrea să-și vadă numele pe lucruri.

— Mă bucur că o să fim rude, îi spune Amelia. Îmi placi foarte mult, Maya.

Fetiţa e ocupată cu lipirea primului *ex-libris* în cartea pe care o citeşte, *The Astonishing Life of Octavian Nothing*. [80]

— Da. A, stai puţin, îi spune fetiţa şi scoate din buzunar o sticluţă cu ojă portocalie. Pentru tine.

— Nu aveam ojă portocalie. Mulţumesc.

Amy se uită pe fundul sticluţei şi citeşte eticheta: *A Good Mandarin Is Hard to Find*. [81]

A.J. a sugerat ca Leon Friedman să fie invitat la nuntă, dar ea a respins ideea. Stabilesc însă ca în timpul ceremoniei una dintre fostele ei colege de facultate să citească un fragment din *The Late Bloomer*.

„Spaima secretă că nu suntem demni de iubire ne izolează. Într-o zi – nu se ştie când –, vei conduce pe o şosea. Într-o zi – nu se ştie când –, el sau ea va apărea. Vei fi iubit pentru că, pentru prima dată în viaţă, nu vei fi singur. Pentru că vei fi ales să nu fii singur.“

Fostele colege de facultate ale Ameliei nu o recunosc pe femeia care citeşte fragmentul, dar nu li se pare ciudat. Universitatea Vassar e mică, deşi nu tocmai un loc în care toată lumea cunoaşte pe toată lumea. Iar Amelia a avut dintotdeauna darul de a se împrieteni cu oameni din diverse cercuri sociale.

Fetele în rochii de vară [82]

1939/Irwin Shaw [83]

Un bărbat căsătorit se uită şi la alte femei, în afară de soţia lui. Ea nu e de acord. La sfârşit, o întorsătură minunată – mai degrabă o cotitură. Eşti un cititor avizat, sigur o s-o anticipezi. (Oare o întorsătură de situaţie îţi dă mai puţine satisfacţii când ştii că va avea loc? Oare faptul că nu poţi prevesti o întorsătură e simptomul unei proaste construcţii narative? Merită să meditezi la asta când scrii.)

Nu că ar avea neapărat legătură cu scrisul, dar... Într-o zi, poate vei vrea să te căsătoreşti. Alege pe cineva pentru care eşti singura persoană din încăpere.

A.J.F.

Ismay aşteaptă în hol, la ea acasă. Stă picior peste picior, aşa încât un picior e încolăcit în jurul pulpei celuilalt picior. A văzut o dată o prezentatoare de televiziune stând aşa şi a rămas impresionată. Pentru a obţine o asemenea performanţă, o femeie trebuie să dispună de picioare subţiri şi de genunchi flexibili. Se întreabă dacă rochia aleasă pentru această ocazie e prea subţire. E din mătase, iar vara a trecut.

Se uită la ceas. E ora 11.00, deci ceremonia a început. Ar putea pleca fără el.

De vreme ce deja e în întârziere, hotărăşte că nu are rost să meargă de una singură. Dacă mai aşteaptă puţin, o să poată ţipa la el când ajunge acasă. Ismay găseşte plăcere pe unde poate.

La 11.26 Daniel intră pe uşă.

— Scuze, se justifică el. Câţiva puşti din clasa la care predau au vrut să iasă la o băută. Am pierdut noţiunea timpului. Ştii şi tu cum e.

— Da.

Ismay nu mai are chef să ţipe la el. O să fie mai bine dacă păstrează tăcerea.

— Am dormit în biroul meu. Mă doare spatele de mor.

Daniel o sărută pe obraz.

— Arăţi grozav, îi spune şi fluieră admirativ. Izzie, încă ai picioare superbe.

— Schimbă-te! Duhneşti ca o dugheană cu spirtoase. Ai condus până aici?

— Nu sunt beat. Sunt mahmur. Fii mai precisă, Ismay!

— E uimitor că mai trăieşti, îi zice ea.

— Probabil că ai dreptate, o aprobă el, în timp ce urcă scările.

— Când cobori îmi aduci şalul?

Dar nu e sigură că a auzit-o.

Nunta e ca orice nuntă, la fel ca toate nunţile, se gândeşte Ismay. A.J. pare şleampăt în costumul lui albastru, din bumbac încreţit. De ce n-o fi închiriat un frac? Doar suntem pe Insula Alice, nu la plajă. Şi de unde naiba a scos Amelia rochia aia oribilă, în stil renascentist? E mai degrabă galbenă decât albă şi, îmbrăcată cu ea, arată ca o hipioată. Poartă mereu haine retro, deşi corpul ei nu se potriveşte cu stilul ăsta. Pe cine crede că păcăleşte? Şi-a pus flori de gerbera în păr; nu mai are douăzeci de ani, pentru Dumnezeu! Când zâmbeşte, numai gingiile sunt de ea.

De când am devenit atât de critică? se miră Ismay. Fericirea lor nu e motivul nefericirii ei. Sau poate că e. Dar dacă în lume, în orice moment, există o proporţie egală între fericire şi nefericire? Ar trebui să se poarte mai amabil. Se ştie că, după ce treci de patruzeci de ani, ura ţi se citeşte pe faţă. Pe deasupra, Amelia e atrăgătoare, chiar dacă nu e la fel de frumoasă ca Nic. Uite cât zâmbeşte Maya! I-a mai căzut un dinte. Iar A.J. e aşa de fericit. Ia uită-te la ticălosul ăsta norocos – se străduieşte să nu plângă.

Ismay *chiar* se bucură pentru A.J. – orice-ar însemna asta –, dar nunta în sine e un chin pentru ea. În lumina evenimentului, sora ei pare şi mai moartă, iar gânduri nedorite despre variatele ei dezamăgiri încep să o împresoare. Are patruzeci şi patru de ani. E căsătorită cu un bărbat mult prea arătos, pe care nu-l mai iubeşte. În ultimii doisprezece ani, a pierdut şapte sarcini. După spusele ginecologului ei, e în perioada de premenopauză. Deci s-a zis cu sarcinile.

Se uită la Maya. Ce fetiţă frumoasă e! Şi deşteaptă, pe deasupra. Ismay îi face cu mâna, dar micuţa e absorbită de o carte şi nu pare s-o observe. Fetiţa nu s-a ataşat niciodată prea mult de Ismay, iar toată lumea consideră că treaba asta e neobişnuită. Maya preferă să fie în preajma adulţilor, iar Ismay, care predă de douăzeci de ani, se pricepe să se poarte cu copiii. *Douăzeci de ani. Iisuse!* Pe nesimţite, din profesoara nou-nouţă, la ale cărei picioare se zgâiesc toţi băieţii, a devenit bătrâna doamnă Parish, care organizează spectacolul de teatru al şcolii. Toţi îşi zic că osteneala pe care şi-o dă cu spectacolele e caraghioasă. Bineînţeles, au impresia că se implică mai mult decât se întâmplă în realitate. Câţi ani ar trebui să mai reziste aşa, cu nesfârșite producţiile mediocre? Elevele ei sunt mereu altele, dar niciuna nu ajunge o nouă Meryl Streep.

Ismay îşi înfăşoară şalul mai strâns în jurul corpului şi se hotărăşte să facă o plimbare. Înaintează de-a lungul debarcaderului, îşi scoate pantofii cu toc mic şi traversează plaja pustie. E sfârşit de septembrie, iar în aer se simte că a venit toamna. Încearcă să-şi amintească titlul cărţii în care, la sfârşit, femeia intră în mare şi se sinucide.

Cât de uşor ar fi, se gândeşte Ismay. Intri în valuri. Înoţi o vreme. Înoţi prea departe. Nu încerci să te întorci la mal. Plămânii ţi se umplu cu apă. Te doare un timp, dar apoi totul se sfârşeşte. Pe urmă nu te mai doare nimic, niciodată, şi ai conştiinţa împăcată. N-ai lăsat mizerie în urmă. Poate că într-o zi apa îţi va aduce cadavrul la mal sau poate că nu. Daniel nici măcar n-ar căuta-o. Sau poate că ar căuta, dar mai mult ca sigur nu s-ar da peste cap s-o găsească.

Sigur că da! Titlul cărţii e *The Awakening* și autoarea e Kate Chopin [84] . Cât îi plăcuse romanul ăsta (sau era o nuvelă?) la şaptesprezece ani!

Mama Mayei îşi luase zilele în acelaşi mod, iar Ismay se întreabă – nu pentru prima oară – dacă Marian Wallace o fi citit *The Awakening*. De-a lungul anilor, Ismay s-a gândit mult la Marian Wallace.

Ismay intră în apă; e mai rece decât crezuse. *Pot s-o fac*, îşi zice. Pur şi simplu mergi mai departe.

Poate că o s-o fac.

— Ismay!

Involuntar, Ismay se întoarce în direcţia strigătului. E Lambiase, poliţaiul ăla enervant, prietenul lui A.J. S-a descălţat şi îşi duce pantofii într-o mână.

— E prea rece ca să înoţi?

— Puţin. Am venit să-mi limpezesc un pic gândurile.

Lambiase se apropie de ea.

— Sigur.

Ea clănţăne din dinţi, iar el îşi scoate sacoul şi i-l pune pe umeri.

— Probabil nu-i uşor să-l vezi pe A.J. însurându-se cu altă femeie decât sora ta.

— Nu-i uşor. Dar Amelia pare minunată.

Ismay izbucneşte în plâns, dar soarele aproape a apus de tot şi nu e sigură că Lambiase îi vede lacrimile.

— Partea aiurea la nunţi e că te fac să te simţi al naibii de singur.

— Da.

— Sper că nu sunt deplasat şi ştiu că nu ne cunoaştem prea bine, dar soţul tău e un idiot. Dacă aş avea o femeie aşa de frumoasă şi de profesionistă ca tine...

— Eşti deplasat.

— Scuze, spune Lambiase. Sunt nemanierat.

Ismay dă din cap.

— N-aş zice că eşti nemanierat. La urma urmei, mi-ai împrumutat sacoul. Mulţumesc pentru gest.

— Pe Insula Alice toamna vine repede, spune poliţistul. Ar trebui să ne întoarcem şi să intrăm.

Daniel o vrăjeşte pe domnişoara de onoare a Ameliei la barul de sub balena de la Pequod's, care a fost înfăşurată în instalaţia electrică de Crăciun cu ocazia nunţii. Janine, o blondă cu ochelari à la Hitchcock, a răzbit prin hăţişurile industriei editoriale, la fel ca Amelia. Daniel nu ştie că Janine are misiunea de a se asigura că marele scriitor nu întrece măsura.

Janine a venit îmbrăcată cu o rochie galbenă, din pânză vărgată, pe care Amelia a ales-o şi a plătit-o.

— Ştiu că n-o s-o mai porţi niciodată, îi spusese Amelia.

— E o culoare pretenţioasă, comentează Daniel. Dar arăţi grozav în nuanţa asta. Te cheamă Janine, nu?

Ea aprobă dând din cap.

— Janine, domnişoara de onoare. Să te întreb cu ce te ocupi? Sau ar fi doar conversaţie plicticoasă, de petrecere?

— Sunt redactor.

— Deci nu doar sexy, ci şi deşteaptă. Ce ai publicat?

— Am redactat o carte ilustrată despre Harriet Taubman, care acum câţiva ani a fost pe lista Caldecott Honor Book.

— Impresionant! răspunde Daniel, dar de fapt e dezamăgit.

E în căutarea unei noi edituri. Cărţile lui nu se mai vând la fel de bine ca altădată și crede că angajaţii de la vechea editură care îi publică romanele nu se agită destul pentru el. Ar vrea să se descotorosească primul de ei, înainte ca ei să se descotorosească de el.

— Ăsta-i premiul cel mare, nu?

— Nu am câştigat premiul. Am primit o menţiune.

— Pun pariu că eşti un redactor bun.

— Ce te face să crezi asta?

— Păi, nu m-ai lăsat să cred că volumul tău a câştigat, când de fapt a fost doar pe lista de nominalizări.

Janine se uită la ceas.

— Janine se uită la ceas, spune Daniel. Bătrânul scriitor o plictiseşte.

Ea zâmbeşte.

— Elimină a doua propoziţie. Cititorul o să-şi dea seama. Nu arăta, spune!

— Dacă tot ai de gând să zici din-astea, o să-mi trebuie ceva de băut.

Daniel îi face semn barmanului:

— Votcă. Grey Goose, dacă ai. Şi puţin sifon.

Se răsuceşte spre Janine.

— Tu ce bei?

— Un pahar de vin rosé.

— Domnişoară de onoare Janine, treaba cu „nu arăta, spune“ e un mare cretinism, o dăscăleşte Daniel. Apare în cărţile despre scenarii ale lui Syd Field, dar n-are nimic de-a face cu romanele. Romanele spun sută la sută. În orice caz, cele mai bune dintre ele. Romanele nu sunt nişte imitaţii de scenarii.

— Ţi-am citit cartea când eram în şcoala generală, îi zice Janine.

— Doamne, nu spune asta! Mă simt de o sută de ani.

— Era cartea peferată a mamei.

Daniel se preface că a primit un glonţ în inimă. Ismay îl bate pe umăr.

— Plec acasă, îi şopteşte la ureche.

Daniel o urmează până la maşină.

— Ismay, aşteaptă.

Ismay conduce pentru că Daniel e prea beat ca s-o facă. Locuiesc în Cliffs, cel mai scump cartier de pe Insula Alice. Acolo, toate casele au priveliște frumoasă, toate străzile care duc la ele sunt în pantă, şerpuitoare, cu multe puncte fără vizibilitate, prost luminate şi înţesate cu semne de circulaţie galbene, care imploră şoferii să fie cu băgare de seamă.

— Draga mea, ai luat virajul ăla puţin cam repede, spune Daniel.

Ismay se gândeşte să iasă cu maşina de pe şosea şi să plonjeze în ocean, iar gândul ăsta o face mai fericită decât ar fi dacă ar muri numai ea. În clipa asta, înţelege că nu vrea să moară. Vrea să moară Daniel. Sau cel puţin să dispară. Da, să dispară. S-ar mulţumi şi cu atât.

— Nu te mai iubesc.

— Ismay, eşti iraţională. Mereu faci aşa când mergem la nunţi.

— Nu eşti un om bun.

— Sunt un om complex. Şi poate că nu sunt bun, dar mai mult ca sigur nu sunt cel mai rău. Ăsta nu-i un motiv să pui capăt unei căsnicii perfect mediocre, îi spune Daniel.

— Tu eşti greierul, iar eu, furnica. M-am săturat să fiu furnică.

— E o referinţă cam puerilă. Sunt convins că poţi mai mult.

Ismay opreşte maşina pe marginea şoselei. Mâinile îi tremură.

— Chiar eşti rău. Mai grav e că m-ai înrăit şi pe mine.

— Nu înţeleg despre ce vorbeşti.

O maşină vâjâie pe lângă ei, îndeajuns de aproape încât să zgâlţâie pereţii jeepului.

— Ismay, e o nebunie să parchezi aici! Dacă vrei să ne certăm, hai să mergem acasă şi ne ciorovăim acolo în legea noastră.

— Ori de câte ori o văd cu A.J., simt că mi se face rău. Ar fi trebuit să fie a noastră.

— Cum?

— Maya, îl lămureşte Ismay. Dacă făceai ce trebuie, ar fi fost a noastră. Dar tu nu eşti niciodată în stare să faci ceva greu. Iar eu ţi-am permis să fii aşa.

Se uită ţintă la Daniel şi continuă:

— Ştiu că Marian Wallace era iubita ta.

— Nu-i adevărat.

— Nu minţi! Ştiu că a venit aici ca să se omoare în faţa casei tale. Ştiu că ţie ţi-a lăsat-o pe Maya, dar ai fost prea leneş sau prea laş ca s-o revendici.

— Dacă asta ai crezut, de ce n-ai făcut ceva? întreabă Daniel.

— Pentru că nu eu trebuia să fac! Eram însărcinată şi nu era treaba mea să strâng cioburile sparte în urma aventurilor tale.

O altă maşină trece gonind pe lângă ei, aproape izbindu-i din lateral.

— Dar dacă ai fi avut curaj şi mi-ai fi spus tot, aş fi adoptat-o, Daniel. Te-aş fi iertat şi aş fi primit-o în casa noastră. Am aşteptat un cuvânt din partea ta, dar n-ai zis nimic. Am aşteptat zile, pe urmă săptămâni, apoi ani.

— Ismay, crezi ce vrei, dar Marian Wallace n-a fost iubita mea. Era o admiratoare care a venit la o lectură publică.

— Cât de proastă mă crezi?

Daniel clatină din cap.

— Era o fată care a venit la un eveniment, o fată cu care m-am culcat o dată. Cum aş fi putut fi sigur că bebeluşul e al meu?

Încearcă să o ia de mână, dar Ismay se fereşte.

— Ce ciudat! Exclamă ea. Nu mai simt nici cea mai mică fărâmă de iubire pentru tine.

— Eu încă te iubesc.

În secunda aceea oglinda retrovizoare e inundată de lumina unor faruri.

Sunt izbiţi din spate, iar jeepul e proiectat în mijlocul şoselei, ocupând ambele benzi de mers.

— Cred că sunt bine, spune Daniel. Dar tu?

— Am impresia că un picior e rupt.

Apar alte faruri, de data asta de pe cealaltă parte a şoselei.

— Ismay, trebuie să porneşti maşina.

Daniel se răsuceşte tocmai la timp pentru a vedea camionul. *O întorsătură de situaţie*, îşi spune.

În primul capitol din celebrul roman de debut al lui Daniel, personajul principal e implicat într-un teribil accident de maşină. Daniel se chinuise să scrie pasajul cu pricina pentru că îşi dăduse seama că tot ce ştia despre accidentele oribile de maşină era desprins din cărţile citite şi din filmele pe care le văzuse. După vreo cincizeci de variante, alesese o descriere care nu îl mulţumise niciodată deplin. Un şir de fragmente în stilul poeţilor modernişti. Poate

aducând cu versurile lui Apollinaire [85] sau ale lui Breton [86] , dar nici pe departe la fel de bune ca operele lor.

„Lumini, îndeajuns de strălucitoare cât să-i dilate ochii.

Claxoane, neputincioase şi sosind prea târziu.

Metal crâmpoţindu-se ca hârtia.

Trupul nu simţea durere, dar asta doar fiindcă trupul nu mai era acolo, plecase.“

Imediat după impact, dar înainte de moarte, Daniel se gândeşte: *Da, exact aşa.* Până la urmă, pasajul nu fusese chiar atât de nereuşit.

PARTEA A DOUA

O conversaţie cu tata [87]

1972/Grace Paley [88]

Un muribund discută în contradictoriu cu fiica lui despre modul „optim“ de a spune o poveste. Maya, sunt convins că o să-ţi placă la nebunie. Poate că o să cobor chiar acum şi o să-ţi vâr cartea în mâini.

A.J.F.

La cursul de scriere creativă Maya a primit temă să scrie o poveste despre un om pe care şi-ar dori să-l fi cunoscut mai bine. „Pentru mine tatăl meu biologic e o fantomă“, scrie ea. Propoziţia de început i se pare reuşită, dar cum să continue? După 250 de cuvinte aşternute pe hârtie şi o dimineaţă pierdută, se declară înfrântă. Nu are ce să scrie fiindcă nu ştie nimic despre el. Pentru ea, omul chiar e o fantomă. Greşise ideea iniţială.

A.J. îi aduce un sendviş cu brânză.

— Cum merge treaba, Hemingway?

— Tu nu baţi la uşă?

Maya primeşte sendvişul şi închide uşa. Altădată îi plăcea mult să locuiască deasupra librăriei, dar acum, când are paisprezece ani şi Amelia s-a mutat cu ei, apartamentul i se pare prea înghesuit. Şi zgomotos. Toată ziua aude clienţii la parter. Cum să poţi scrie în asemenea condiţii?

Disperată, Maya scrie despre pisica Ameliei.

Puddleglum nu-şi închipuise vreodată că avea să se mute din Providence pe Insula Alice.

Revizuieşte propoziţia: *Puddleglum nu-şi închipuise niciodată că avea să locuiască într-o librărie.*

Inovator, hotărăşte Maya. Asta ar spune domnul Balboni, profesorul ei de scriere creativă. A scris deja povestiri din punctul de vedere al ploii şi al unei cărţi foarte vechi, dintr-o librărie. „Conceptele sunt interesante“, a scris domnul Balboni pe povestirea Mayei despre cartea din librărie, „dar ar fi bine ca data viitoare să scrii despre un personaj uman. Chiar vrei ca antropomorfizarea să fie caracteristica ta?“

Maya a trebuit să caute în dicţionar cuvântul „antropomorfizare“ înainte de a hotărî că, într-adevăr, nu voia să fie caracteristica ei. Nu vrea să fie *caracterizată* de nimic. Şi totuşi, are vreo vină dacă de fapt antropomorfizarea o cam caracterizează? Şi-a petrecut copilăria citind şi inventând vieţi pentru clienţi şi uneori pentru obiecte neînsufleţite – ceainicul sau standul rotativ cu semne de carte. N-a avut o copilărie singuratică, deşi multe dintre fiinţele apropiate nu au fost tocmai reale.

Puţin mai târziu, Amelia bate la uşa ei:

— Lucrezi? Poţi să faci o pauză?

— Intră.

Amalia se lasă pe pat.

— Ce scrii?

— Nu ştiu. Tocmai asta-i problema. Credeam că ştiu, dar n-a mers.

— A, asta chiar e o problemă.

Maya îi explică cerinţa:

— Trebuie să scrii despre cineva important pentru tine. Probabil, cineva care a murit sau pe care ai vrea să-l fi cunoscut mai bine.

— Ce-ar fi să scrii despre mama ta?

Maya clatină din cap. Nu vrea s-o jignească pe Amelia spunându-i că e prea evident.

— Ştiu despre ea tot atât de puţin ca şi despre tatăl meu biologic, îi spune Maya.

— Ai trăit cu ea doi ani. Îi ştii numele şi câte ceva despre viaţa ei. Ar putea fi un punct de plecare.

— Ştiu tot atât cât vreau să ştiu. Avea o viaţă promiţătoare şi a dat-o în bară.

— Nu-i adevărat.

— Păi, nu s-a dat bătută?

— O fi avut motive. Sunt sigură că s-a străduit.

Mama Ameliei a murit în urmă cu doi ani şi, cu toate că uneori relaţia lor a fost tensionată, Ameliei îi lipseşte neaşteptat de mult. De pildă, până când a murit, maică-sa îi trimitea în fiecare lună lenjerie nouă, prin poştă. Amelia n-a trebuit niciodată să-şi cumpere aşa ceva. De curând, a intrat în departamentul de lenjerie intimă al

magazinului TJ Maxx şi, scotocind prin coşul cu chiloţi, a podidit-o plânsul: *Nimeni n-o să mă mai iubească niciodată la fel de mult.*

— Cineva care a murit? spune A.J. la cină. Ce zici de Daniel Parish? Eraţi buni prieteni.

— În copilărie, precizează Maya.

— Nu datorită lui ai hotărât că vrei să te faci scriitoare?

Maya dă ochii peste cap.

— Nu.

— Când era mică, avea o pasiune pentru el, îi spune A.J. Ameliei.

—Tatăăă! Nu-i adevărat!

— Prima ta iubire literară e importantă, îi atrage atenţia Amelia. Eu făcusem o pasiune pentru John Irving. [89]

— Minţi, zice A.J. Îţi plăcea Ann M. Martin. [90]

Amelia râde şi îşi toarnă încă un pahar de vin.

— Mda, cred că ai dreptate.

— Mă bucur că vi se pare aşa de haios, spune Maya. Probabil o să pic la cursul ăsta şi după aia o să ajung ca maică-mea.

Se ridică de la masă şi fuge în camera ei. Apartamentul lor n-a fost conceput pentru ieşiri din scenă furtunoase, aşa că Maya se loveşte cu genunchiul de un raft.

— Apartamentul ăsta *e* prea mic, spune Maya.

Intră cu paşi apăsaţi în camera ei şi trânteşte uşa.

— Să mă duc după ea? şopteşte A.J.

— Nu. Are nevoie de spaţiu personal. E adolescentă. Las-o să fiarbă un pic.

— Poate că are dreptate. Apartamentul e prea mic.

Încă de când s-au căsătorit, A.J. şi Amelia caută o casă. Maya a intrat în adolescenţă şi apartamentul de la mansardă, cu o singură baie, a intrat la apă ca prin farmec. În jumătate din ocazii A.J. foloseşte toaleta librăriei ca să nu se bată pe baie cu Amelia şi Maya. Clienţii sunt mai civilizaţi decât astea două. În plus, librăria a mers bine în ultima vreme (sau cel puţin vânzările s-au menţinut) şi, dacă s-ar muta de acolo, ar putea transforma apartamentul într-o secţiune extinsă pentru copii, cu o zonă amenajată pentru citit poveşti, sau poate ar putea pune acolo obiecte pentru cadouri şi felicitări.

Pe Alice Island nu-şi permit decât o casă pentru tineri, dar A.J. simte că nu mai are vârsta la care să-şi cumpere o asemenea casă. Bucătării sucite şi releveuri, camere prea mici, aluzii rău prevestitoare la fundaţii problematice.

Înainte de a începe vânătoarea de case, A.J. putea număra pe degetele de la o mână ocaziile în care se gândise la *Tamerlane* cu părere de rău.

Mai târziu, seara, Maya găseşte o foaie de hârtie strecurată pe sub uşă:

Maya,

Dacă eşti la ananghie, cititul ajută:

Frumoasele *de Anton Cehov,* The Doll's House [91] *de Katherine Mansfield* [92] , O zi perfectă pentru peştele-banană *de J.D. Salinger,* Brownies [93] *sau* Drinking Coffee Elsewhere [94] , *amândouă de ZZ Packer* [95] , In the Cemetery Where Al Jolson Is Buried [96] *de Amy Hempel* [97] , Fat [98] *de Raymond Carver,* Tabără indiană *de Ernest Hemingway.*

Toate sunt la parter. Dacă nu găsești vreuna, întreabă. Dar ştii mai bine decât mine unde sunt aşezate toate cărţile.

Te iubesc.
Tata

Maya îşi îndeasă lista în buzunar şi coboară la parter, unde librăria e închisă pe timpul nopţii. Învârte standul rotativ cu semne de carte – *Salutare, carusel!* – şi coteşte abrupt spre secţia Literatură pentru Adolescenţi.

Când îi predă tema domnului Balboni, e emoţionată şi puţin agitată.

— *Un drum la plajă*, spune profesorul, citind titlul.

— L-am scris din punctul de vedere al nisipului, explică Maya. Pe Insula Alice e iarnă, iar nisipului îi e dor de turişti.

Domnul Balboni se foieşte pe scaun şi pantalonii lui de piele neagră scârţâie. Îşi încurajează elevii să pună accent pe aspectele pozitive şi, în acelaşi timp, să citească textele cu un ochi critic şi avizat.

— Din câte-mi spui, mi se pare că povestirea ta are descrieri evocatoare.

— Glumesc, domnule Balboni. Încerc să nu mai folosesc antropomorfizări.

— Abia aştept s-o citesc, spune profesorul.

Peste o săptămână domnul Balboni anunţă că va citi cu voce tare o povestire scurtă şi toată lumea se îndreaptă puţin de spate. E incitant să ţi se aleagă un text, chiar dacă înseamnă că vei fi criticat. E incitant să fii criticat.

— Ce părere avem? îşi întreabă domnul Balboni elevii, după ce termină de citit.

Începe Sarah Pipp:

— Fără supărare, dar dialogul e destul de slab. Înţeleg ce urmăreşte autorul, dar de ce nu foloseşte mai multe contrageri?

Sarah Pipp face recenzii pe blogul ei, *The Paisley Unicorn Book Review*. Se laudă întruna cu cărţile pe care i le trimit gratuit editurile.

— Şi de ce a folosit persoana a III-a şi prezentul perfect? Mie proza asta mi se pare infantilă.

Billy Lieberman, care scrie despre băieţei curajoşi şi nedreptăţiţi care învinge obstacole de natură supraumană şi parentală, declară:

— Nici măcar nu-nţeleg ce s-a întâmplat la sfârşit. E derutant.

— E ambiguu, intervine domnul Balboni. Vă amintiţi că săptămâna trecută am discutat despre ambiguitate?

Maggie Markakis, care face parte din acest grup de studiu doar din pricina unei probleme de orar între matematică şi dezbateri publice, spune că povestirea îi place, deși a observat discrepanţele din elementele financiare.

Abner Shochet obiectează pe mai multe fronturi: nu-i plac povestirile în care personajele mint („M-am săturat până peste cap de naratori care nu prezintă garanţii“– conceptul ăsta li s-a predat cu două săptămâni în urmă) şi – ceea ce din punctul lui de vedere e şi mai rău – băiatul e de părere că în text nu se întâmplă nimic. Dar Maya nu se simte jignită, pentru că toate povestirile scrise de Abner se termină cu aceeaşi întorsătură de situaţie: totul a fost doar un vis.

— Ce ne-a plăcut? întreabă profesorul.

— Gramatica, răspunde Sarah Pipp.

— Îmi place că a fost foarte tristă, zice John Furness.

John are gene castanii, lungi, şi o coafură de star pop. A scris o povestire despre mâinile bunicii lui, care a făcut-o să lăcrimeze până şi pe dura Sarah Pipp.

— Şi mie mi-a plăcut, spune domnul Balboni. În calitate de cititor, mi-au plăcut multe elemente împotriva cărora v-aţi pronunţat. Îmi plac stilul formal şi ambiguitatea. Nu sunt de acord cu comentariul despre „naratorii care nu prezintă garanţii“ – ar trebui să revenim asupra acestui concept. Nici elementele financiare nu mi se pare că

au fost tratate slab. Luând toate astea în considerare, cred că acest text, împreună cu *Mâinile bunicii mele*, povestirea lui John, sunt cele mai bune două povestiri ale clasei în acest semestru şi le voi înscrie în concursul local de povestiri scurte, ca să reprezinte Liceul Alicetown.

— Nu ne-aţi spus cine e autorul celeilalte povestiri, mormăie Abner agasat.

— Sigur că da. Maya. Aplaudaţi-i pe John şi pe Maya!

Maya se străduieşte să nu pară prea mulţumită de sine.

— E grozav, nu? Domnul Balboni ne-a ales pe noi, îi spune John, după ora de curs.

Deşi Maya nu-şi dă seama de ce, băiatul o însoţeşte până la dulăpioarele în care îşi ţin cărţile.

— Da, îi spune Maya. Mi-a plăcut povestirea ta.

Chiar îi plăcuse, dar îşi doreşte foarte mult să câştige ea. Premiul întâi constă într-un voucher de 150 de dolari de cheltuit pe site-ul Amazon şi un trofeu.

— Dac-ai câştiga, ce ai cumpăra? întreabă John.

— N-aş cumpăra cărţi. Tata are destule.

— Eşti norocoasă. Mi-aş dori să locuiesc într-o librărie.

— Locuiesc deasupra librăriei, nu în ea. Şi nu-i aşa de grozav.

— Pun pariu că e.

Băiatul îşi dă din ochi părul castaniu şi îi zice:

— Mama vrea să ştie dacă mergem toţi în aceeaşi maşină la ceremonia de premiere.

— Dar abia azi am aflat că suntem în concurs.

— O ştiu pe maică-mea. Mereu vrea să împartă maşina. Întreabă-l pe taică-tău.

— Problema e că tata o să vrea să vină şi el, dar nu conduce. Cel mai probabil o să-i roage pe naşul sau pe naşa mea să ne ducă până acolo cu maşina. Şi sunt sigură că mama ta o să vrea să vină. Deci nu cred că să mergem toţi în aceeaşi maşină e o soluţie.

Mayei i se pare că de o jumătate de oră vorbeşte încontinuu.

John îi zâmbeşte și frizura îi tresaltă niţel.

— Nicio problemă. Poate o să te ducem cu maşina altă dată.

Ceremonia de premiere are loc într-un liceu din Hyannis. Deşi e organizată într-o simplă sală de sport (mirosul corporal şi aromele balurilor sunt încă palpabile), iar deocamdată festivitatea nu a început, toţi vorbesc în șoaptă, de parcă ar fi în biserică. E pe cale să se petreacă ceva important şi literar.

Din cele patruzeci de povestiri înscrise în concurs, provenind de la vreo douăzeci de licee, doar primele trei alese vor fi citite cu voce tare. Maya a exersat cititul în public în prezenţa lui John Furness.

Băiatul i-a sugerat să respire mai mult şi să încetinească ritmul. De atunci, a tot exersat respiratul şi cititul cu voce tare, două activităţi care nu sunt atât de uşoare pe cât s-ar crede. La rândul ei, Maya l-a ascultat citind. L-a sfătuit să se folosească de vocea lui obişnuită. În timpul lecturii, John folosise o voce nenaturală, ca de crainic de ştiri.

— Doar ştii că-ţi place! i-a spus John.

Acum îi vorbeşte tot timpul cu vocea aia prefăcută. Pe ea o enervează cumplit.

Maya îl vede pe domnul Balboni; vorbeşte cu cineva care nu poate fi decât o profesoară de la altă şcoală. Femeia poartă haine tipice: o rochie cu imprimeu floral, un pulover bej, cu fulgi de zăpadă brodaţi. Dă viguros din cap, aprobând vorbele domnului Balboni. Fireşte, profesorul ei poartă pantaloni de piele şi, dat fiind că se află la un eveniment, şi-a adus şi sacoul de piele. Prin urmare poartă un costum de piele. Maya ar vrea să-i facă profesorului cunoştinţă cu A.J., findcă vrea ca tatăl ei să-l audă pe domnul Balboni lăudând-o. Pe de altă parte, nu vrea ca A.J. s-o facă de râs.

Luna trecută, în librărie, i-a făcut cunoştinţă cu profesoara ei de engleză, doamna Smythe. A.J. îi vârâse femeii o carte în mâini şi spusese:

— Romanul ăsta o să vă placă la nebunie. E delicios de erotic.

Mayei îi venise să intre în pământ de ruşine.

A.J. poartă cravată, iar Maya, blugi. La început, s-a îmbrăcat cu o rochie pe care Amelia a ales-o pentru ea, dar a decis că rochia ar fi dat impresia că îi pasă prea mult de concurs. Amelia, care săptămâna

asta e plecată în Providence, a stabilit că se vor întâlni la premiere, dar probabil c-o să întârzie. Maya ştie că Amelia o să fie tristă când o s-o vadă fără rochie.

Cineva bate cu un baston în podium. Profesoara îmbrăcată în puloverul cu fulgi de zăpadă le urează bun venit la Concursul Districtului Island de Povestiri Scurte. Laudă textele înscrise în competiţie, numindu-le „variate“ şi „deosebit de emoţionante“. Adaugă că îşi adoră slujba şi că ar vrea ca toţi participanţii să câştige, apoi anunţă primul finalist.

Bineînţeles, John Furness se numără printre ei. Maya se sprijină de spătarul scaunului şi ascultă. Povestirea băiatului e mai bună decât îşi aminteşte ea. Îi place descrierea mâinilor bunicii, cu pielea ca pergamentul. Se uită la A.J., să vadă ce părere are. Tatăl ei are o privire pierdută în spaţiu, pe care Maya o recunoaşte drept un semn de plictiseală.

A doua povestire aleasă a fost scrisă de Virginia Kim, de la Liceul Blackheart. *Călătoria* e despre un copil chinez adoptat. A.J. dă din cap de câteva ori. Maya îşi dă seama că povestirea asta îi place mai mult decât cea despre mâinile bunicii.

Maya începe să se îngrijoreze că nu va fi aleasă deloc. Se bucură că a hotărât să poarte blugi. Se răsuceşte şi caută din ochi cea mai apropiată ieşire. Amelia stă în picioare, la intrarea în sală. Îi face semn Mayei că totul e în ordine.

— Rochia. Unde e rochia? întreabă Amelia, schiţând vorbele din buze.

Maya dă din umeri şi se întoarce iar cu faţa spre podium. Virginia Kim poartă o rochie din catifea neagră, cu guler cuminte. Citeşte cu voce foarte scăzută, care uneori se confundă cu o şoaptă. Parcă ar vrea ca toată lumea să se aplece în faţă, ca s-o poată auzi.

Din păcate, *Călătoria* e lungă cât o zi de post – de cinci ori mai lungă decât *Mâinile bunicii mele* –, iar după o vreme Maya nu mai ascultă. Îşi zice că probabil şi un zbor până în China durează mai puţin decât povestirea asta.

Dacă *Un drum la plajă* nu e printre primele trei povestiri, la recepţie o să primească tricouri şi prăjiturele. Dar cine ar vrea să stea la recepţie, dacă n-a câştigat măcar locul al treilea?

Dacă Maya o să fie pe locul trei, n-o să se supere că n-a câştigat. Dacă John Furness va lua premiul întâi, va încerca să nu-l urască. Dacă Maya o să câştige, poate că va dona voucherul în scopuri caritabile. De exemplu, unor copii defavorizaţi sau unui orfelinat.

Dacă pierde, o să fie în regulă. Nu a scris povestirea pentru a câştiga un premiu; nici măcar pentru a rezolva o temă. Dacă asta ar fi fost intenţia ei, ar fi scris despre Puddleglum. La cursul de scriere creativă nu se dau note; elevii doar trec sau pică.

Acum se anunţă a treia povestire câştigătoare, iar Maya îl ia de mână pe A.J.

O zi perfectă pentru peştele-banană [99]

1948/J.D. Salinger

Simplul fapt că un anumit lucru e bun şi toată lumea îi recunoaşte calităţile nu-i un motiv îndeajuns de întemeiat ca lucrul cu pricina să-ţi displacă. (Observaţie: mi-a luat toată după-amiaza să formulez propoziţia asta; creierul meu se încăpăţâna să elimine sintagma „şi toată lumea îi recunoaşte calităţile“.) Un drum la plajă, *povestirea cu care ai participat la concurs, îmi aminteşte puţin de povestirea lui Salinger. O spun pentru că sunt de părere că tu ar fi trebuit să câştigi premiul întâi. Povestirea care a câştigat – am impresia că se intitula* Mâinile bunicii mele *– a fost mult mai simplă decât a ta şi din punct de vedere al formei, şi din punct de vedere narativ, şi, în mod sigur, din punct de vedere emoţional. Nu fi tristă, Maya! Ca om care se ocupă cu vânzarea cărţilor, te asigur că, atunci când vine vorba de vânzări, o carte premiată are importanţă, dar premiile sunt rareori relevante în privinţa calităţii.*

A.J.F.

P.S. Cel mai promiţător la povestirea ta e, cred eu, faptul că dă dovadă de empatie. De ce săvârşesc oamenii anumite fapte? Asta e marca distinctivă a

prozei excepţionale.

P.P.S. Totuşi, dacă e să critic ceva, aş spune că ai fi putut introduce mai devreme elementul înotului.

P.P.P.S. De asemenea, cititorii o să-şi dea seama ce e un card de bancomat.

Un drum la plajă

de Maya Tamerlane Fikry

Profesor: Edward Balboni, Liceul Alicetown, clasa a IX-a

Mary e în întârziere. Are o cameră numai a ei, dar împarte baia cu şase persoane şi se pare că ori de câte ori are nevoie să meargă la toaletă e ocupat. Când se întoarce, bona stă aşezată pe patul ei.

— Mary, te aştept de cinci minute.

— Îmi pare rău. Trebuia să fac duş, dar n-am putut intra în baie.

— E deja unsprezece, îi spune bona. M-ai plătit să rămân doar până la 12.00, iar la 12.15 trebuie să fiu undeva. Ar fi bine să nu întârzii la întoarcere.

Mary îi mulţumeşte. Sărută bebeluşul pe cap.

— Să fii cuminte!

Mary traversează campusul în fugă, spre secţia de limbă engleză. Se repede în sus pe scări. Când ajunge, profesorul de engleză tocmai pleacă.

— Mă pregăteam să plec. Nu credeam că mai vii. Intră, te rog!

Mary intră. Profesorul scoate tema ei şi o pune pe birou.

— Mary, altădată luai numai note de zece, iar acum pici la toate cursurile.

— Îmi pare rău, se scuză ea. Mă voi strădui să mă descurc mai bine.

— Se întâmplă ceva cu tine? se interesează profesorul. Erai una dintre cele mai bune studente ale noastre.

— Nu se întâmplă nimic, răspunde Mary.

Îşi muşcă buza de jos.

— Ai venit cu o bursă la universitatea asta. Deja ai probleme fiindcă de la o vreme notele tale sunt slabe, iar când o să înştiinţez facultatea probabil că o să-ţi retragă bursa ori te vor obliga să pleci un timp.

— Nu, vă rog! îl imploră Mary. N-am unde să mă duc. Singurii mei bani sunt cei din bursă.

— O să fie pentru binele tău, Mary. Ar trebui să te duci acasă şi să-ţi pui ordine în viaţă. Peste câteva săptămâni e Crăciunul. Părinţii tăi vor înţelege.

La întoarcerea în cămin, Mary a întârziat un sfert de oră. Când intră în cameră, bona se încruntă la ea.

— Iar ai întârziat! Când întârzii tu, nici eu nu mai ajung la timp şi am lucruri de făcut! Îmi pare rău; îmi place bebeluşul, dar nu mai pot lucra pentru tine.

Mary îi ia copilul din braţe.

— Bine.

— Pe deasupra, îmi datorezi banii pentru ultimele trei dăţi cât am stat cu copilul. Zece dolari pe oră. Asta înseamnă treizeci de dolari, adaugă bona.

— Pot să te plătesc data viitoare? întreabă Mary. La întoarcere am vrut să merg la ATM, dar n-am mai avut timp.

Bona se strâmbă.

— Pune-i într-un plic şi lasă-mi-i la cămin. Vreau banii înainte de Crăciun. Am de cumpărat cadouri.

Mary acceptă.

— Pa, copilaş, spune bona. Crăciun fericit!

Bebeluşul gângurește.

— Voi două aveţi planuri de Crăciun?

— Probabil o s-o duc la mama. Locuieşte în Greenwich, în Connecticut. De fiecare dată împodobeşte un brad enorm şi pregăteşte o cină delicioasă. O să ne aştepte o grămadă de cadouri.

— Sună foarte bine, spune bona.

Mary aşază copilaşul în suport şi se duce la bancă. Verifică soldul de pe card. Mai are 75,17 dolari. Scoate 40 de dolari şi intră în bancă, să facă rost de mărunţiş.

Pune 30 de dolari într-un plic pe care a scris numele bonei. Cumpără un bilet de metrou şi merge până la capătul liniei. Cartierul ăsta nu-i la fel de bun ca acela în care se află facultatea ei.

Mary merge pe stradă. Ajunge la o casă dărăpănată. În faţa ei se vede un gard de sârmă. În curte e un câine legat de un stâlp. Latră la copil, iar bebeluşul începe să plângă.

— Nu te teme, copilaş! îl linişteşte Maya. Câinele n-are cum să ajungă la tine.

Intră amândouă în casă. E foarte murdar şi pretutindeni sunt copii. Şi copiii sunt murdari. Sunt gălăgioşi şi de vârste diferite. O parte sunt în scaune cu rotile sau invalizi.

— Bună, Mary! o salută o fată infirmă. Ce cauţi pe aici?

— Am venit s-o văd pe Mama.

— E la etaj. Nu se simte bine.

— Mulţumesc.

— Mary, ăsta e copilul tău? întreabă fata.

— Nu, răspunde Mary şi îşi muşcă buza. Am grijă de ea. E a unui prieten.

— Cum e la Harvard?

— Grozav!

— Pun pariu că iei numai note de zece.

Mary dă din umeri.

— Eşti aşa de modestă, Mary! Mai eşti în echipa de înot?

Ea dă iar din umeri. Urcă treptele.

Mama e o femeie caucaziană, care suferă de obezitate morbidă. Mary e o fată costelivă, de culoare. E imposibil ca Mama să fie mama biologică a lui Mary.

— Bună, Mama, îi spune Mary. Crăciun fericit!

Mary o sărută pe obraz pe femeia cea grasă.

— Salut, Mary. Domnişoara Facultate de Top. Nu mă aşteptam să te văd înapoi aici, la fost ta îngrijitoare.

— Nu.

— Ăsta e copilul tău?

Mary oftează.

— Da.

— Ce păcat! Eşti o fată deşteaptă şi îţi ratezi viaţa. Nu ţi-am spus să nu faci sex? Nu ţi-am spus să te protejezi?

— Da, mama. Mary îşi muşcă buza. Mama, eu şi copilul am putea rămâne aici o vreme? Am hotărât să întrerup şcoala o perioadă şi să-mi pun viaţa la punct. M-ar ajuta foarte mult.

— Aş vrea să te pot ajuta, Mary, dar casa e plină. Nu am nicio cameră pentru tine. Şi eşti prea în vârstă ca statul Massachusetts să-mi dea un cec pentru tine.

— N-am unde să mă duc, mama.

— Uite ce e. Eu cred că ar trebui să-l cauţi pe tatăl copilului.

Mary clatină din cap.

— Nu l-am cunoscut prea bine.

— Atunci, ar trebui să dai copilul spre adopţie.

Mary clatină iar din cap:

— Nici asta nu pot să fac.

Mary se întoarce la cămin. Pune lucrurile copilului într-o geantă. Pune şi o păpuşă Elmo. O fată dintr-o cameră vecină intră în cameră.

— Unde te duci, Mary?

Ea zâmbeşte larg.

— Mă gândeam să mă duc la plajă. Bebeluşul adoră plaja.

— Nu e cam frig? întreabă fata.

— Nu. O să ne îmbrăcăm cu cele mai călduroase haine. În plus, iarna e foarte frumos la plajă.

Fata dă din umeri.

— Probabil că da.

— Când eram mică, tata mă ducea foarte des la plajă.

Lasă plicul la căminul bonei. Când ajunge la gară, cumpără cu cardul de credit bilete pentru trenul şi bacul spre Insula Alice.

— Pentru copil nu e nevoie să luaţi bilet, îi spune taxatorul.

— Foarte bine.

Când ajunge pe Insula Alice, primul loc pe care-l vede în faţa ochilor e o librărie. Intră cu bebelușul ca să se încălzească. La tejghea stă un bărbat. Are o atitudine morocănoasă şi e încălţat în converși.

În librărie se aud colinde. Melodia e *Have Yourself a Merry Little Christmas*.

— Melodia asta e aşa de tristă, zice un client. E cel mai trist cântec pe care l-am auzit vreodată. De ce ar scrie cineva un colind aşa de trist?

— Caut ceva de citit, spune Mary.

Individul parcă nu mai e atât de morocănos.

— Ce fel de cărţi vă plac?

— A, toate. Dar cărţile mele preferate sunt cele în care un personaj are greutăţi şi până la urmă le rezolvă. Ştiu că în viaţă nu se întâmplă aşa. Poate de asta sunt preferatele mele.

Librarul îi spune că are o carte foarte potrivită pentru ea, dar, când se întoarce, Mary a dispărut.

— Domnişoară?

Lasă cartea pe masă, în caz că fata se întoarce.

Mary e pe plajă, dar bebeluşul nu e cu ea.

Odată a făcut parte dintr-o echipă de înot. Era atât de bună, încât în liceu a câştigat campionatele dintre state. Astăzi valurile sunt agitate, apa e rece, iar ea nu a mai înotat de mult.

Se avântă în larg, trece de far şi nu mai înoată înapoi.

SFÂRŞIT

— Felicitări! îi spune Maya lui John Furness în timpul recepţiei.

În mână strânge tricoul primit premiu, făcut sul. Amelia îi ţine diploma: locul trei.

John dă din umeri, iar părul i se zbate în faţă şi în spate.

— Mie mi s-a părut că tu ar fi trebuit să câştigi, dar tot e mişto că au ales în finală două povestiri de la Alicetown.

— Poate că domnul Balboni e un profesor bun.

— Dacă vrei, putem face voucherul meu pe din două, se oferă John.

Maya clatină din cap. Nu vrea.

— Tu ce-ai fi cumpărat, dacă ai fi câştigat?

— Mă gândeam să-l donez copiilor defavorizaţi.

— Pe bune?

John vorbeşte cu vocea de crainic.

— Tatei nu-i prea place să facem cumpărături online.

— Nu eşti supărată pe mine, nu? întreabă John.

— Nu, mă bucur pentru tine. Ura, Balenele!

În joacă, Maya îi dă un pumn în umăr.

— Au!

— Ne mai vedem prin zonă. Trebuie să prindem bacul înapoi spre Alice.

— Şi noi la fel, spune John. Avem timp berechet să mai stăm împreună.

— Tata are treabă la magazin.

— Ne vedem la şcoală, îi zice John, vorbind iar cu glasul de crainic.

În maşină, pe drumul înapoi spre casă, Amelia o felicită că a câştigat şi că a scris o povestire extraordinară, iar A.J. nu scoate o vorbă.

Maya se gândește că probabil l-a dezamăgit pe A.J., dar chiar înainte de a coborî din maşină tatăl ei îi zice:

— Premiile astea nu sunt niciodată corecte. Oamenii au gusturile lor, iar asta e şi minunat, şi cumplit. Totul ţine de anumite gusturi personale, de un anumit grup, într-o anumită zi. De exemplu, doi dintre cei trei finalişti au fost de sex feminin, ceea ce e posibil să fi înclinat balanţa către finalistul de sex masculin. Sau poate că unuia dintre membrii juriului i-a murit bunica săptămâna trecută, iar povestirea aia l-a emoţionat mai mult. Nimeni nu ştie. Dar uite ce ştiu eu: *Un drum la plajă* de Maya Tamerlane Fikry a fost scrisă de un scriitor.

Maya crede că A.J. o s-o îmbrăţişeze; în schimb, îi strânge mâna, la fel cum ar fi strâns mâna unui coleg – poate un autor aflat în vizită, la librărie.

Prin minte îi trece o propoziţie: *În ziua când tatăl meu mi-a strâns mâna am ştiut că sunt scriitoare.*

Cu puţin înainte de încheierea anului şcolar, A.J. şi Amelia fac o ofertă pentru cumpărarea unei case. Casa e la zece minute depărtare de magazin şi se află pe continent. Deşi are patru dormitoare, două băi şi dispune de liniştea care A.J. crede că îi trebuie unei tinere scriitoare, nu e nici pe departe o casă de vis. Ultimul ei proprietar a murit acolo – femeia refuzase să plece –, dar în ultimii cincizeci de ani nici nu făcuse prea multe ca să-şi îngrijească proprietatea. Tavanele sunt scunde; va trebui să răzuiască mai multe straturi de tapet, fiecare din altă epocă; temelia e şubredă. A.J. îi zice „casa de zece ani“, adică „peste zece ani s-ar putea locui în ea“. Amelia numeşte casa un „proiect“ şi se pune pe treabă imediat. Maya, care de curând a terminat de citit trilogia *Stăpânul inelelor*, botează casa „Măgura“.

— Pentru că arată de parcă în ea ar trăi un hobbit.

A.J. îşi sărută fiica pe frunte. E încântat că a produs un tocilar extraordinar.

Inima care-şi spune taina [100]

1843/E.A. Poe

Adevărat!

Maya, poate nu ştii că înainte de Amelia am avut o altă soţie şi o altă profesie. Demult, am fost căsătorit cu o femeie pe care o chema Nicole Evans. Am iubit-o foarte mult. A murit într-un accident de maşină şi o bună parte din mine a fost moartă mult timp, până când te-am găsit.

Eu şi Nicole ne-am cunoscut în facultate şi ne-am căsătorit în vara de dinaintea începerii studiilor postuniversitare. Voia să devină poetă, dar între timp lucra fără pic de tragere de inimă la teza de doctorat despre poetele secolului XX (Adrienne Rich [101] , Marianne Moore [102] , Elizabeth Bishop [103] ; cât o detesta pe Sylvia Plath [104] !). Și eu lucram la teza mea de doctorat despre literatura americană. Disertaţia mea urma să analizeze ipostazele bolii în opera lui E.A. Poe, temă care nu numai că nu-mi plăcuse niciodată, dar pe care ajunsesem chiar să o dispreţuiesc de-a binelea. Nic a sugerat că există şi feluri mai reuşite, mai fericite de a duce o viaţă literară. Am întrebat-o:

— A, da? Care anume?

Iar ea mi-a spus:

— Am putea fi proprietarii unei librării.

— Spune-mi mai multe.

— Ştii că în oraşul meu nu există nici măcar o librărie?

— Serios? Alice mi se pare genul de loc care ar trebui să aibă aşa ceva.

— Ştiu, mi-a spus ea. Un oraş nu-i un oraş adevărat fără o librărie.

Aşa că am renunţat la doctorat, am scos banii din fondul ei de studii, ne-am mutat în Alice şi am deschis magazinul care avea să devină Island Books.

Mai e nevoie să spun că niciunul dintre noi n-avea habar în ce se bagă?

În anii de după moartea lui Nic îmi imaginam deseori cum ar fi fost viaţa mea dacă mi-aş fi terminat teza de doctorat.

Dar deviez de la subiect.

Aceasta e cea mai cunoscută dintre povestirile lui E.A. Poe. Într-o cutie pe care am scris „însemnări temporare“ vei găsi notiţele mele şi douăzeci şi cinci de pagini din disertaţia mea (mare parte e despre Inima care-şi spune taina*); asta, dacă te va interesa vreodată să ştii mai multe despre ocupaţiile pe care le avea tatăl tău într-o altă viaţă.*

A.J.F.

— Ce mă enervează la culme într-o poveste e sfârşitul în coadă de peşte, spune ajutorul de şerif Doug Lippman, luând trei minitarte sărate din selecţia de aperitive pe care Lambiase le-a pus-o la dispoziţie. După mulţi ani în care a organizat Clubul de Lectură Alegerea Poliţistului-şef, Lambiase ştie că cele mai importante – poate chiar mai importante decât titlul cărţii discutate – sunt mâncarea şi băutura servită.

— Domnule asistent, îi spune Lambiase, limita e de trei minitarte maximum de persoană. Altfel, n-o să ajungă la toată lumea.

Asistentul de şerif pune la loc o minitartă.

— Adică, ce dracu' s-a întâmplat cu vioara aia? Am pierdut eu ceva? Un Stradivarius nepreţuit nu se evaporă pur şi simplu.

— Bună observaţie! comentează Lambiase. Altcineva?

— Ştii ce mă scoate din pepeni? întreabă Kate de la Omucideri. Mă scoate din sărite când poliţia îşi face treaba de mântuială. Când nimeni nu poartă mănuşi, zbier la ei „Tăceţi! Contaminaţi scena crimei".

— În cărţile lui Deaver nu găseşti niciodată aşa ceva, zice Sylvio, care lucrează la dispecerat.

— Dacă toţi autorii ar fi ca Deaver... spune Lambiase.

— Dar şi mai mult decât treaba făcută de mântuială urăsc când cazurile sunt rezolvate prea repede, continuă Kate de la Omucideri. Până şi Deaver calcă în strâchini la faza asta. Ai nevoie de timp ca să dezlegi lucrurile. Câteodată durează ani întregi. Trebuie să convieţuieşti cu un caz o grămadă de timp.

— Bine punctat, Kathy!

— Apropo, minitartele astea sunt delicioase.

— De la Costco, spune Lambiase.

— Urăsc personajele feminine din cartea asta, zice Rosie, femeia-pompier. Poliţistele sunt mereu foste topmodele, din familii de poliţai. Tipa abia dacă are un defect.

— Îşi roade unghiile, o completează Kate de la Omucideri. Are părul dezordonat. Şi gura mare.

Rosie, femeia-pompier, râde:

— E clar că tipa e fantezia vreunei doamne care lucrează pentru forţele de ordine.

— Nu-ş ce să zic, spune Dave, asistentul de şerif. Îmi place fantezia asta.

— Poate că scriitorul vrea să transmită că nu vioara e importantă, sugerează Lambiase.

— Ba sigur că e importantă, spune Dave.

— Poate că important e felul în care vioara influenţează vieţile oamenilor, continuă Lambiase.

Rosie huiduie şi îşi îndreaptă degetele mari în jos.

De la tejghea, A.J. ascultă discuţia. Dintre cele peste douăsprezece cluburi de lectură găzduite de Island Books, Alegerea Poliţistului-şef îi place cel mai mult. Lambiase îl cheamă:

— Hai încoace să mă susţii! Nu e nevoie să afli mereu cine e infractorul.

— Din experienţa mea, cititorii sunt mult mai satisfăcuţi dacă află, spune A.J. Deşi pe mine nu mă deranjează un strop de ambiguitate.

După ce A.J. pronunţă cuvântul „află“, uralele grupului acoperă orice alt sunet.

— Trădătorule! strigă Lambiase.

În clipa următoare clopoţeii de vânt răsună în timp ce Ismay intră în librărie. Grupul continuă discuţia despre carte, dar Lambiase nu se poate abţine să se holbeze la ea. Poartă o rochie albă, de vară, iar fusta plină îi scoate în evidenţă talia minusculă. Şi-a lăsat părul roşcat să crească iar, şi asta îi îmblânzeşte chipul. Lambiase îşi aduce aminte de orhideele pe care soţia lui obişnuia să le ţină în fereastra din faţă.

Ismay se apropie de A.J. Pune o hârtie pe tejghea.

— În sfârşit, am ales piesa, îi spune cumnatului ei. O să-mi trebuiască vreo cincizeci de exemplare din *Our Town.* [105]

— E o carte clasică, zice A.J.

— E o piesă clasică.

La mulţi ani după moartea lui Daniel Parish şi la o jumătate de oră după încheierea întrunirii Clubului Alegerea Poliţistului-şef, Lambiase hotărăște că a trecut destul timp şi că acum îi poate pune lui A.J. o anumită întrebare.

— Nu-mi place deloc să întrec măsura, dar n-ai vrea s-o întrebi pe cumnata ta dacă e interesată să iasă la o întâlnire cu un ofiţer de poliţie destul de arătos?

— Care ofiţer?

— Eu. Am glumit când am spus că sunt destul de arătos. Ştiu foarte bine să nu-s vreun Adonis.

— Nu. Adică pe cine vrei să întreb? Amelia e singură la părinţi.

— Nu Amelia. Mă referam la fosta ta cumnată, Ismay.

— A, corect. Ismay.

A.J. tace.

— *Ismay? Pe bune? Ea?*

— Mda, am avut dintotdeauna o mică pasiune pentru ea. Încă din liceu. Nu că m-a băgat prea mult în seamă. Mi-am zis că nu mai întinerim nici eu, nici ea, aşa că ar fi cazul să-mi încerc norocul acum.

A.J. o sună pe Ismay şi o întreabă.

— Lambiase? întreabă Ismay. *El?*

— E un tip de treabă.

— Da, dar... N-am mai ieşit cu un poliţist.

— Ce spui tu acum sună a snobism groaznic.

— N-am vrut. Dar bărbaţii în uniformă n-au fost niciodată genul meu.

Ce să-ţi spun! De parcă relaţia ta cu Daniel a fost aşa de reuşită! gândeşte A.J., dar nu spune nimic.

— Bineînţeles, căsnicia *mea* a fost dezastruoasă, completează Ismay.

Peste câteva seri ea şi Lambiase iau cina la restaurantul El Corazon. Ismay comandă fructe de mare gătite cu friptură de vită şi un gin tonic. Nu e cazul să se prefacă ultrafeminină; bănuieşte că nu va exista o a doua întâlnire.

— Văd că ai un apetit sănătos, comentează Lambiase şi apoi comandă: Vreau şi eu acelaşi lucru.

— Deci, spune Ismay, cu ce te ocupi când nu eşti poliţist?

— Crezi sau nu, citesc mult, răspunde el timid. Poate că nu ţi se pare mare scofală. Doar predai literatură engleză.

— Ce citeşti? vrea ea să ştie.

— Câte puţin din toate. Am început cu romane poliţiste. Presupun că e destul de previzibil. Dar pe urmă A.J. mi-a dat şi alte cărţi. Am impresia că tu le-ai numi ficţiune literară. Unele n-au atâta acţiune pe cât aş vrea. Ştiu, e destul de jenant: îmi place literatura pentru adolescenţi. Acolo ai parte de acţiune şi, pe deasupra, de sentimente. De asemenea, citesc ce citeşte A.J. Îi plac povestirile scurte...

— Ştiu.

— Şi ce citeşte Maya. Îmi place să discut cu ei despre cărţi. Ştii, ei doi sunt ca peştele în apă printre cărţi. Şi mai ţin întrunirile unui grup de lectură pentru ceilalţi poliţişti. Ai văzut vreodată afişele pentru clubul Alegerea Poliţistului-şef?

Ismay clatină din cap.

— Scuze dacă vorbesc prea mult. Ştii, am emoţii.

— Te descurci bine, îi spune Ismay. Ai citit vreo cartea de-a lui Daniel?

— Da, pe prima.

— Ţi-a plăcut?

— Nu e stilul meu. Dar e foarte bine scrisă.

Ismay aprobă din cap.

— Ţi-e dor de soţul tău? o întreabă Lambiase.

După o scurtă pauză, ea răspunde:

— Nu prea. Uneori îmi lipseşte umorul lui. Dar cele mai bune părţi din el sunt în cărţile pe care le-a scris. Dacă mi se face dor de el, pot să le citesc. Oricum, până acum n-am simţit nevoia să le deschid.

Ismay râde o clipă.

— Atunci, ce anume citeşti?

— Piese de teatru; câteodată, poezii. În plus, ce predau la clasă în fiecare an: *Tess d'Urberville, Johnny şi-a luat puşca* [106] , *Adio, arme! A Prayer for Owen Meany* [107]; în unii ani predau *La răscruce de vânturi, Silas Marner* [108], *Their Eyes Were Watching God* [109] sau *I Capture the Castle* [110]. Cărţile astea sunt ca nişte prieteni vechi. Dar când aleg pentru lecturile mele personale, personajele mele preferate sunt femei din ţări îndepărtate. India. Sau Bangkok. Câteodată, femeia îşi părăseşte soţul. Alteori, nici nu are soţ, fiindcă e înţeleaptă şi a ştiut dintotdeauna că viaţa de femeie măritată nu i se potriveşte. Îmi place când are mai mulţi amanţi. Îmi place când poartă pălării ca să-şi ferească pielea albă de soare. Îmi place când călătoreşte şi are diverse aventuri. Îmi plac descrierile hotelurilor şi ale valizelor împânzite cu abţibilduri de călătorie. Îmi place când autorul descrie mâncăruri, haine şi bijuterii. Puţin romantism, dar nu prea mult. Acţiunea să se petreacă în trecut. Fără telefoane mobile. Fără reţele sociale. Internetul să nu existe. La modul ideal, acţiunea să aibă loc în anii '20 sau '40. Poate să se desfăşoare în timpul războiului, dar războiul să fie doar în fundal. Fără vărsări de sânge. Poate să aibă câteva scene de sex, dar nu foarte detaliate. Fără copii. Dacă intriga are personaje-copii, de multe ori cartea nu-mi place.

— N-am copii, spune Lambiase.

— Nu mă deranjează în viaţa reală. Pur şi simplu nu vreau să citesc despre ei. Deznodământul poate fi fericit sau trist; nu-mi pasă, atâta timp cât e justificat. Poate că femeia se aşază la casa ei, poate că pune pe picioare o mică afacere sau se sinucide înecându-se în ocean. În sfârşit, o copertă frumoasă e importantă. Nu-mi pasă cât de bun e conţinutul. Nu-mi place să petrec timpul – oricât de puţin – cu un obiect urât. Cred că sunt superficială.

— Eşti o femeie grozav de drăguţă! îi spune Lambiase.

— Sunt obişnuită.

— Ba deloc.

— Faptul că o persoană e drăguţă nu e un motiv bun să-i faci curte, să ştii. Sunt nevoită să le repet asta elevilor mei tot timpul.

— Zise femeia care nu citeşte cărţi cu coperte urâte.

— Te previn: aş putea fi o carte proastă, cu coperte frumoase.

Lambiase geme.

— Am cunoscut câteva de-astea.

— De exemplu?

— Prima mea căsnicie. Nevastă-mea arăta bine, dar era rea.

— Şi ce te-ai gândit? Hai să repet greşeala!

— Ei, nu! Te-am văzut aşezată pe raft câţiva ani. Ţi-am citit rezumatul şi citatele de pe coperta a patra. Profesor grijuliu. Naşă. Membru marcant al comunităţii. Se îngrijeşte de soţul surorii ei şi de

fetiţa acestuia. Căsnicie nereuşită; probabil că s-a măritat de foarte tânără, dar şi-a dat silinţa.

— E cam schematic, spune Ismay.

— Dar e destul cât să mă facă să vreau să citesc în continuare.

Lambiase îi zâmbeşte.

— Comandăm desert?

— N-am mai făcut sex de foarte mult timp, îl previne ea în maşină, în timp ce se îndreaptă spre casa ei.

— OK.

— Ar trebui să facem sex, clarifică Ismay. Adică, dacă vrei şi tu.

— Vreau, îi spune Lambiase. Dar nu şi dacă asta înseamnă că nu va mai fi o a doua întâlnire. Nu vreau să pregătesc terenul pentru tipul care o să te aibă.

Ea râde de el şi îl conduce în dormitorul ei. Se dezbracă cu lumina aprinsă. Vrea ca el să vadă cum arată corpul unei femei de cincizeci şi unu de ani.

Lambiase fluieră uşor, admirativ.

— Eşti amabil, dar dacă m-ai fi văzut mai demult! îi spune ea. Vezi semnele, nu?

O cicatrice lungă i se întinde de la genunchi până la şold. El îşi plimbă degetul de-a lungul ei: parcă ar fi cusătura unei păpuşi.

— Da, le văd, dar asta nu strică deloc imaginea de ansamblu.

Piciorul ei fusese rupt în cincisprezece locuri şi articulaţia osului femural trebuise înlocuită. Dar, în afară de asta, Ismay nu păţise nimic. Pentru prima dată în viaţă, Daniel încasase grosul impactului.

— Te doare tare? întreabă Lambiase. Să umblu cu grijă?

Ea clatină din cap şi îi spune să se dezbrace.

De dimineaţă se trezeşte înaintea lui.

— O să-ţi pregătesc micul dejun, îi spune.

Lambiase dă din cap somnoros, iar apoi Ismay îl sărută pe creştetul ras.

— Te razi în cap pentru că cheleşti sau pentru că-ţi place stilul ăsta?

— Câte puţin din amândouă, îi răspunde el.

Îi lasă un prosop pe pat, pe urmă iese din cameră. Lambiase se pregăteşte pe îndelete. Deschide dulapul noptierei lui Ismay şi îşi bagă niţel nasul printre lucrurile ei. Ismay are loţiuni care par scumpe şi miros cum miroase corpul ei. Hainele sunt minuscule. Are rochii de mătase, bluze din bumbac călcate, fuste-creion din lână şi pulovere de caşmir subţiri ca hârtia. Toate în nuanţe elegante de bej şi gri, iar hainele îi sunt impecabil de curate. Lambiase se uită la raftul de sus al dulapului, unde pantofii ei sunt aranjaţi în cutiile

originale. Deasupra unui teanc de cutii vede un ghiozdan roz-aprins, de copil.

Ochiul lui experimentat, de poliţist, îi spune că ghiozdanul nu are ce căuta aici. Deşi ştie că n-ar trebui, îl ia şi-l deschide. Înăuntru găseşte un penar cu fermoar şi câteva cărţi de colorat. Scoate din el și o carte. Pe copertă e scris MAYA. În spatele ei e altă carte. Un flecuşteţ – mai degrabă o broşură decât o carte. Citeşte cuvintele de pe copertă.

TAMERLANE ŞI ALTE POEZII
SCRISE DE UN BOSTONIAN

Pe copertă sunt urme de creioane colorate. Lambiase nu ştie ce se înţeleagă.

Mintea lui de poliţist intră în acţiune şi formulează următoarele întrebări: 1. Este ăsta exemplarul lui A.J. din *Tamerlane*? 2. De ce e la Ismay? 3. De ce e plină coperta de urme de creioane colorate şi cine le-a făcut? Maya? 4. De ce e *Tamerlane* într-un ghiozdan pe care scrie numele Mayei?

E pe punctul de a da fuga la parter şi a cere explicaţii, dar se răzgândeşte.

Se mai uită câteva clipe la manuscrisul vechi.

De aici, de la etaj, simte mirosul de clătite. O vede pe Ismay în gând, pregătindu-le. Probabil că poartă un şorţ alb şi o cămaşă de noapte de mătase. Ori poate că nu poartă nimic, în afară de şorţ. Ar fi grozav. Poate că vor face sex iar. Nu pe masa din bucătărie. Oricât de erotică pare chestia asta în filme, nu e comod să faci sex pe o masă de

bucătărie. Poate c-o vor face pe canapea. Sau tot sus, la etaj. Salteaua ei e aşa de moale! Iar cearşaful trebuie că e din bumbac, ţesut din nu ştiu câte fire.

Lambiase se mândreşte că e un poliţist bun şi ştie că acum ar trebui să coboare şi să inventeze o scuză să plece.

Dar ăsta să fie sunetul storcătorului de fructe? Oare încălzeşte siropul pentru clătite?

Cartea e distrusă.

În plus, a fost furată acum mult timp. Au trecut mai mult de zece ani de atunci. A.J. are o căsnicie fericită. Maya are un cămin. Ismay a suferit.

Ca să nu mai pomenim de faptul că lui Lambiase femeia asta chiar îi place. Pune cartea înapoi şi aşază ghiozdanul la locul lui.

Este de părere că, pe măsură ce îmbătrânesc, poliţiştii pot s-o apuce pe două căi: devin ori mai critici, ori mai puţin critici. Lambiase nu mai e atât de rigid ca pe vremea când era un poliţist tânăr. A înţeles că oamenii fac tot felul de lucruri şi că de obicei au motivele lor.

Coboară la parter şi se aşază la masa din bucătărie, acoperită cu cea mai albă faţă de masă pe care a văzut-o vreodată.

— Miroase minunat! îi spune el.

— E plăcut să ai pentru cine găti. Ai stat mult sus, observă ea turnându-i un pahar cu suc de portocale proaspăt stors. Şorţul ei e turcoaz, iar Ismay poartă un trening negru.

— Hei, ai citit povestirea cu care a participat Maya la concurs? întreabă Lambiase. Credeam că o să câştige premiul întâi.

— Încă nu.

— Pe scurt, e versiunea Mayei despre ultima zi din viaţa mamei ei.

— E aşa de precoce! spune Ismay.

— M-am întrebat mereu de ce mama Mayei a ales să vină în Alice.

Ea întoarce o clătită pe partea cealaltă, apoi alta.

— Cine ştie de ce fac oamenii anumite lucruri?

Cap de fier [111]

2005/Aimee Bender [112]

Ca să ştii, nu tot ce e nou e mai prost decât ce e vechi.

Doi părinţi cu tărtăcuţe în loc de cap fac un copil cu cap de fier. Din motive cât se poate de evidente, în ultimul timp m-am gândit mult la povestirea asta.

A.J.F.

P.S. Descopăr că mă gândesc şi la Bullet in the Brain [113] *de Tobias Wolff. Ar fi bine s-o citeşti şi pe asta.*

De Crăciun vine în vizită mama lui A.J., care nu seamănă cu el absolut deloc. Paula e o femeie micuţă, cu păr cărunt şi lung, pe care nu și l-a mai tuns de zece ani, când s-a pensionat dintr-o companie producătoare de computere. Profită din plin de perioada pensiei, pe care şi-o petrece în Arizona. Face bijuterii din pietricele pe care le vopseşte. Îi învaţă să scrie şi să citească pe deţinuţii din închisori. Salvează câini husky siberieni. Încearcă să meargă la un alt restaurant în fiecare săptămână. Iese la întâlniri – şi cu bărbaţi, şi cu femei. A devenit bisexuală, fără să facă mare tam-tam pe tema asta. Are şaptezeci de ani şi crede că, dacă nu încerci lucruri noi, mai bine dai colţul. Aduce trei cadouri cu formă identică, ambalate exact la fel, şi îi asigură că nu din neglijenţă a ales acelaşi cadou pentru toţi trei.

— M-am gândit că toată familia o să le aprecieze şi o să le folosească, le spune ea.

Maya ştie ce a primit încă dinainte de a desface toată hârtia.

Le-a văzut la şcoală. În ultimul timp, toată lumea pare să aibă aşa ceva, dar tatăl ei nu le vede cu ochi buni. Despachetează din ce în ce

mai încet, ca să aibă timp să se gândească ce reacţie a ei i-ar jigni mai puţin tatăl şi bunica.

— Un *e-reader*! Îmi doream de mult!

Aruncă o privire iute înspre tatăl ei. A.J. aprobă din cap, cu toate că îi zvâcneşte uşor o sprânceană.

— Mulţumesc, buni.

Maya îşi sărută bunica pe obraz.

— Mulţumesc, mamă Fikry, spune Amelia.

Are deja un *e-reader* pe care îl foloseşte la serviciu, dar păstrează informaţia asta pentru sine.

Imediat ce îşi dă seama ce au primit fetele, A.J. hotărăşte să nu-şi despacheteze cadoul. Dacă îl lasă neatins, în hârtie, poate că-l vor putea da altcuiva.

— Mulţumesc, mamă, spune A.J., pe urmă îşi muşcă limba.

— A.J., ce-i cu mutra asta? îi atrage atenţia Paula.

— N-am nicio mutră.

— Trebuie să fii în pas cu vremurile, îi spune ea.

— De ce? Ce au vremurile astea aşa de nemaipomenit?

A.J. şi-a spus adesea că toate lucrurile bune de pe lumea asta sunt îndepărtate încetul cu încetul, așa cum se dă la o parte grăsimea de pe carne. La început au dispărut magazinele de viniluri, pe urmă

magazinele cu casete video; au urmat ziarele şi revistele, iar acum până şi marile lanţuri de librării dispar, oriunde te-ai uita. Pentru el, mai rău decât o lume plină de mari lanţuri de librării este o lume FĂRĂ mari lanţuri de librării. Astea cel puţin vând cărţi, nu medicamente sau cherestea! Cel puţin oamenii care lucrează în librăriile astea şi-au luat diploma în literatură engleză, ştiu să citească şi să administreze cărţile pentru cititori! Cel puţin marile librării reuşesc să vândă 10000 de exemplare pline de scursuri editoriale, pentru ca Island să poată vinde o sută de bucăţi de ficţiune literară!

— A.J., cel mai repede îmbătrâneşti dacă rămâi în urmă cu tehnologia.

După douăzeci şi cinci de ani de muncă în domeniul computerelor, mama lui a rămas cu o pensie respectabilă şi o singură opinie, îşi spune el nemilos.

A.J. inspiră adânc, ia o gură zdravănă de apă, inspiră iar. Are senzaţia că tot creierul îi apasă cutia craniană. Mama lui îl vizitează rar, iar el nu vrea să strice timpul pe care-l petrec împreună.

— Tati, te-ai cam înroşit, îi spune Maya.

— Nu te simţi bine? îl întreabă mama lui.

El bate cu pumnul în măsuţa de cafea:

— Mamă, măcar înţelegi că maşinăria asta infernală nu numai că-mi va ruina afacerea, ba chiar – mai rău – o să arunce pe apa sâmbetei sute de ani de cultură literară extraordinară?

— Exagerezi, spune Amelia. Linişteşte-te!

— De ce să mă liniştesc? Nu-mi place prezentul. Nu-mi place chestia aia şi mai mult ca sigur nu vreau să am trei drăcii de astea în casă. Aş fi preferat să-i aduci fiicei mele ceva mai puţin distructiv; de pildă, o pipă pentru fumat cocaină.

Maya chicoteşte.

Mama lui pare pe punctul de a izbucni în lacrimi.

— Să ştii că n-am vrut să supăr pe nimeni.

— Nu-i nimic, o asigură Amelia. E un cadou minunat. Ne place să citim şi sunt convinsă că ne vom bucura foarte mult să le folosim. În plus, A.J. cam exagerează.

— Îmi pare rău, îi spune mama lui. Nu ştiam că *e-reader*-ele îţi displac atât.

— Ai fi putut să mă întrebi!

— Taci, A.J! Mamă Fikry, nu trebuie să te scuzi, îi spune Amelia. Pentru o familie în care se citeşte, cadoul ăsta e *perfect*. O grămadă de librării au învăţat să vândă cărţi în format digital, pe lângă cele convenţionale, pe hârtie. A.J. pur și simplu nu vrea să...

— Amy, ştii bine că spui tâmpenii! o întrerupe el.

— Eşti foarte necioplit! îi zice Amelia. Nu-ţi poţi băga capul în nisip, prefăcându-te că *e-reader*-ele nu există. Nu-i un mod potrivit de a rezolva lucrurile.

— Vă miroase a ars? îi întreabă Maya.

Peste o clipă se declanşează alarma de incendiu.

— La dracu'! strigă Amelia. Friptura!

Dă buzna în bucătărie, iar A.J. o urmează.

— Am setat alarma telefonului, dar nu a sunat.

— Eu ţi-am pus telefonul pe mut, ca să nu ne *strice Crăciunul*! o lămureşte A.J.

— Ce-ai făcut? Să nu te mai atingi de telefonul meu!

— De ce nu foloseşti cronometrul încorporat în cuptor?

— Pentru că NU AM ÎNCREDERE ÎN EL! Cuptorul ăsta are vreo sută de ani. La fel şi restul lucrurilor din casa asta, în caz că n-ai observat! ţipă Amelia în timp ce scoate din cuptor friptura în flăcări.

Pentru că friptura e distrusă, cina de Crăciun constă numai din garnituri.

— Cel mai mult îmi plac garniturile, spune mama lui A.J.

— Şi mie la fel, completează Maya.

— Nu sunt consistente, mormăie A.J. Nu te satură.

Îl doare capul, iar faptul că a băut câteva pahare cu vin roşu nu-l ajută deloc.

— Spuneţi-i lui A.J. să-mi dea vinul! zice Amelia. Şi transmiteţi-i că monopolizează sticla.

— Te comporţi foarte matur, comentează A.J. şi îi toarnă încă un pahar.

— Buni, abia aştept să-l încerc, îi şopteşte Maya bunicii îndurerate. O să aştept până mă bag în pat, adaugă ea aruncând o privire furişă către A.J. *Înţelegi tu.*

— E o idee excelentă! îi şopteşte mama lui A.J.

Noaptea, când amândoi sunt în pat, A.J. tot mai vorbeşte despre *e-reader*.

— Ştii care-i adevărata problemă cu drăcia aia?

— Presupun că oricum o să-mi spui, zice Amelia, fără să ridice ochii din foile ei.

— Toată lumea crede că are bun-gust, dar majoritatea oamenilor nu au. De fapt, aş spune că cei mai mulţi au gusturi oribile. Dacă-i laşi de capul lor, citesc porcării şi nici măcar nu ştiu să le deosebească de literatura de calitate.

— Ştii care e partea bună a *e-reader*-elor? întreabă Amelia.

— Nu, Madam Optimism. Şi nici nu vreau să ştiu.

— Ei bine, există o parte bună pentru noi, alea cu soţi care încep să nu mai vadă – şi nu pomenesc niciun nume. Pentru noi, alea cu soţi care se apropie de vârsta a doua şi a căror vedere se degradează. Pentru noi, femeile care trebuie să poarte povara unor soţi micuţi...

— Treci la subiect, Amy!

— Un *e-reader* le permite acestor fiinţe nenorocite să mărească textul cât vor.

El nu spune nimic.

Ea lasă cartea din mână şi se pregăteşte să-i arunce un zâmbet de superioritate, dar când se uită la el vede că omul a încremenit. A.J. are o criză. Crizele astea o îngrijorează, deşi îşi aduce aminte să nu-şi mai facă griji.

După un minut şi jumătate, A.J. îşi revine.

— Am fost dintotdeauna puţin miop, spune el. Nu e din cauza vârstei.

Amelia îi şterge saliva din colţurile gurii.

— Hristoase! Mi s-a rupt filmul cumva? întreabă A.J.

— Da.

Smulge şerveţelul din mâna ei. Nu se numără printre bărbaţii cărora le place să fie îngrijiţi astfel.

— Cât timp?

— Vreo nouăzeci de secunde, spune ea, apoi tace o clipă. E o criză lungă sau obişnuită?

— Poate puţin lungă, dar în mare e obişnuită.

— Nu crezi c-ar trebui să te duci la control?

— Nu. Ştii că am crizele astea încă de când eram copilot.

— Copilot? repetă ea.

— Copil. Ce-am spus?

A.J. coboară din pat şi se duce la baie. Amelia vine după el.

— Te rog, Amy! Fă-mi puţin loc.

— Nu vreau să-ţi fac loc.

— Bine.

— Vreau să te duci la medic. Ai avut trei crize de la Ziua Recunoştinţei încoace.

El clatină din cap.

— Asigurarea mea de sănătate e de tot rahatul, draga mea Amy. Şi doctoriţa Rosen o să-mi spună că e acelaşi lucru ca întotdeauna. O să mă duc la medic ca de obicei, în martie, pentru controlul anual.

Amelia intră în baie.

— Doctoriţa Rosen ţi-ar putea da alt tratament.

Se strecoară între A.J. şi oglindă, sprijinindu-şi posteriorul generos pe noua chiuvetă dublă pe care au instalat-o luna trecută.

— A.J., eşti foarte important.

— Nu-i ca şi cum aş fi preşedintele ţării, i-o întoarce el.

— Eşti tatăl Mayei. Şi iubirea vieţii mele. Şi furnizorul cultural al acestei comunităţi.

El dă ochii peste cap, pe urmă o sărută pe Optimista Amelia pe gură.

Crăciunul şi Anul Nou au trecut; mama lui s-a întors în Arizona; Maya s-a întors la şcoală şi Amelia – la serviciu. A.J. îşi spune: adevăratul dar al sărbătorilor de iarnă e că au un sfârşit. Îi place rutina. Îi place să pregătească micul dejun dimineaţa. Îi place să alerge până la serviciu.

Îşi pune hainele pentru alergare, face fără tragere de inimă câteva mişcări de *stretching*, îşi trage în grabă o bentiţă peste urechi, îşi pune rucsacul în spate şi se pregăteşte să alerge până la magazin. Acum, când nu mai locuieşte deasupra librăriei, drumul lui îl poartă în direcţia opusă faţă de cea spre care o lua atunci când Nic era în viaţă, când Maya era bebeluş, în primii ani de căsnicie cu Amelia.

Trece în fugă prin dreptul casei lui Ismay, pe care altădată o împărţea cu Daniel şi pe care acum o împarte cu Lambiase. Trece şi de locul în care a murit Daniel. Trece de vechiul atelier de dans. Cum o chema pe profesoara de dans? Ştie că nu cu mult timp în urmă femeia s-a mutat în California, iar acum locul e gol. Se întreabă cine le va învăţa să danseze pe fetiţele din Insula Alice? Trece în fugă pe lângă şcoala primară a Mayei, pe lângă cea gimnazială şi apoi pe lângă liceul ei. *Liceu.* Acum Maya are un iubit. Băiatul familiei Furness scrie. Îi aude mereu certându-se. Apucă pe o scurtătură care-l duce printr-un câmp şi aproape că a ajuns pe strada Captain Wiggins, când i se rupe filmul.

Afară sunt -5° Celsius, iar când se trezeşte, A.J. vede că o mână i s-a învineţit de frig acolo unde a stat lipită de gheaţă.

Se ridică în picioare şi îşi încălzeşte mâna în haină. Nu i s-a mai întâmplat să leşine în timp ce aleargă.

— Doamna Olenska, spune el.

Doctoriţa Rosen îi face un control complet. Pentru vârsta pe care o are, e sănătos, dar ochii lui au ceva ciudat, ceva care medicului îi dă de gândit.

— Ai mai avut şi alte probleme? îl întreabă ea.

— Păi... poate e din cauza vârstei: în ultima vreme, am scăpări verbale din când în când.

— Scăpări verbale?

— Mă corectez după aia. Nu-i nimic grav. Din când în când, înlocuiesc câte un cuvânt cu altul. De exemplu, în loc de „copil“ am spus „copilot“. Sau săptămâna trecută am spus *Fructele Mariei* în loc de *Fructele mâniei* [114] . Evident, e o problemă, având în vedere profesia mea. Eram convins că spun cuvintele corecte. Soţia mea crede că-mi poţi da un tratament anticonvulsiv.

— Afazie, spune doctoriţa. Nu-mi place cum sună.

Luându-i în considerare istoricul medical, decide să-l trimită la Boston, la un doctor specializat în afecţiuni cerebrale.

— Ce mai face Molly? întreabă A.J. ca să schimbe subiectul.

Librăriţa cea ursuză nu mai lucrează în magazinul lui de şase-şaspte ani.

— Tocmai a fost admisă la...

Dar nu e atent. Se gândeşte la creierul lui. I se pare ciudat că trebuie să se folosească tocmai de un organ care e posibil să nu funcţioneze cum trebuie pentru a se gândi că organul cu pricina nu funcţionează.

— ...crede că o să scrie Marele Roman American. Ar trebui să dau vina pe tine şi pe Nicole, îi zice doctoriţa.

— Mă declar deplin vinovat de chestia asta, îi spune A.J.

GLIOBLASTOM MULTIFORM

— Sunteţi amabil să-mi spuneţi cum se scrie? cere A.J.

N-a venit cu niciun însoţitor la această consultaţie. Nu a vrut să fie nimeni la curent înainte de a fi sigur de diagnostic.

— Vreau să-l caut pe Google.

Forma asta de cancer e atât de rară, încât oncologul de la Spitalul General Massachusetts n-a mai întâlnit un alt caz decât într-un articol apărut într-o revistă de specialitate şi într-un episod din *Anatomia lui Gray*.

— Ce s-a întâmplat cu cazul din articol? vrea să ştie A.J.

— A murit după doi ani.

— A avut parte de doi ani buni?

— Aş zice că unul din ei a fost destul de bunicel.

Mai cere o părere:

— Şi cazul din serialul TV?

Oncologul izbucneşte în râs – un hohot exploziv, ca sunetul unei drujbe, menit să fie cel mai sonor zgomot din încăpere. Înţelegeţi, cancerul e o chestie tare nostimă.

— Nu cred că ar trebui să facem prognosticuri pe baza unor seriale TV, domnule Fikry.

— Ce s-a întâmplat în film?

— Am impresia că pacientul a intrat în operaţie, a trăit încă vreo două episoade, şi-a cerut în căsătorie iubita – care era medic –, a suferit un atac de cord aparent fără legătură cu cancerul cerebral şi a murit în episodul următor.

— Aha.

— Sora mea scrie scenarii pentru seriale TV şi am impresia că scenariştii numesc asta „o punte de trei episoade“.

— Vasăzică pot să mă aştept să trăiesc undeva între trei episoade şi doi ani.

Drujba oncologului răsună iar.

— Bravo! Simţul umorului e esenţial. Estimarea dumneavoastră e destul de corectă.

Oncologul vrea să programeze operaţia imediat.

— Imediat?

— Domnule Fikry, simptomele au fost mascate de crizele dumneavoastră. Iar tomografia indică faptul că tumoarea a avansat destul de mult. Dacă aş fi în locul dumneavoastră, n-aş sta pe gânduri.

Operaţia va costa cât avansul pe care l-au plătit pentru casă. Încă nu e clar ce procent va acoperi modesta lui asigurare medicală.

— Dacă mă operez, cât o să mai am de trăit?

— Depinde cât anume vom reuşi să îndepărtăm din tumoare. Dacă eliminăm şi marginile, zece ani. Dacă nu, e posibil să aveţi la dispoziţie doi ani. Tumoarea dumneavoastră are tendinţa enervantă de a se regenera.

— Şi, dacă reuşiţi s-o scoateţi, o să ajung o legumă?

— Nu ne place să folosim termeni precum *legumă*, domnule Fikry. Însă tumoarea e situată în lobul stâng. Cel mai probabil din când în când veţi manifesta deficit verbal, afazie avansată etc. Dar n-o să eliminăm atât de mult din ţesut, încât să nu mai fiţi dumneavoastră înşivă. Bineînţeles, dacă nu tratăm tumoarea, se va extinde până când centrul vorbirii va dispărea complet. Oricum, cu sau fără tratament, în cele din urmă tot se va întâmpla.

În mod ciudat, se gândeşte la Proust. Deşi susţine că a citit tot romanul, de fapt a parcurs doar primul volum din *În căutarea timpului pierdut* [115]. Lectura fusese un chin, iar acum A.J. se gândeşte: *Măcar n-o să fiu nevoit să le citesc şi pe celelalte!*

— Trebuie să discut cu soţia şi cu fiica mea, îi spune medicului.

— Bineînţeles, aprobă oncologul. Dar nu amânaţi prea mult.

În tren şi pe urmă pe bacul care îl duce înapoi pe Insula Alice, se gândeşte la facultatea pe care o va urma Maya şi se întreabă dacă Amelia va putea plăti rata pentru casa pe care au cumpărat-o cu mai puţin de un an în urmă. Când ajunge pe strada Captain Wiggins, decide că nu poate face operaţia, dacă asta presupune să-i ducă la sapă de lemn pe cei mai apropiaţi şi mai dragi oameni.

Deocamdată, nu vrea să dea ochii cu cei de acasă, aşa că îl sună pe Lambiase și se întâlnesc în bar.

— Spune-mi o poveste poliţistă bună, îl roagă A.J.

— O poveste despre un poliţist bun sau una interesantă cu poliţişti?

— Oricare. Rămâne la latitudinea ta. Vreau să aud ceva amuzant, ca să uit de problemele mele.

— Ce probleme ai tu? Ai o nevastă perfectă, un copil perfect, o afacere bună.

— Îţi spun după aia.

Lambiase aprobă din cap.

— Bun. Stai să mă gândesc un pic. Cu vreo cincisprezece ani în urmă, am întâlnit un puşti care învăţa la Alicetown. Nu mai trecuse pe la şcoală de o lună. În fiecare zi le spunea părinţilor că se duce la

ore şi nu apărea niciodată. Chiar dacă îl duceau cu maşina acolo, se furişa din şcoală şi mergea altundeva.

— Unde?

— Aşa. Părinţii credeau că a intrat în bucluc. Era un puşti dur, cu un anturaj dur. Toţi aveau note slabe şi purtau pantaloni cu turul lăsat. Părinţii lui aveau o tarabă cu mâncare pe plajă, deci nu erau prea mulţi bani în casă. În fine, părinţii ajunseseră la capătul răbdării, aşa că am hotărât să-l urmăresc pe puşti toată ziua. Băiatul s-a dus la şcoală şi pe urmă, între ora întâi şi a doua, a plecat pur şi simplu. Eu mergeam în urma lui şi în cele din urmă am ajuns la o clădire în care nu mai intrasem până atunci. Eram la intersecţia dintre străzile Main şi Parker. Ştii unde?

— Acolo e biblioteca.

— Exact. Ştii că pe atunci nu prea citeam. Deci am mers după el, am urcat scările, el a intrat într-un separeu de studiu şi eu mi-am spus că o să-şi injecteze droguri. Doar era locul perfect pentru aşa ceva, corect? Izolat. Când colo, ştii ce avea la el?

— Cărţi, din câte îmi închipui. E la mintea cocoşului, nu?

— Avea o singură carte, una groasă. S-a apucat să citească din *Infinite Jest*. Ai auzit vreodată de titlul ăsta?

— Spui prostii!

— Băiatul citea *Infinite Jest*. Mi-a zis că nu putea s-o citească acasă fiindcă avea cinci fraţi de care trebuia să aibă grijă; nici la şcoală nu putea citi, pentru că amicii lui l-ar fi luat la mişto. Aşa că chiulea ca să poată citi în linişte. Cartea aia îi solicita puterea de concentrare.

„Ascultă, *hombre* [116]“, mi-a zis puştiul, „şcoala nu mă poate învăţa nimic. În cartea asta e tot ce trebuie să ştiu.“

— Faptul că ai folosit cuvântul *hombre* îmi dă de înţeles că era hispanic. Pe Insula Alice sunt mulţi hispanici?

— Câţiva.

— Și ce-ai făcut?

— L-am dus înapoi la şcoală. Directorul mi-a cerut părerea despre ce sancţiune să-i aplice. L-am întrebat pe băiat în cât timp credea că o să termine de citit. Mi-a răspuns că în vreo două săptămâni. Aşa că le-am recomandat să-l suspende două săptămâni pentru delincvenţă.

— Tu sigur ai inventat povestea asta, îi spune A.J. Hai, recunoaşte! Tânărul cu probleme nu chiulea ca să citească *Infinite Jest*.

— Ba da, A.J. Jur pe Dumnezeu!

Dar în clipa următoare Lambiase pufneşte în râs.

— Păreai deprimat. Am vrut să-ţi spun o poveste care să te mai înveselească.

— Mersi. Mersi mult.

A.J. îşi mai comandă o bere.

— Ce voiai să-mi spui?

— Ciudat că ai pomenit de *Infinite Jest*. Apropo, de ce ai ales tocmai titlul ăsta? îl întreabă

— O văd mereu în librărie. Ocupă o grămadă de spaţiu pe raft.

A.J. aprobă din cap.

— Odată m-am ciorovăit cu un prieten de-al meu din pricina cărţii. Lui i-a plăcut mult. Mie nu. Dar cel mai nostim lucru despre cearta asta e ceea ce urmează să-ţi mărturisesc acum...

— Da?

— ... e că n-am citit-o niciodată până la capăt, continuă A.J. izbucnind în râs. Slavă Domnului, asta şi cartea lui Proust o să rămână pe lista mea de lecturi neterminate. Că veni vorba, creierul meu e distrus.

Scoate foaia de hârtie şi citeşte:

— Glioblastom multiform. Te transformă într-o legumă şi după aia mori. Dar măcar te cureţi rapid.

Lambiase îşi pune berea pe masă.

— Trebuie să existe vreo operaţie sau vreun tratament.

— Există, dar costă o căruţă de bani. Şi, oricum, nu face decât să amâne lucrurile. N-o să le duc pe Amy şi pe Maya la sapă de lemn doar ca să-mi prelungesc viaţa cu câteva luni.

Lambiase îşi termină berea. Îi face semn barmanului să-i mai aducă una.

— Cred că ar trebui să le laşi pe ele să decidă, îi spune lui A.J.

— O să fie copleșite de emoţii.

— Foarte bine.

— Mai bine-mi zbor creierii, așa aș zice.

Lambiase clatină din cap.

— Ai fi în stare să-i faci Mayei aşa ceva?

— Şi i-ar fi mai bine să aibă un tată legumă şi să rămână fără bani de facultate?

În aceeaşi seară, după ce au stins lumina, Lambiase o trage pe Ismay mai aproape şi îi spune:

— Te iubesc şi vreau să ştii că nu o să te judec pentru nimic din ce-ai făcut în trecut.

— În regulă, îi răspunde ea. Sunt pe jumătate adormită şi habar n-am despre ce vorbeşti.

— Ştiu despre rucsacul din dulap, şopteşte Lambiase. Ştiu că acolo ţii cartea aia. Habar n-am cum a ajuns acolo şi nici nu-i nevoie să aflu. Dar corect e să-l înapoiezi proprietarului de drept.

După o tăcere lungă, Ismay îi spune:

— Cartea e distrusă.

— Dar chiar şi un *Tamerlane* distrus ar mai putea fi destul de valoros. Am căutat pe site-ul Christie's şi ultimul exemplar de pe piaţă a fost vândut cu 560000 de dolari. M-am gândit că un exemplar deteriorat ar putea valora vreo 500000. Iar A.J. şi Amy au nevoie de bani.

— De ce au nevoie de bani?

Îi spune despre cancerul lui A.J., iar Ismay îşi acoperă faţa cu mâinile.

— Uite ce propun, îi zice Lambiase: ştergem cartea de amprente, o punem într-un plic şi o înapoiem. Nimeni n-o să ştie de unde sau de la cine a venit.

Ea aprinde lampa de pe noptieră.

— De când ştii?

— Din prima noapte petrecută la tine acasă.

— Şi nu ţi-a păsat? De ce nu m-ai denunţat?

Ochii ei sunt sfredelitori.

— Pentru că nu era treaba mea, Izzie. Nu m-ai invitat în casa ta în calitate de ofiţer de poliţie. Şi nici n-aveam dreptul să-ţi cotrobăi prin lucruri. M-am gândit că trebuie să existe o explicaţie. Eşti o femeie cumsecade, Ismay, şi nu ţi-a fost tocmai uşor.

Ismay se ridică. Îi tremură mâinile. Se duce la dulap şi scoate ghiozdanul.

— Vreau să ştii ce s-a întâmplat.

— Nu-i nevoie, o asigură Lambiase.

— Te rog! Vreau să-ţi spun. Şi nu mă întrerupe! Dacă mă întrerupi, n-o să pot povesti până la capăt.

— Bine, Izzie.

— Prima oară când a venit la mine Marian Wallace, eram însărcinată în cinci luni. O luase şi pe Maya, iar fetiţa avea vreo două luni. Marian Wallace era foarte tânără, foarte drăguţă, foarte înaltă, cu ochi căprui-aurii şi obosiţi. Mi-a spus că Maya e fiica lui Daniel. Iar eu – şi nu sunt mândră de asta – i-am zis: „De unde să ştiu că nu minţi?“ Dar îmi dădusem seama că nu minţea. Doar îmi ştiam bărbatul. Îi cunoşteam obiceiurile. M-a înşelat încă din ziua în care ne-am căsătorit, ba poate chiar şi înainte. Dar cărţile lui îmi plăcuseră mult – sau cel puţin prima. Şi aveam impresia că undeva, în adâncul lui, exista omul care le scrisese. Credeam că nu poţi scrie aşa de frumos dacă ai un suflet urât. Dar ăsta-i adevărul. A fost un scriitor minunat şi un om îngrozitor. Cu toate astea, nu pot da vina în totalitate pe Daniel. Nu-l pot învinui pentru greşelile mele. Am ţipat la Marian Wallace. Avea douăzeci şi doi de ani, dar părea doar o fetiţă. I-am spus: „Crezi că eşti prima stricată care vine aici şi zice că i-a făcut un copil lui Daniel?“ Îşi cerea scuze încontinuu. Mi-a spus: „Nu-i nevoie ca fetiţa să facă parte din viaţa lui Daniel Parish“. Îi folosea mereu numele şi prenumele. Înţelegi tu, era o admiratoare. Îl respecta. „Nu-i nevoie ca fetiţa să facă parte din viaţa lui Daniel Parish. Vă jur că n-o să vă mai deranjăm niciodată. Avem nevoie de câţiva bani ca să începem de undeva. Să ne continuăm viaţa. Mi-a zis că o să ne ajute, iar acum nu pot da de el nicăieri.“ Era logic. Daniel călătorea mereu foarte mult – era invitat în calitate de scriitor la nu ştiu ce şcoală din Elveţia, se ducea la Los Angeles, deşi călătoriile astea nu dădeau niciodată rezultate. „Bine“, i-am zis. „O să încerc să dau de el şi-o să văd ce pot face. Dacă recunoaşte că ce spui e adevărat“ – dar, Lambiase, ştiam deja că e adevărat! –„poate găsim o soluţie.“ Fata a vrut să ştie cum mă putea contacta. I-am zis c-o să ţinem legătura. În seara aia am vorbit cu Daniel la telefon. Conversaţia era plăcută şi nu i-am spus nimic despre Marian

Wallace. Era grijuliu, începuse să facă planuri pentru naşterea copilului nostru. Mi-a spus: „Ismay, după ce vine copilul, o să fiu alt om“. Mai spusese asta şi altă dată. „Vorbesc serios“, a insistat el. „O să călătoresc mai puţin. O să stau acasă, o să scriu mai mult şi-o să am grijă de tine şi de cartofior.“ Se pricepea la vorbe, iar eu voiam să cred că în seara aia căsnicia mea avea să se schimbe complet. M-am hotărât pe loc că o să mă ocup de problema cu Marian Wallace. Voiam să găsesc o cale să o mituiesc.

Oamenii din oraş au crezut mereu că eu şi familia mea aveam mai mulţi bani decât în realitate. Eu şi Nic aveam fonduri de studii, dar nu prea mari. Ea şi-a folosit fondul pentru a cumpăra magazinul, iar eu ca să cumpăr casa asta. Soţul meu a cheltuit repede restul. Prima lui carte s-a vândut bine, dar următoarele, mai puţin. Iar Daniel a avut gusturi scumpe şi un venit mic. Eu sunt doar o profesoară. Eu şi Daniel păream bogaţi, dar eram săraci. Situaţia nu era prea roz: sora mea murise de peste un an, iar soţul ei era hotărât să bea până moare. Din obligaţie faţă de Nic, în unele seri treceam pe la el să văd ce face. Descuiam uşa, îi ştergeam voma de pe faţă şi îl târam până în pat. Într-o seară am intrat la el, iar A.J. era inconştient, ca de obicei. *Tamerlane* era aşezat pe masă. Trebuie să ştii că eram cu el când a dat peste cartea asta. Nu că s-ar fi oferit vreodată să împartă banii cu mine – ceea ce probabil că ar fi fost de bun-simţ. Zgârcitul naibii nici n-ar fi fost la vânzarea aia, dacă nu eram eu. L-am băgat pe A.J. în pat, am făcut curat şi ultimul lucru pe care l-am făcut înainte de a pleca – şi asta, fără să mă gândesc prea mult – a fost să bag cartea în rucsacul meu.

A doua zi toată lumea căuta cartea, dar eu nu eram în oraş. Plecasem la Cambridge o zi. M-am dus la căminul în care locuia Marian Wallace şi i-am aruncat cartea pe pat. I-am spus: „Uite ce-i. Poţi

vinde cartea asta. Face mulţi bani“. Ea s-a uitat sceptică la volum şi m-a întrebat: „E furată?“. „Nu, e a lui Daniel, iar el vrea să ţi-o dea ţie. Dar nu trebuie să spui niciodată de unde o ai. Du-o la o casă de licitaţii sau la un vânzător de cărţi rare. Spune-le că ai găsit-o într-un magazin, în coşul de cărţi la mâna a doua.“ Un timp n-am mai avut nicio veste de la Marian Wallace şi am crezut că afacerea se terminase.

Glasul lui Ismay se pierde.

— Păi, şi nu se terminase? întreabă Lambiase.

— Nu. Înainte de Crăciun, apare la noi acasă, cu tot cu Maya şi cu *Tamerlane*. Mi-a zis că se dusese la toate casele de licitaţii şi la toţi vânzătorii de cărţi rare din zona Bostonului, dar nimeni nu voia să aibă de-a face cu volumul, fiindcă n-avea acte de provenienţă. Scoate cartea din rucsacul ei şi mi-o întinde. Eu i-o arunc înapoi. „Ce să fac eu cu ea?“ Marian Wallace a clătinat din cap. Cartea a aterizat pe podea, fetiţa a luat-o şi a început s-o răsfoiască, dar nimeni nu-i dădea atenţie. Ochii mari şi aurii ai fetei au început să se umple de lacrimi şi mi-a zis: „Doamnă Parish, aţi citit *Tamerlane*? E aşa de tristă“. Am clătinat din cap. „E un poem despre un cuceritor turc care renunţă la iubirea vieţii lui – o fată săracă de ţărani – pentru putere.“ Eu am dat ochii peste cap și i-am întors-o: „Asta ai tu impresia că se întâmplă aici? Te crezi o fată săracă de ţărani, iar eu sunt nevasta cea rea, care te împiedică să ajungi la iubirea vieţii tale?“. „Nu.“ Copilul a început să plângă. Marian mi-a zis că cel mai rău era că fusese deplin conştientă de faptele ei. Daniel venise la facultatea la care studia ea, să susţină o prelegere publică. Îi adorase cartea, iar înainte de a se culca cu el, Marian îi citise de o mie de ori biografia de autor, aşa că ştia cât se poate de bine că era căsătorit.

„Am făcut atât de multe greşeli“, mi-a zis ea. „Nu pot să te ajut.“ Marian a dat din cap şi a luat fetiţa în braţe. „Acum o să plecăm“, mi-a zis. „Crăciun fericit!“. Şi au plecat. Eu eram destul de zdruncinată, aşa că m-am dus la bucătărie să-mi fac un ceai. Când m-am întors în sufragerie, am văzut că fata îşi lăsase acolo rucsacul, iar *Tamerlane* zăcea pe podea, lângă el. Am luat cartea în mână, zicându-mi că a doua zi sau în noaptea următoare o să mă furişez în casa lui A.J. şi o să i-l dau înapoi. În clipa aia bag de seamă că toată coperta e plină de desene făcute cu creioane colorate. Fetiţa distrusese cartea! Am pus-o înapoi în rucsac şi apoi în dulap. Nu m-am sinchisit prea mult s-o ascund. Am crezut că Daniel o s-o găsească şi o să-mi pună întrebări, dar nu s-a întâmplat niciodată. Nu i-a păsat. În seara aia m-a sunat A.J. să mă întrebe cum se hrăneşte un bebeluş. Maya era în apartamentul lui, iar eu i-am zis că merg la el.

— A doua zi cadavrul lui Marian Wallace a apărut în apropierea farului, spune Lambiase.

— Da, şi eu am aşteptat ca Daniel să-mi spună ceva despre asta. Am vrut să văd dacă avea să declare că o cunoştea pe fată, aşteptam să revendice bebeluşul, dar n-a făcut-o. Iar eu, ca o laşă, n-am scos nicio vorbă.

Lambiase o ia în braţe.

— Nu mai contează, îi spune el după o vreme. Dacă s-a săvârşit o crimă...

— Dar *s-a săvârşit* o crimă, insistă Ismay.

— Dacă s-a săvârşit o crimă, repetă el, toţi cei care au cunoştinţă de asta au murit.

— În afară de Maya.

— Maya are o viaţă minunată.

Ismay clatină din cap.

— Da.

— Uite cum văd eu lucrurile, îi zice Lambiase. Când ai furat manuscrisul, i-ai salvat viaţa lui A.J. Fikry. Asta cred eu.

— Ce fel de poliţai eşti tu?

— Unul de modă veche, îi răspunde Lambiase.

În seara următoare, ca în fiecare miercuri, la librăria Island Books se întâlnesc membrii grupului de lectură Alegerea Poliţistului-şef. La început poliţiştii se simţiseră obligaţi să participe, dar de-a lungul anilor grupul a început să fie îndrăgit sincer. Acum este cel mai substanţial grup de lectură pe care îl găzduieşte Island. Majoritatea membrilor sunt poliţişti, dar vin şi soţiile lor, iar după ce cresc, şi copiii. Cu ani în urmă Lambiase a instituit politica „lăsaţi-vă armele la uşă“, după ce un poliţist tânăr îşi ameninţase un coleg cu pistolul din dotare, în timpul unei discuţii aprinse despre cartea *The House of Sand and Fog* [117] . (Ulterior, Lambiase i-a spus lui A.J. că făcuse o greşeală alegând acest titlu. „Personajul poliţist e interesant, dar cartea asta e prea ambiguă din punct de vedere moral. De acum o să mă mulţumesc cu cărţi poliţiste uşurele.“) Cu excepţia acestui

incident, în grupul de lectură nu au existat manifestări violente. Asta, sigur, dacă lăsăm la o parte conţinutul cărţilor în sine.

După cum îi e obiceiul, Lambiase ajunge la librărie mai devreme să se pregătească pentru şedinţă şi să stea de vorbă cu A.J.

— Chestia asta stătea rezemată de uşă, îi spune Lambiase intrând.

Îi dă un plic gros, cu burduf, pe care e notat numele prietenului său.

— Probabil un alt şpalt, zice A.J.

— Nu spune asta! glumeşte Lambiase. Poate că înăuntru e următoarea mare senzaţie editorială.

— Da, mai mult ca sigur. Probabil că e Marele Roman American. O să-l pun laolaltă cu celelalte chestii pe care trebuie să le citesc, înainte să mi se defecteze creierul.

A.J. aşază pachetul pe tejghea, iar Lambiase stă cu ochii pe el.

— Nu se ştie niciodată, îi spune poliţistul.

— Sunt ca o fată care a fost la prea multe întâlniri. Am avut parte de prea multe dezamăgiri; foarte mulţi au lăsat impresia că sunt „alesul“, dar impresia nu s-a adeverit niciodată. Ca poliţist, nu păţeşti asta niciodată?

— Ce anume?

— Să devii cinic, explică A.J. Nu ajungi niciodată la stadiul în care te aştepţi mereu la ce e mai rău din partea oamenilor?

Lambiase clatină din cap.

— Nu. Întâlnesc la fel de mulţi oameni buni pe cât am de-a face cu unii răi.

— Dă-mi câteva exemple.

— Oameni ca tine, prietene.

Lambiase îşi drege glasul, iar A.J. rămâne fără replică.

— Ce alte romane poliţiste bune ai, pe care nu le-am citit? Îmi trebuie câteva titluri pentru clubul de lectură.

A.J. se apropie de secţiunea romanelor poliţiste. Îşi plimbă privirea peste cotoarele preponderent roşii şi negre, cu majuscule argintii şi albe. Din când în când, câte o izbucnire fluorescentă rupe monotonia. A.J. se gândeşte că în cazul volumelor poliţiste totul pare atât de asemănător. De ce un roman poliţist e diferit de oricare alt roman din acelaşi gen? Hotărăște că pur şi simplu cărţile sunt altfel. Trebuie să deschidem multe asemenea cărţi. Trebuie să credem. Ne învoim să fim dezamăgiţi uneori, pentru ca alteori să ne putem entuziasma.

Alege o carte şi i-o întinde prietenului său:

— Poate asta?

Despre ce vorbim atunci când vorbim despre dragoste [118]

1980/Raymond Carver

Două cupluri se îmbată din ce în ce mai tare; discută despre ce anume e şi ce anume nu e dragostea.

M-am gândit îndelung la întrebarea asta: de ce e mult mai de uşor să scriem despre lucrurile care ne displac, pe care le urâm sau despre care recunoaştem că au defecte decât despre lucrurile pe care le iubim? [119] Maya, asta e povestirea mea preferată şi nici măcar nu ştiu cum să încep să-ţi explic de ce.

(De asemenea, tu şi Amelia sunteţi preferatele mele.)

A.J.F.

— Lotul 2200. Un obiect adăugat în ultimul moment pe lista licitaţiei de după-amiază, o ocazie rară pentru cunoscătorii cărţilor de colecţie. *Tamerlane şi alte poezii* de E.A. Poe. Publicată când Poe avea optsprezece ani şi se consideră că a fost scrisă de „un bostonian“. La vremea respectivă s-au tipărit doar cincizeci de exemplare. *Tamerlane* ar fi cireaşa de pe tort în oricare colecţie serioasă de carte rară. Exemplarul prezintă semne de uzură pe cotor, iar pe copertă s-a desenat cu creioane colorate. Aceste neajunsuri nu ştirbesc deloc frumuseţea obiectului şi nici nu-i desfiinţează caracterul de raritate, imposibil de supraestimat. Licitaţia începe de la 20000 de dolari.

Cartea se vinde cu 72000 de dolari, depăşind cu puţin rezerva. După ce plătesc taxele şi impozitele, banii rămaşi sunt de ajuns ca să acopere coplata lui A.J. pentru operaţie şi prima serie de radioterapie.

Chiar şi după ce primeşte cecul din partea casei de licitaţii Christie’s, A.J. stă în cumpănă dacă să continue sau nu tratamentul. Încă e de părere că ar fi mai bine să cheltuiască banii ăştia pe educaţia universitară a Mayei.

— Nu, îi spune fata. Sunt deșteaptă. O să obţin o bursă. O să scriu cel mai trist eseu de admitere, despre cum mama mea celibatară m-a abandonat într-o librărie, iar tatăl meu adoptiv s-a îmbolnăvit de o formă foarte rară de cancer; dar uite ce bine am ajuns acum! Sunt un membru respectabil al societăţii. Tati, eseul ăsta o să facă furori.

— Câtă grosolănie din partea ta, mica mea tocilară!

A.J. se amuză la gândul că a creat un monstru.

— Iar eu am bani, îi spune soţia.

Scurt pe doi, femeile din viaţa lui vor ca A.J. să trăiască, aşa că el se programează pentru operaţie.

— Stând acum aici, mă gândesc că *The Late Bloomer* chiar e o tâmpenie sentimentală, spune Amelia cu amărăciune.

Se ridică şi se duce la fereastră.

— Vrei să ridic jaluzeaua sau s-o cobor? Dacă o ridic, avem un pic de lumină naturală şi privelişte la minunatul spital de copii de vizavi. Dacă o cobor, te poţi delecta cu paloarea mea cadaverică, în lumina neonului. Tu alegi.

— Ridic-o, spune A.J. Vreau să mi te amintesc în cea mai bună formă.

— Mai ţii minte că în cartea lui Friedman scrie că e imposibil să descrii cu adevărat o cameră de spital? Că, atunci când un om drag ţie se află într-o cameră de spital, e prea dureros să o descrii. Sau altă porcărie asemănătoare. Cum de-am putut crede că e poetic? Sunt

scârbită de noi. Am ajuns într-o anumită etapă din viaţă când sunt de acord cu cei care n-au vrut să citească din capul locului cartea asta. Îl înţeleg pe ilustratorul care a pus pe copertă flori şi picioare. Şi ştii de ce? Pentru că în mod sigur poţi să descrii o cameră de spital. E cenuşie. Tablourile de pe pereţi sunt oribile. Parc-ar fi rebuturi de la Holiday Inn. Totul miroase de parcă cineva ar încerca să mascheze duhoarea de urină.

— Amy, ţi-a plăcut mult *The Late Bloomer*.

Amelia nu i-a spus niciodată adevărul despre Leon Friedman.

— Dar nu aveam de gând să mă trezesc că trăiesc cartea asta idioată când am doar patruzeci şi ceva de ani.

— Chiar crezi că ar trebui să intru în operaţie?

Ea dă ochii peste cap.

— Da. În primul rând, operaţia începe peste douăzeci de minute, aşa că oricum n-am putea să ne recuperăm banii. În al doilea rând, te-au ras în cap şi acum arăţi ca un terorist. Nu văd ce rost ar avea să dai înapoi acum, îi spune ea.

— Oare chiar merită să dăm banii ca să obţin încă doi ani care cel mai probabil o să fie oribili? o întreabă A.J.

— Merită, îi răspunde ea luându-l de mână.

— Îmi aduc aminte de o femeie care mi-a vorbit despre cât de important e să ai afinităţi cu partenerul. Îmi aduc aminte de o femeie care mi-a zis că i-a dat papucii unui Erou American sadea fiindcă nu

puteau avea conversaţii ca lumea. Să ştii că ni s-ar putea întâmpla şi nouă, o avertizează A.J.

— Situaţia asta e complet diferită, insistă Amelia, dar după o clipă strigă: PIZDA MĂ-SII!

A.J. îşi zice că sigur s-a întâmplat ceva foarte grav, fiindcă Amelia nu înjură niciodată.

— Ce s-a întâmplat?

— Mie îmi cam place creierul tău.

El râde de ea, iar Amelia varsă câteva lacrimi.

— Hai, gata cu lacrimile! Nu vreau mila ta.

— Nu plâng pentru tine, ci pentru mine. Ai idee cât a durat să te găsesc? Ai habar la câte întâlniri ratate am fost? Nu pot – vocea i se pierde –... nu pot să mă înscriu iar pe Match.com [120] . Pur şi simplu nu pot.

— Big Bird mereu se gândeşte la viitor.

— Big Bird. Ce naiba...? Nu poţi să-mi dai o poreclă tocmai acum!

— O să întâlneşti pe altcineva. Mie aşa mi s-a întâmplat.

— Să te ia naiba! Mie îmi placi tu. M-am obişnuit cu tine. Tu eşti alesul, nenorocitule! Nu pot întâlni pe altcineva.

Se apleacă, îl sărută, apoi îşi strecoară o mână pe sub halatul lui de spital, între picioarele lui, şi îl strânge.

— Ador să fac sex cu tine, îi spune. Dacă după operaţie devii o legumă, mai pot să fac sex cu tine?

— Sigur.

— Şi n-o să-ţi schimbi părerea despre mine?

— Nu, îi spune A.J., apoi face o mică pauză. Nu cred că-mi place încotro a luat-o discuţia asta.

— Mă cunoşteai de patru ani înainte de a mă invita la o întâlnire.

— Da.

— Când ne-am întâlnit prima oară te-ai purtat foarte urât cu mine.

— Şi asta e adevărat.

— Am încurcat-o. Cum o să găsesc vreodată pe altcineva?

— Mi se pare că nu-ţi faci prea multe griji din cauza creierului meu.

— Creierul tău s-a dus pe gârlă. Amândoi ştim. Dar cum rămâne cu mine?

— Biata Amy!

— Chiar aşa. Altădată am fost soţia unui librar. Chestia asta şi-aşa era destul de jalnică; în curând, o să fiu văduva librarului.

Amelia îi sărută fiecare părticică a capului stricat.

— Îmi place creierul ăsta! Îmi place creierul ăsta! E un creier foarte bun.

— Şi mie îmi place, îi zice el.

Infirmierul vine să-l ducă în sala de operaţii.

— Te iubesc, îi spune ea ridicând resemnat din umeri. Aş vrea ca ultimele cuvinte înainte de operaţie să fie mai deştepte, dar doar atât pot să-ţi spun.

Când se trezeşte, A.J. constată că vorbele încă există în creierul lui, mai mult sau mai puţin. Doar că îi ia un timp să le găsească.

Sânge.

Calmant.

Vomă.

Găleată.

Hemoroizi.

Diaree.

Apă.

Băşici.

Scutec.

Gheaţă.

După operaţie este dus într-o aripă izolată a spitalului, unde face un tratament cu radiaţii o lună. Radiaţiile i-au compromis sistemul

imunitar atât de mult, încât nu i se permite să primească vizitatori. Niciodată nu s-a simţit mai singur. Nici măcar în perioada de după moartea lui Nic. Ar vrea să se îmbete, dar stomacul lui iradiat n-ar primi băutura. Aşa fusese viaţa înainte de Amelia şi de Maya. Un om nu e o insulă. Sau cel puţin nu se simte deloc bine fiind propria sa insulă.

Când nu vomită sau nu dormitează agitat, foloseşte *e-reader*-ul pe care i l-a făcut cadou mama lui de Crăciun. (Asistentele medicale consideră că un *e-reader* e mai igienic decât o carte de hârtie. „Ar trebui să-mi inscripţioneze asta pe sciriu“, zice A.J. în glumă.) Constată că nu reuşeşte să rămână treaz îndeajuns pentru a citi un roman. Povestirile sunt mai bune. În orice caz, le-a preferat dintotdeauna. În timp ce citeşte, descoperă că vrea să alcătuiască o altă listă de povestiri pentru Maya. Știe că fata o să devină scriitoare. El nu e scriitor, dar are anumite opinii despre profesia asta şi vrea să i le spună. *Maya, romanele au un anumit farmec, dar cea mai elegantă creaţie din universul prozei este povestirea. Dacă o stăpâneşti, vei avea lumea la degetul mic*, gândeşte el chiar cu câteva clipe înainte de a adormi. *Ar trebui să notez ideea*, îşi spune. Întinde mâna după un stilou, dar nu găseşte niciunul lângă closetul de care se sprijină.

La sfârşitul tratamentului cu radiaţii, oncologul descoperă că tumoarea lui A.J. nici nu s-a micşorat, nici nu a crescut. Îi spune că mai are de trăit un an.

— Vorbirea dumneavoastră se va deteriora, la fel şi restul funcţiilor cognitive, îl anunţă medicul, cu o voce care lui i se pare nepotrivit de veselă.

Chiar şi aşa, A.J. se bucură că va merge acasă.

Librarul [121]

1986/Roald Dahl

O poveste dulceagă despre un librar cu o metodă neobişnuită de a stoarce banii clienţilor. Din perspectiva personajelor, întâlneşti gama de tipologii groteşti, oportuniste, tipică lui Dahl. Din punct de vedere al construcţiei narative, întorsătura de situaţie vine cam târziu şi nu e destul de reuşită pentru a compensa defectele povestirii. De fapt, Librarul *nici n-ar trebui să fie pe listă; nu e deloc o creaţie excepţională de-a lui Dahl. În orice caz, nu e pe măsura povestirii* Ca mielul la tăiere*. Şi totuşi, uite-o pe listă. Cum justific prezenţa ei, deşi ştiu că e o operă mediocră? Răspunsul: tatăl tău se recunoaşte în personaje. Pentru mine, povestirea asta are noimă. Şi cu cât mai mult mă ocup cu asta (sigur, cu vândutul cărţilor, dar şi cu trăitul – dacă nu cumva sunt prea sentimental), cu atât cred mai mult că ăsta e scopul vieţii: să creezi legături, scumpa şi micuţa mea tocilară. Nimic altceva.*

A.J.F.

E atât de uşor, îşi zice. Ar vrea să spună: *Maya, am înţeles tot.*

Dar nu-l lasă creierul.

Împrumuţi cuvintele pe care nu le poţi găsi.

Citim ca să ne asigurăm că nu suntem singuri. Citim pentru că suntem singuri. Citim şi nu mai suntem singuri. Nu suntem singuri.

Vrea să-i spună: *Viaţa mea e în cărţile astea. Citeşte-le şi mă vei cunoaşte pe dinăuntru.*

Nu suntem tocmai romane.

Analogia pe care o caută îi stă pe vârful limbii.

Nu suntem nici povestiri. Ajunsă în punctul ăsta, viaţa lui seamănă cel mai mult cu o povestire.

În cele din urmă, cu toţii suntem o carte de literatură.

A.J. a citit destul încât să ştie că nu există volum de scrieri în care fiecare povestire e perfectă. Unele sunt reuşite. Altfel, nu. Dacă ai noroc, nimereşti câte una remarcabilă. La sfârşit, oamenii nu le ţin

minte decât pe astea şi nici pe ele nu şi le amintesc prea multă vreme.

Nu, nu prea multă vreme.

— Tată, îi spune Maya.

A.J. încearcă să priceapă ce îi spune fiica lui. Mişcările buzelor şi sunetele astea – oare ce înseamnă?

Slavă Domnului că Maya repetă:

— Tată.

Da, tată. Asta sunt. Asta am devenit. Părintele Mayei. Tatăl Mayei. Ce cuvânt! Ce cuvânt mic şi, în acelaşi timp, mare! Ce cuvânt şi ce lume! A.J. plânge. E copleșit de emoţii, dar îi lipsesc cuvintele care le-ar elibera. *Ştiu ce rost au cuvintele*, îşi spune. *Ne ajută să simţim mai puţin intens.*

— Tată, nu. Te rog, nu plânge! E în regulă.

Maya îl cuprinde cu braţul.

Îi vine greu să citească. Dacă se străduieşte foarte tare, izbuteşte să termine de citit o povestire. Romanele au devenit imposibil de terminat. Îi e mai uşor să scrie decât să vorbească. Nu că scrisul ar fi floare la ureche. Scrie câte un paragraf pe zi. Câte un paragraf pentru Maya. Nu e mult, dar atât mai are de dăruit.

A.J. vrea să-i spună ceva important.

— Te doare? îl întreabă Maya.

Nu, răspunde el în gând. Creierul nu are receptori pentru durere, aşa că nu poate simţi durere. Dispariţia minţii sale s-a dovedit a fi un proces curios de nedureros. A.J. e de părere că ar trebui să doară mai mult.

— Ţi-e frică? întreabă Maya.

Nu de moarte, îi răspunde el în sinea sa. Dar mă tem puţin de etapa în care mă aflu acum. *În fiecare zi din mine rămâne tot mai puţin. Astăzi sunt doar gânduri, fără cuvinte. Mâine voi fi un corp fără gânduri. Şi aşa mai departe. Dar acum Maya, tu eşti aici, aşa că mă bucur să fiu şi eu aici. Chiar dacă n-am nici cărţi, nici cuvinte. Nici măcar minte. Cum naiba să spun toate astea? De unde să încep?*

Fata se uită ţintă la el şi plânge, la rândul ei.

— Maya, îi spune A.J., un singur cuvânt contează.

O priveşte, să se convingă că a fost înţeles. Fruntea ei e încruntată. Îşi dă seama că nu s-a exprimat clar. Pizda mă-sii! Zilele astea tot ce spune e un talmeș-balmeș. Dacă vrea să fie înţeles, cel mai bine se limitează la replici dintr-un singur cuvânt. Dar câteodată e nevoie de mai mult pentru a explica.

Va încerca din nou. Niciodată nu va înceta să încerce.

— Maya, suntem ceea ce iubim. Suntem cei pe care îi iubim.

Ea clatină din cap.

— Îmi pare rău. Nu înţeleg.

— Nu suntem ceea ce adunăm, colecţionăm sau citim. Atâta timp cât rămânem aici, suntem doar iubire. Suntem lucrurile pe care le iubim. Oamenii pe care îi iubim. Şi cred cu adevărat că lucrurile astea dăinuie.

Maya clatină din cap în continuare.

— Nu pot să te înţeleg, tată. Aş vrea să pot. Vrei să o chem pe Amy? Sau încerci să tastezi?

A.J. asudă. Conversaţiile nu mai sunt amuzante. Altădată era atât de uşor. *Bine*, îşi zice. *Dacă-i musai să fie un singur cuvânt, atunci unul singur să fie.*

— Iubire? întreabă el şi se roagă să-i fi reuşit.

Maya încruntă din sprâncene şi încearcă să-i citească expresia chipului.

— Fulare? Ţi-e frig, tată?

A.J. dă din cap, iar Maya îi ia mâinile într-ale ei. Mâinile lui au fost reci, iar acum s-au încălzit; aşadar, A.J. decide că s-a descurcat destul de bine astăzi. Poate că mâine îşi va găsi cuvintele.

La înmormântarea librarului, întrebarea care-i preocupă pe toţi este cine o să se ocupe de Island Books. Lumea s-a ataşat de librăria lor, poate chiar mai mult decât şi-a închipuit A.J. vreodată. Contează cine pune *A Wrinkle in Time* [122] în mâinile fiicei tale de doisprezece ani, cu unghii roase; sau cine ţi-a vândut acel ghid de călătorii *Let's Go* despre Hawaii, cine a insistat că mătuşa ta, care are gusturi foarte

neobişnuite, va adora *Atlasul norilor*. Mai mult, oamenilor le place librăria Island Books. Şi, chiar dacă nu-i sunt mereu perfect devotaţi, chiar dacă uneori cumpără cărţi în ediţie digitală şi online, le place ceea ce sugerează poziţia librăriei, chiar în mijlocul străzii principale a oraşului, le place că librăria e al doilea sau al treilea loc unde ajungi după ce cobori de pe bac.

La înmormântare, toţi le vorbesc Ameliei şi Mayei respectuos – desigur – şi şoptesc:

— N-o să-l putem înlocui niciodată pe A.J., dar veţi căuta pe altcineva să se ocupe de magazin?

Amelia nu ştie ce să facă. Iubeşte oraşul ăsta. Iubeşte librăria. Nu are deloc experienţă în administrarea unui magazin. A lucrat de când se ştie în domeniul editorial, şi-apoi acum, când ea este responsabilă pentru Maya, are nevoie mai mult ca niciodată de salariul regulat şi de asigurarea medicală. Ia în considerare să nu închidă magazinul şi să lase pe altcineva să îl administreze în timpul săptămânii, dar planul nu e viabil. Naveta i-ar lua prea mult timp şi i se pare cu adevărat de bun-simţ să plece de pe insulă. După o săptămână de suferinţă, de nopţi nedormite şi de cumpănă intelectuală, ia hotărârea de a închide librăria. Magazinul – sau cel puţin clădirea în care îşi are sediul şi terenul pe care e construită aceasta – valorează mulţi bani. (Acum amar de ani Nic şi A.J. cumpăraseră locul cu banii jos.) Amelia adoră Island Books, dar nu poate face magazinul să meargă. O lună şi ceva încearcă să-l vândă, dar nu apare niciun cumpărător. Scoate la nzare clădirea. La sfârşitul verii Island Books se va închide.

— E finalul unei epoci, îi spune Lambiase lui Ismay, în vreme ce iau cina la micul restaurnat local.

Vestea i-a frânt inima, dar oricum plănuieşte să se mute în curând de pe Insula Alice. La primăvară o să împlinească douăzeci şi cinci de ani de muncă în slujba Poliţiei şi are destui bani puşi deoparte. Vrea să cumpere o barcă şi să se mute în Florida Keys, ca un poliţist pensionat din romanele lui Elmore Leonard. A tot încercat s-o convingă pe Ismay să vină cu el şi începe să creadă că e pe cale s-o dea pe brazdă. În ultima vreme, femeia găseşte din ce în ce mai puţine motive de împotrivire, deşi se numără printre fiinţele alea ciudate din New England cărora chiar le place iarna.

— Am sperat c-o să găsească pe cineva care să se ocupe de librărie, spune Lambiase. Dar adevărul e că fără A.J., Maya şi Amelia, Island Books n-ar mai fi la fel. Sau cel puţin n-ar mai avea acelaşi farmec.

— Adevărat, încuviinţează Ismay. Dar e scârbos. Probabil c-o să transforme locul într-un Forever 21.

— Ce-i aia?

Ismay se amuză de el.

— Nu ştii? Nu este pomenit în niciunul din romanele alea pentru adolescenţi pe care le citeşti?

— Literatura pentru adolescenţi nu-i aşa.

— E un lanţ de magazine cu îmbrăcăminte. De fapt, ne-am putea considera norocoşi dacă ar pune genul ăsta de magazin în locul librăriei. Probabil c-o să facă o filială de bancă, spune Ismay şi soarbe cafeaua. Sau o drogherie.

— Poate un magazin Jamba Juice? sugerează Lambiase. Jamba Juice îmi place la nebunie.

Ismay începe să plângă.

Chelneriţa se opreşte la masa lor, iar el îi face semn că ar trebui să le ia farfuriile din faţă.

— Îţi înţeleg sentimentele, îi spune. Nici mie nu-mi place ideea, Izzie. Vrei să auzi ceva amuzant despre mine? Înainte să-l cunosc pe A.J. şi să vin la librărie, nu prea citeam. În copilărie profesorii credeau că citesc încet, aşa că lectura nu prea mi-a plăcut niciodată.

— Spune-i unui copil că nu-i place să citească şi o s-o creadă, observă Ismay.

— De obicei, la engleză luam note de şapte. După ce A.J. a adoptat-o pe Maya, am căutat pretexte să trec pe acolo să verific ce face fetiţa, aşa că am citit tot ce-mi dădea el. Şi a început să-mi placă.

Ismay plânge şi mai tare.

— Se pare că, până la urmă, chiar îmi plac librăriile. Ştii, datorită meseriei am întâlnit o grămadă de oameni. Mai ales vara foarte mulţi oameni trec pe aici. Am văzut oameni aflaţi în concediu, am văzut muzicieni şi ziarişti. Nicăieri în lumea asta nu există oameni ca aceia care lucrează cu cărţile. Profesia asta e pentru oamenii de bine.

— Nici chiar aşa, zice Ismay.

— Nu ştiu, Izzie... Ţi-am zis: librăriile atrag oameni cumsecade. Oameni buni, ca A.J. şi Amelia. Şi-mi place să vorbesc despre cărţi cu oameni cărora le place să vorbească despre cărţi. Îmi place hârtia. Îmi place senzaţia aia când o atingi, îmi place cum se simte o carte ţinută în buzunarul din spate. Şi-mi mai place şi mirosul cărţilor.

Ismay îl sărută.

— N-am mai întâlnit un poliţist ciudat ca tine.

Lambiase îşi termină cafeaua şi spune:

— Îmi fac griji gândindu-mă cum o să fie în Alice fără nicio librărie.

— Şi eu la fel.

Poliţistul se apleacă peste masă şi o sărută pe obraz.

— O idee trăsnită: ce-ar fi dacă am prelua magazinul, în loc să plecăm în Florida?

— Cu economia de azi, *chiar* că e trăsnită! răspunde Ismay.

— Mda, probabil.

Chelneriţa îi întreabă dacă vor să comande desert. Ea zice că nu vrea nimic, dar Lambiase ştie că de fiecare dată ia câte puţin de la el. Comandă o felie de plăcintă cu cireşe şi cere să le aducă două furculiţe.

— Dar dacă am face-o? continuă Lambiase. Am economii şi urmează să primesc o pensie bună, iar tu la fel. Iar A.J. spunea mereu că turiştii care vin vara cumpără multe cărţi.

— Turiştii din ziua de azi au *e-reader*-e, parează Ismay.

— Da, au.

Lambiase hotărăşte s-o lase baltă.

Când au mâncat jumătate din felia de plăcintă, Ismay spune:

— Am putea deschide şi o cafenea acolo. Probabil că, după ce am trage linie, ar spori profitul.

— Da. A.J. a pomenit de asta de câteva ori.

— Şi o să transformăm pivniţa într-un spaţiu pentru spectacole de teatru, propune ea. Aşa, n-o să mai trebuiască să ţinem evenimentele de autor în mijlocul magazinului. Şi poate că uneori lumea ar putea închiria spaţiul pentru conferinţe, teatru sau mai ştiu eu ce.

— Cu experienţa ta în teatru, te-ai descurca de minune, spune el.

— Ești sigur că vrei să te înhami la aşa ceva? Ştii, nu mai suntem chiar aşa de tineri, zice ea. Parcă te săturaseşi de iarnă. Şi cum rămâne cu mutatul în Florida?

— Ne mutăm acolo când o să-mbătrânim. Deocamdată, încă nu suntem bătrâni, îi spune Lambiase după o pauză. Am locuit în Alice de când mă ştiu. E un loc plăcut şi am de gând să fac în aşa fel încât să rămână aşa. Un oraş nu-i un oraş adevărat fără o librărie, Izzie.

La câţiva ani după ce le-a vândut Island Books lui Ismay şi Lambiase, Amelia hotărăşte să plece de la Editura Knightley. Maya o să termine liceul în curând, iar Amelia a obosit să călătorească atât. Se angajează achizitor de carte într-un magazin universal mare, chiar lângă Maine. La fel ca Harvey Rhodes, predecesorul ei, înainte de a pleca Amelia redactează notiţe despre toţi clienţii ei activi. Lasă Island Books la urmă.

Raportul ei sună astfel: „Island Books. Proprietari: Ismay Parish (fostă profesoară) şi Nicholas Lambiase (fost poliţist). Lambiase se pricepe de minune să vândă cu de-amănuntul, mai ales când vine vorba de romane poliţiste şi de literatură pentru adolescenţi. Parish, care a condus clubul de teatru al liceului, organizează evenimente de autor de nota zece. Librăria are o cafenea, o scenă de teatru, iar prezenţa online e excelentă. Toate au fost construite pe temelia trainică a lui A.J. Fikry, proprietarul iniţial, ale cărui gusturi tindeau mai mult spre literar. În magazin încă se vinde multă ficţiune literară, dar proprietarii nu cumpără nimic din ce nu pot vinde. Iubesc Island Books din adâncul inimii. Nu sunt credincioasă. Nu aparţin unei religii anume, dar pentru mine Island Books se apropie cel mai mult de o biserică. E un loc sacru. Cu librării ca asta, sunt convinsă că industria vânzării de carte va avea o viaţă foarte lungă. Amelia Loman.“

Se ruşinează de ultimele propoziţii şi taie tot ce a scris după „proprietarii nu cumpără nimic din ce nu pot vinde“.

„...proprietarii nu cumpără nimic din ce nu pot vinde“. Jacob Gardner citeşte o pentru ultimă oară notiţele predecesoarei sale, pe urmă îşi închide telefonul şi coboară de pe bac cu paşi mari, hotărâţi. Jacob – care are douăzeci şi şapte de ani şi e înarmat cu o diplomă de master, jumătate gata, specializat în non-ficţiune – e pregătit. Nu-i vine să creadă că a avut norocul să obţină slujba asta. Normal, ar fi bine să câştige mai mult, dar iubeşte cărţile, le-a iubit de când se ştie. E convins că i-au salvat viaţa. Pe o încheietură şi-a tatuat citatul ăla celebru, al lui C.S. Lewis. Închipuie-ţi: se numără printre cei care sunt plătiţi ca să vorbească despre literatură. Ar face munca asta

gratis – dar n-ar vrea să ştie editorul lui. Are nevoie de bani. Nu e ieftin să locuieşti în Boston, iar Jacob şi-a luat slujba asta de zi numai ca să-şi poată susţine financiar pasiunea: înregistrarea interviurilor cu actori homosexuali de vodevil. Dar asta nu trebuie să ştirbească deloc faptul că Jacob Gardner e un devotat al cărţilor, nici mai mult, nici mai puţin. Ba chiar păşeşte de parcă ar avea o menire. Ar putea fi confundat cu un misionar. Că tot veni vorba, a fost crescut ca mormon. Dar asta-i o altă poveste.

Jacob îşi face prima vizită de lucru la Island şi abia aşteaptă să ajungă. Arde de nerăbdare să le vorbească despre toate cărţile grozave scoase de Knightley, pe care le duce în sacoşa enormă. Sacoşa cântăreşte, probabil, vreo douăzeci şi două de kilograme, dar frecventează sala de forţă, aşa că nu simte greutatea. Lista de la Knightley e foarte solidă anul ăsta și-și zice că misiunea lui o să fie uşoară. Cititorii n-o să aibă de ales: trebuie să le placă titlurile astea. Femeia aia amabilă care l-a angajat i-a spus să înceapă cu Island Books. Carevasăzică, proprietarul librăriei e în limbă după romane poliţiste? Păi, volumul lui preferat din lista asta e un roman de debut despre o tânără menonită [123] care dispare în timpul perioadei de iniţiere [124] , iar după părerea lui cartea e lectură obligatorie pentru toţi iubitorii adevăraţi de literatură poliţistă.

Când Jacob trece pragul vilei mov, în stil victorian, clopoţeii de vânt îşi cântă melodia cunoscută şi o voce aspră, dar nu neprietenoasă, îi strigă:

— Bun venit!

Jacob înaintează de-a lungul secţiunii de istorie şi îi întinde o mână bărbatului de vârstă mijlocie care stă cocoţat pe scară.

— Domnule Lambiase, să vedeţi ce carte am pentru dumneavoastră!

Mulţumiri

Nu există nici unicorni, nici Insula Alice, iar preferinţele literare ale lui A.J. Fikry nu sunt mereu identice cu ale mele.

Lambiase şi prima doamnă Fikry folosesc variaţii ale expresiei „Un oraş nu-i un oraş adevărat fără o librărie“. Sigur au citit amândoi *American Gods* de Neil Gaiman.

Kathy Pories a redactat această carte cu atâta precizie şi generozitate, încât a reuşit să-mi îmbunătăţească toată viaţa. Iată ce poate face un redactor bun. Vă mulţumesc tuturor celor de la Editura Algonquin, mai ales lui Craig Popelars, Emma Boyer, Anne Winslow, Brunson Hoole, Debra Linn, Laurne Moseley, Elisabeth Scharlatt, Ina Stern şi Jude Grant.

Douglas Stewart, agentul meu literar, e un bun jucător de poker şi din când în când un magician. Şi-a pus aceste abilităţi în slujba cărţii despre A.J. Fikry. De asemenea, le mulţumesc colegelor sale: Madeleine Clark, Kirsten Hartz şi în special lui Szilvia Molnar. Din numeroase motive, le sunt îndatorată lui Clare Smith, Tamsyn

Berryman, Jean Feiwel, Stuart Gelwarg, Angus Killick, Kim Highland, Anjali Singh, Carolyn Mackler şi Rich Green.

Tatăl meu, Richard Zevin, mi-a cumpărat prima mea carte cu capitole – *Little House in the Big Woods* – şi, văzând că mi-a plăcut, m-a făcut fericită dăruindu-mi următoarea mie de cărţi. În timpul pauzelor de masă, mama mea, AeRan Zevin, mă ducea cu maşina la librărie, să cumpăr noutăţile scrise de autorii mei preferaţi chiar în ziua lansării. Bunicii mei, Adele şi Meyer Sussman, mi-au dat cărţi aproape de fiecare dată când ne vedeam. Profesoara mea din clasa a XI-a, Judith Beiner, mi-a făcut cunoştinţă cu literatura contemporană la o vârstă la care eram foarte impresionabilă. Janine O'Malley, Lauren Wein şi Jonathan Burnham mi-au publicat cele şase cărţi care au apărut înainte de aceasta. Dacă îi combini, toate aceste întâmplări şi toţi aceşti oameni ar putea constitui o metodă de a face un scriitor.

În calitate de reprezentant de vânzări pentru Farrar Straus Giroux, vorbăreţul Mark Gates, care nu se mai află printre noi, m-a dus cu maşina prin tot Chicagoland în timpul turneului meu literar din 2007. Cred că atunci am început să pun bazele acestei cărţi. După câţiva ani Vanessa Cronin a răspuns cu amabilitate la întrebările mele despre reprezentanţii de vânzări şi despre listele editurilor. Fireşte, toate greşelile îmi aparţin.

Aş fi neglijentă dacă nu le-aş mulţumi numeroşilor agenţi, escorte de autor, librari, profesori, scriitori, voluntari de la târguri de carte şi diverşilor oameni care lucrează în industria cărţii și care m-au găzduit şi au discutat cu mine în cei zece ani scurşi de la vânzarea primului meu roman. Acest conversaţii reprezintă baza pe care a fost construită librăria Island Books.

În sfârşit, mi-am luat anumite libertăţi când am descris Grădina Animalelor Verzi din Portsmouth, Rhode Island. Adevărat, grădina nu e deschisă iarna, dar vara chiar poţi găsi acolo un unicorn.

Note

1 - Roald Dahl (1916–1990), scriitor britanic, autor de romane, povestiri, poezii, poveşti pentru copii. Printre cele mai cunoscute

2 - Personajul principal masculin al romanului *Lolita* de Vladimir Nabokov, un bărbat trecut de prima tinereţe, îndrăgostit de o preadolescentă.

3 - Protagonistul bine cunoscutului roman *De veghe în lanul de secară* al autorului american J.D. Salinger.

4 - Personaj masculin al îndrăgitului roman *Jane Eyre* de Charlotte Brontë.

5 - Celebrul personj din romanul *Mândrie şi prejudecată* de Jane Austen. Domnul Darcy este prototipul bărbatului de condiţie socială superioară, mândru şi arogant.

7 - American Booksellers Association, varianta americană a Asociaţiei Editorilor din România.

8 - În traducere aproximativă, „Floare târzie“.

9 - Herman Melville (1819–1891), scriitor american ale cărui călătorii pe mare au stat la baza celebrului roman alegoric *Moby Dick*.

10 - Fel de mâncare indian foarte picant, preparat din carne sau fructe de mare gătite într-un sos din oţet, chili roşu, usturoi, tamarind şi condimente.

11 - David Foster Wallace (1962–2008), prozator și eseist american, profesor universitar. Este cunoscut pentru romanul *Infinite Jest*, publicat în 1996, despre care Time a afirmat că se numără printre 100 cele mai bune romane scrise în limba engleză publicate în perioada 1923–2005.

12 - „Glumă nesfârșită“.

13 - Trimitere la basmul *Goldilocks şi cei trei urşi*, în care o fetiţă intră în casa a trei urşi antropomorfi. În lipsa lor, se întinde în paturile acestora şi le gustă din mâncare.

14 - Poem de tinereţe al scriitorului american A.E. Poe. Tamerlane sau Timur Lenk (decedat în 1405) a fost un cuceritor mongol. A întemeiat un imperiu în Asia Centrală şi a pus bazele dinastiei timuride, care s-a stins în 1506.

15 - Tobias Anself Wolff (n. 1945), scriitor american cunoscut pentru memoriile sale, în special pentru *This Boy's Life* (1989) şi *In Pharaoh's Army*. A scris două romane, printre care *The Barracks Thief*, care a obţinut Premiul PEN/Faulkner pentru Ficţiune, şi povestiri.

16 - Jeffery Deaver (n. 1950), autor american de romane poliţiste, deţinător a numeroase premii literare. Poate cel mai cunoscut

roman al său este *The Bone Collector* (1999), care a fost ecranizat.

17 - Raymond Carver (1938–1988), scriitor american, considerat un Cehov al Americii. A scris despre banalitatea cotidianului american şi disperarea acestuia. Printre volumele sale se numără *Taci, te rog*, *Fazanul*, *Catedrala*, *Elefant* şi alte povestiri.

18 - Personaj care apare constant în romanele lui Jeffery Deaver.

19 - Nuvelă scrisă de John Steinbeck în 1933. A apărut în mai multe „episoade“ publicate în reviste, între anii 1933 şi 1936.

20 - Vedetă americană de televiziune, femeie de afaceri, *chef* şi autoare de volume publicate. Are câteva emisiuni culinare.

21 - Potrivit superstiţiei, vampirii nu pot intra în casa unui om decât dacă sunt invitaţi.

22 - Nu sunt chiar aşa de sigur în privinţa asta. Nu uitaţi că poţi întâlni o educaţie aleasă în locuri neobişnuite!

23 - Johannes Peter „Honus“ Wagner (1874–1955), poreclit „Olandezul Zburător“ datorită vitezei sale incredibile, a fost un jucător din Liga Mare de Baseball American şi este considerat unul dintre cei mai buni jucători din acest sport.

24 - Aceste atacuri, cunoscute şi cu numele de crize *petit mal*, sunt crize epileptice de scurtă durată, care apar şi dispar brusc.

25 - William Shakespeare, *Antoniu şi Cleopatra*, actul II, scena VII, traducere de Tudor Vianu, Editura Pandora, Târgovişte, 1999.

26 - *The Luck of Roaring Camp* (în orig.).

27 - „Noroc“.

28 - Personaj din romanele poliţiste scrise de James Patterson (n. 1947). Cross e fost agent FBI şi psiholog.

29 - În original, *Where The Wild Things Are*. Carte pentru copii publicată în 1963 de scriitorul şi ilustratorul american Maurice Sendak, unul dintre cele mai apreciate şi cele mai cunoscute volume de gen din America.

30 - Personaj din emisiunea televizată pentru copii Sesame Street. Elmo este un monstru cu blană roşie.

31 - Conform unui stereotip răspândit în cultura populară americană, poliţiştii sunt celebri prin apetitul lor pentru gogoşi.

32 - Piesă de teatru publicată în 1953 de dramaturgul american Arthur Miller (1915–2005). Textul spune povestea parţial fictivă a proceselor intentate vrăjitoarelor din oraşul Salem, Massachusetts, în anii 1692–1963.

33 - „Monstrul de la sfârşitul acestei cărţi“ – în lb. engl. în orig.

34 - Personaj principal din romanul *Marile speranţe*, scris de Charles Dickens şi publicat în 1861. În urma unei decepţii în dragoste, bătrâna şi bogata domnişoară Havisham trăieşte singură, izolată în conacul ei, purtând întotdeauna rochia de mireasă şi un singur pantof.

35 - Roman pentru copii foarte îndrăgit al canadiencei Lucy Maud Montgomery (1874–1942). A apărut în 1908 și a ajuns bestseller.

36 - Roman pentru copii publicat în 1905 de Frances Hodgson Burnett (1849–1924).

37 - Maeve Binchy Snell (1940–2012) a fost o prozatoare şi ziaristă irlandeză cunoscută pentru abordarea plină de umor a vieţii din orăşelele irlandeze. A publicat șaisprezece romane, care au avut un succes răsunător.

38 - Roman scris de Paula McLain în 2012. Este relatarea romanţată a primei căsnicii a scriitorului Ernest Hemingway, cea cu Hadley Richardson.

39 - Roman al autorului american Robert Goolrick.

40 - Roman al americancei Elizabeth Curtis Sittenfeld (n. 1975). Intriga se inspiră din viaţa fostei prime-doamne Laura Bush.

41 - Roman de debut al scriitoarei Audrey Niffenegger (n. 1963).

42 - În limba engleză echivalentul cuvântului „soţie“ este *wife*.

43 - Roman al americancei Ann Patchett, publicat în 2001 şi recompensat cu premii literare prestigioase.

44 - Joc de cuvinte bazat pe asemănarea dintre cuvintele *irony* („ironie“) şi *iron* („fier de călcat“).

45 - Jo Nesbø (n. 1960), autor norvegian de romane poliţiste.

46 - Elmore Leonard (1925–2013), romancier, dramaturg şi scenarist american , autor de romane de suspans şi poliţiste.

47 - Walter Mosley (n. 1952), romancier american apreciat pentru romanele sale poliţiste.

48 - Cormac McCarthy (n. 1933), romancier, dramaturg şi scenarist american. În 2006 a primit Premiul Pulitzer pentru romanul *Drumul*.

49 - *What Feels Like the World* (în orig.).

50 - Richard Bausch (n. 1945), romancier şi autor de povestiri american.

51 - *A Good Man is Hard to Find* (în orig). Titlul unui volum de povestiri de Flannery O'Connor.

52 - Mary Flannery O'Connor (1925–1964), scriitoare şi eseistă americană.

53 - Joc de cuvinte bazat pe asemănarea dintre cuvintele chicken pox („vărsat de vânt") şi pox (având sensul figurat de „calamitate").

54 - Numele navei pe care se desfăşoară mare parte din povestea romanului *Moby Dick*.

55 - Roman publicat în 1851, scris de autorul american Herman Melville (1819–1891). Prezintă vânarea obsedantă a balenei albe Moby Dick, care într-o expediţie anterioară a distrus corabia căpitanului Ahab.

56 - Roman fantasy pentru copii, publicat în 1950. Este primul din seria *Cronicile din Narnia* de C.S. Lewis (1898–1963), care cuprinde şapte volume. Povestea se petrece într-un tărâm de basm numit Narnia.

57 - Serial american cu vampiri, produs de postul de televiziune HBO.

58 - Personaj feminin principal din serialul TV *True Blood*.

59 - Roman noir scris de James Ellroy (n. 1948), publicat în 1990 și ecranizat.

60 - José Canseco Capas (n. 1964) e un fost jucător american de baseball, de origine cubaneză.

61 - „Copiii din măr“ – în lb. engl. în orig. (n.tr.).

62 - Personaj feminin din seria *Harry Potter*.

63 - Keith Haring (1958–1990), artist vizual newyorkez ale cărui lucrări reflectă elemente ale culturii urbane din New Yorkul anilor ’80.

64 - *From the Mixed-Up Files of Ms. Basil E. Frankweiler* de Elaine Lobl Konigsburg (1913–2013), carte pentru copii publicată în 1967 şi premiată.

65 - Charlaine Harris (n. 1951), scriitoare americană ale cărei cărţi poliţiste au ajuns pe lista bestsellerurilor *New York Times*.

66 - Personaj din seria de romane pentru copii *Cronicile din Narnia* de C.S. Lewis.

67 - *The Celebrated Jumping Frog of Calaveras County* (în orig.).

68 - Toni Morrison (n. 1931), scriitoare americană laureată a Premiului Pulitzer în 1988 şi a Premiului Nobel pentru Literatură în 1993.

69 - Elizabeth Strout (n. 1956), scriitoare americană. În 2009 a primit Premiul Pulitzer pentru *Olive Kitteridge*, un volum de povestiri

despre o femeie şi rudele sale apropiate.

70 - Alice McDermott (n. 1953), scriitoare americană. *Charming Billy*, romanul ei publicat în 1998, a obţinut importante premii literare.

71 - Joc de cuvinte bazat pe asemănarea dintre substantivele *bloomer* şi *bloom*, cel din urmă având sensul de „floare“.

72 - Orăşel situat în districtul Westchester, statul New York.

73 - „După mine, potopul“ – în lb. fr. în orig. Expresie celebră atribuită regelui francez Ludovic al XV-lea (1710–1774).

74 - Cunoscută şi sub numele de Organizaţia Sionistă a Femeilor Americane, una dintre cele mai mari organizaţii evreieşti din lume, întemeiată în 1912.

75 - „Noroc!“ – în ebraică în orig. Urare care acompaniază un toast.

76 - Pâine tradiţională evreiască, de obicei împletită, consumată de Sabat şi de sărbători.

77 - Volum de memorii publicat în 1997 de scriitorul american Mitch Albom, prezent pe lista celor mai bine vândute cărţi de non-ficţiune a *New York Times*, în 2000. A fost ecranizat în 1999.

78 - „Hoţul fulgerului“ – în lb. engl. în orig. Roman fantasy scris de Rick Riordan şi publicat în 2005.

79 - Personaj fantastic din trilogia fantasy *Stăpânul inelelor* de J.R.R. Tolkien. Gollum este fascinat de un inel magic, făurit din aur.

80 - Roman istoric pentru adolescenţi scris de M.T. Anderson (n. 1968) şi publicat în 2006, distins cu premii literare.

81 - „E greu să găseşti o mandarină bună“ – în lb. engl. în orig. Trimitere la titlul povestirii lui Flannery O’Connor, *A Good Man is Hard to Find*, menţionată anterior. Jocul de cuvinte se sprijină pe asemănarea fonetică dintre cuvântul *man* („bărbat“) şi *mandarin* („mandarină“).

82 - *The Girls in Their Summer Dresses* (în orig.).

83 - Irwin Shaw (1913–1984), dramaturg american, scenarist, romancier şi autor de povestiri scurte. Printre operele lui se numără *Om bogat, om sărac* (1970), care a fost ecranizat.

84 - Kate Chopin, născută O’Flaherty (1850–1904), prozatoare americană. E considerată o precursoare a mişcării feministe în literatură. *The Awakening* a fost publicat în 1899.

85 - Guillaume Apollinaire (1880–1918), unul dintre cei mai importanţi poeţi francezi ai secolului XX şi un precursor al suprarealismului. Este celebru pentru „caligramele“ sale, poeme în forma unor desene.

86 - André Breton (1896–1966), poet, prozator și eseist francez, teoretician al suprarealismului. A fost o personalitate de importanţă capitală în literatura europeană și universală.

87 - *A Conversation with My Father* (în orig.).

88 - Grace Paley (1922–2007), scriitoare americană, poetă, profesoară şi activist politic.

89 - John Winslow Irving (n.1942), romancier american şi scenarist distins cu Premiul Oscar. A cunoscut un mare succes internaţional

cu romanul său din 1978, *Lumea văzută de Garp*. Cinci dintre romanele sale au fost ecranizate.

90 - Ann M. Martin (n. 1955), autoare americană de cărţi pentru copii şi adolescenţi.

91 - „Casa păpuşii" – în engl. în orig.

92 - Katherine Mansfield (1888–1923), prozatoare modernistă.

93 - „Prăjituri cu cacao" – în engl. în orig.

94 - „Bând cafea altundeva" – în engl. în orig. Titlul unui volum de povestiri.

95 - ZZ Packer (n. 1973), autoare afro-americană, recunoscută pentru proza sa de mici dimensiuni.

96 - „În cimitirul unde e îngropat Al Jolson" – în engl. în orig.

97 - Amy Hempel (n. 1951), prozatoare americană, ziaristă şi profesoară de scriere creativă la Colegiul Bennington şi Universitatea Harvard.

98 - „Gras".

99 - *A Perfect Day for Bananafish* (în orig.).

100 - *The Tell-Tale Heart* (în orig.).

101 - Adrienne Rich (1929–2012), poetă, eseistă şi feministă, considerată una dintre cele mai influente figuri ale secolului XX.

102 - Marianne Moore (1887–1972), poetă americană aparţinând curentului modernist, recunoscută pentru ironia ei.

103 - Elizabeth Bishop (1911–1979), poetă şi prozatoare. I s-au decernat Premiul Pulitzer pentru poezie în 1956 şi Premiul National Book în 1970.

104 - Sylvia Plath (1932–1963), importantă poetă, romancieră şi autoare de povestiri scurte. Stilul poetic confesiv este una dintre principalele trăsături ale literaturii ei. În anul 1982 i s-a acordat postum Premiul Pulitzer.

105 - Piesă de teatru în trei acte, scrisă de Thornton Wilder (1897–1975).

106 - În original, *Johnny Got His Gun*, roman antirăzboi publicat în 1939 de scriitorul şi scenaristul american Dalton Trumbo (1905–1976). A fost distins cu Premiul National Book.

107 - Roman scris de John Irving (n. 1942), publicat în 1989.

108 - Roman de George Eliot, tipărit în 1861.

109 - Roman de Zora Neale Hurston, publicat în 1937. Revista *TIME* l-a inclus în lista sa cuprinzând cele mai bune 100 de romane scrise în engleză din 1923 până în prezent.

110 - Roman al britanicei Dodie Smith, scris în vremea celui de-Al Doilea Război Mondial.

111 - *Ironhead* (în orig.).

112 - Aimee Bender (n. 1969), scriitoare americană a cărei operă prezintă o importantă componentă suprarealistă.

113 - „Un glonţ în cap“ – în lb. engl. în orig.

114 - Roman al lui John Steinbeck, publicat în 1939, câștigător al unui Premiu Pulitzer și al altor distincţii importante.

115 - Marcel Proust (1871–1922) este autorul romanului-fluviu *În căutarea timpului pierdut*, care cuprinde şapte volume şi a fost scris între 1913 şi 1927. În 1917, al doilea volum este distins cu prestigiosul Premiu Goncourt.

116 - „Omule“ – în lb. sp. în orig.

117 - Roman scris de autorul american Andre Dubus al III-lea (n. 1959), publicat în 1999 şi ecranizat în 2003. S-a numărat printre finaliştii în cursa pentru Premiul National Book.

118 - *What We Talk about When We Talk about Love* (în orig.).

119 - Fireşte, aici iau în considerare multe din lucrurile care pot fi găsite pe Internet.

120 - Site matrimonial. www.match.com

121 - *The Bookseller* (în orig.).

122 - Roman ştiinţifico-fantastic pentru adolescenţi scris de Madeleine L'Engle (1918–2007), publicat în 1962 şi distins cu numeroase premii literare.

123 - În original, *Amish*. Menoniţii reprezintă o sectă religioasă din Statele Unite, cu reguli de viaţă foarte stricte.

124 - În original, *Rumspringa*. Perioadă din adolescenţa tinerilor menoniţi când aceştia părăsesc comunitatea pentru a cunoaşte viaţa din afară. *Rumspringa* se termină atunci când tânărul alege să se boteze în credinţa menonită sau să plece din comunitate.